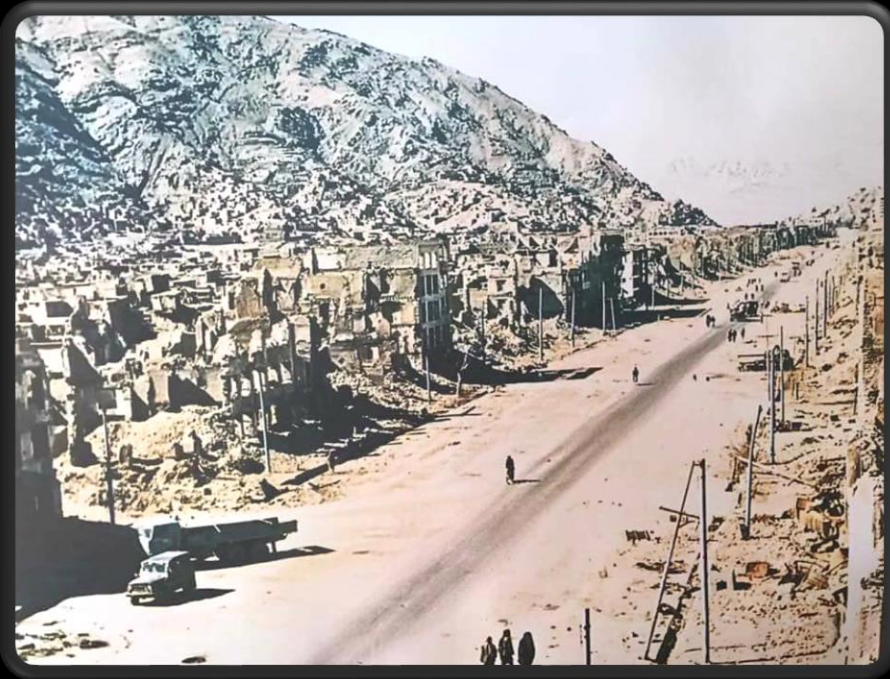

ویرانگری

سمای بدترین تاریخ افغانستان

Ketabton.com

به کوشش مصطفی عمرزی

به نام آفریده کار بی همتا

ویرانگری؛

فاجعه ی سقوی دوم

(سیمای بدترین تاریخ افغانستان)

به کوشش مصطفی عمرزی

مشخصات کتاب

نام: ویرانگری؛ فاجعه ی سقوی دوم
(سیمای بدترین تاریخ افغانستان)

گردآورنده: مصطفی عمرزی

زبان: دری افغانی

تایپ و دیزاین: م.ع

شمار صفحات: ۷۰۵

نوبت چاپ: اول

ناشر: گردآورنده (م.ع)

سال: ۱۳۹۸ ش

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

حق نشر محفوظ است!

در این کتاب:

- ۱- فاجعه ی سقوی دوم (مقدمه)..... ۱
- ۲- ویرانی ها در سقوی دوم..... ۶
- ۳- مردم در سقوی دوم..... ۱۳۸
- ۴- فقر، قتل و جرح مردم در سقوی دوم..... ۳۵۵
- ۵- حاکمیت سقوی دوم..... ۴۲۳
- ۶- تیره روزی های مردم در جبهه ی عقب نشینی سقوی..... ۴۸۱
- ۷- ماشین جنگی سقوی در جبهه ی عقب نشینی..... ۵۰۷
- ۸- افراد و اشخاص سقوی..... ۵۵۴
- ۹- برهان الدین ربانی معروف به ملا چترالی..... ۵۵۴
- ۱۰- فاطمه ربانی..... ۵۷۹
- ۱۱- صلاح الدین ربانی..... ۵۸۷
- ۱۲- قوماندان مسعود..... ۵۸۸
- ۱۳- نزدیکان مسعود..... ۶۰۶
- ۱۴- محمد قسیم فهیم..... ۶۱۷
- ۱۵- عطا محمد نور..... ۶۲۷
- ۱۶- عبدالله عبدالله..... ۶۳۸
- ۱۷- سایر سقویان..... ۶۵۲
- ۱۸- نسل نو سقوی دوم..... ۶۶۵
- ۱۹- معرفی مصطفی عمرزی..... ۷۰۰

فاجعه ی سقوی دوم

(مقدمه)

به لحاظ فرهنگی، حکومت ملا ربانی، تحمیل روستا بر شهر بود. به لحاظ سیاسی، تحمیل یک اقلیت قومی بر کل افغانستان. به لحاظ تاریخی، بنیه ی کشور ما در چند توحش تاریخی به قدری آسیب دیده است که هرگز قابل جبران نبود. هجوم چنگیز و تیمور لنگ، فجایعی به بار آوردند که در تاریخ توحش دنیا نیز نمونه نداشت. افزون بر ضایعات بشری، اگر جعلیات مداین فاضله ی کتب تاریخی را هم سوا کنیم، آن چه در تهاجم چنگیز و تیمور لنگ بر افغانستان وارد آمدند، فقط در حکومت ملا ربانی تکرار شدند. بی این نیز، تا قبل از سیطره ی پشتون ها در افغانستان، افول و صعود قدرت ها هر کدام با زیر و زبر شدن مردم، توأم می شدند. آن چه را یکی در فتوحات به دست می آورد، به دست دیگری فتح می شد. غزنه ی غزنویان را غوریان چنان ویران کردند که چیز قابل ملاحظه ای از آن باقی نمانده است.

در تجربه ی سیاه حکومتداری در کشور ما، سقوی دوم، بدترین است. این پدیده که با سقوی اول نمونه دارد، افزون بر فجایع تخریب، ویرانی و خیانت ها، فقر سیاسی و فرهنگی مردمی را به نمایش گذاشت که هرچند با چند درجن کتاب حتی دیوانه وار ادعا می کنند «از عالم و آدم برتر اند»، اما در عمل شاید از همه کمتر، شناسه دارند.

در کتاب «فجایع سقوی دوم» در این سلسله، باز هم خواننده ی افغان را به گذشته ای ارجاع می دهیم که بیننده نیز باشد. ما در چهل سال اخیر، نه فقط با خیانت های اقلیت های قومی، مواجه بوده ایم، بل ادعای آنان با بدترین نوع دهن گنده گی ها، هتاکی ها، بی حرمتی ها و خیانت به وطن، همیشه پرسش هایی را مطرح می سازد که در سیصد سال پسین، چه کرده ایم؟

در مجموعه ی تصویری «فجایع سقوی دوم»، تراژیدی افغان هایی را مشاهده می کنید که در بستر سیصد سال حیثیت، پرستیژ و وقار، خانه، فابریکه، مکتب، پوهنتون، شهر، شهرک، میدان هوایی، اردو، پول، حکومت و دولت داشتند، اما همه در توحشی که در تواریخ چنگیز و تیمور لنگ نمونه داشت، فقط در چهار سال برباد رفتند.

در حکومت نحس ملا برهان الدین ربانی مشهور به ملا چترالی، جناح های مختلف تنظیمی درگیر بودند، اما سهم جمعیت - شورای نظار که به اثر تبانی با شوروی، بخش های مهم دولت را انحصار کرده بودند، با بیشترین آسیب های مادی و معنوی بی مثال است. میلیارد ها افغانی چاپ کردند تا مملکت را ویران و مردم را به قتل برسانند.

حالا که سال ها از ماجرای تحول شوم هشت ثور می گذرد، افزون بر گمان های قبلی، این حقیقت نیز مبرهن است که روس ها با تحفه ی هشت ثور، در حالی که از جهاد افغانستان، انتقام گرفتند، با بینش استراتژیک آن می دانستند که اقلیت حاکم بر کوه تلویزیون و خیرخانه با فقر فرهنگی و سیاسی کامل در کشوری که در حاشیه ی تاریخ آن بیش از شهرت «دهقان/ دهگان» نداشتند، جز ایجاد کشیده گی و رو آوردن به ویرانی، تخریب و خیانت، هرگز نخواهند توانست حکومت کنند.

تا ورد ظفرمند تحریک اسلامی طالبان افغانستان به کابل، قهرمان به اصطلاح ملی که کل کارنامه ی کذایی خود را مدیون تبلیغات شوروی ها بود با تمام امکانات حکومتی که شهید نجیب الله در برابر کل تنظیم ها می جنگید، حتی قادر نمی شود یک وجب را از چند جوان دلیر هزاره بستاند که در غرب کابل، صد ها قوماندان پکول برسر شورای نظار را به جهنم، فرستاده بودند.

مسعود در مخابره ی تاریخی قبل از ورود به کابل، به انجنیر حکمتیار، مزورانه از دفاع از شهریان کابل می گوید. به دستور او در چهار سال

حکومت نرفتار سقوی دوم، صد ها تُن بمب وراکت را از بالای کوه تلویزیون، بالای مناطق غرب و جنوب کابل، پرتاب می کردند. به استثنای فاجعه ی افشار که به اثر خیانت سادات شیعه به مرحوم عبدالعلی مزاری واقع شد، جوانان هزاره، حسرت حاکمیت حتی بر شهر کابل را نیز بر دل شوونیستان تاجک برجا گذاشتند. بنا بر این، دفاع مسعود از کابلیان، به قیمت هزاران کشته، مجروح، مهاجر و ویرانی اکثر بخش های پایتخت، تمام شد.

برای اولین بار شاهد حکومتی بودیم که قهرمان به اصطلاح هفت مرتبه یی ضد شوروی آن حتی نمی توانست به غرب کابل برود. رییس دولت با مشی قومی در حالی که در میراث تاریخی اعلی حضرت امیر عبدالرحمن خان(رح) نشسته بود، تشریک مساعی می کرد تا بر ضد پشتون ها جبهه ی قومی بسازد.

در چهار سال حکومت مشترک مسعود- ربانی، افغانستان در تمام عرصه ها سقوط کرد. با سقوط پول افغانی به حد کاغذ تشاب، ویرانی های گسترده به قدری مخوف بودند که تمام دستگاه اقتصادی کشور از کار می افتد. مردم ما در پریشانی ها، فقر و بی خانمانی در حالی که در هیچ کجای کشور در امان نبودند، فقط می دیدند که چه گونه مدعیان ستم ملی، اما با ریش، پکول و لنگی، به ناموس شان تجاوز می کردند و از آن به نام دفاع اسلامی، توجیه می ساختند.

هدفم از تهیه ی این اسناد غم انگیز، این است که با مشت محکم به دهن دناوت پیشه گانی بگویم که همیشه در حضور بیگانه از خودگش بیگانه پرست می شوند. ما مدیون کسانی شده ایم که در همین کتاب، یک بخش کارنامه ی سیاسی آنان به وضوح شرح می دهد منتقدان تاریخ افغانستان، به خصوص سیطره ی پشتون ها، چه قدر بی جدان و بی آزرم استند. سیصد سال اعتبار دولت افغانستان، افزون بر آن چه در حاکمیت کمونیستی محفوظ مانده بود را در چهار سال برباد دادند، اما

حامیان سقوی با اغماض بر حضور ننگین سیاسی خویش، اصرار می کنند کسانی بدتر اند که اگر مایه ی تاریخی نگذاشته بودند تا در هر دو سقوی ویران شوند، یاجوج و ماجوج دهقانی در ناداری های تاریخی آریایی، خراسانی و فارسی شاید خودشان را می خوردند. در کنار پاسخ به کسانی که چه کرده ایم، سیمای بدترین تاریخ افغانستان، گواهیست که اکثر ویرانه های مانده از حاکمیت تنظیمی، هنوز هم برجایند.

کتاب «فاجعه ی سقوی دوم»، ثبوت آشکار فقر فرهنگی و سیاسی مردمانی ست که حتی به اصطلاح روشنفکران شان در آستان بوسی بیگانه، روی خاینان گذشته را سیاه ساختند. وطن فروشی با تجاوز اتحاد شوروی به تار و پود دهقانان بسته شد. در تکرار هجوم در زمان حضور نیروهای بین المللی، آستان بوس ترین ها، اعضای جمعیت و شورای نظر بودند و استند.

در حکومت مشترک مسعود- ربانی، چند صورت، کاملاً محسوس بودند: فقر، ویرانی، بی خانمانی، مهاجرت، ضعف اقتصادی، فرهنگی و بدتر از همه تطبیق مشی تفرقه بیانداز و حکومت کن! در روز روشن در برابر «د افغانستان بانک»، اعلامیه ی می دادند تا هزاره های افغانستان را با قرائت خودشان از حکومت امیر عبدالرحمن خان، بر ضد پشتون ها تحریک کنند، اما در خوان پشتون ها برادران اخوانی می شدند تا با فریب آنان حکومت کنند.

حالا که شوونیسیم تاجک به حد هاریت رسیده است و با کنار کشیدن از تمام ارزش های اسلامی، انسانی و افغانی، دهن کجی می کند، ناچار باید گذشته اش را در برابرش قرار داد. با این حال، چون قربانی حاکمیت منحوس مسعود- ربانی تمام مردم افغانستان بودند، مسوولیت آن متوجه مجریانی ست که در تاجک کشی نیز شبیه کشتار دیگران عمل کردند. تاجکان کابل، چور و چپاول خانه ها و کشانه های شان را

فاجعه ی سقوی دوم / ۵

فراموش نمی کنند. ما نیز با فراموش نکردن خاینان، منتظر فرصت هایی هستیم که در محاکم آن ها جواز صدور کیفر به تخریب آرگاه ها و بارگاه هایی برسد که بی شرمانه برای خاینان، قاتلان و ویرانگران کشور ساخته اند و کم مانده است به زیارت مبدل بسازند. به دهن گنده ها، هتاکان و خاینان، بیش از این اجازه ندهیم با دست آویز به اصطلاح جهاد و مقاومت، به مردم ما، تاریخ ما و بزرگان ما توهین کنند. آنان می دانند که اگر مجریان سقوی دوم تنقید شوند، تداوم آن، گریبان دزدانی را می گیرد که با فقر مشهود سیاسی و فرهنگی وارد شدند، اما حالا با پول های نجومی خرج می کنند که گویا پیش از هفت ثور، بد بوده است. ما می دانیم که از چه می ترسند؟ دیر یا زود، تحریک بیداری مردم، آن چه را از آنان گرفته اند، مصادره می کند. وظیفه ی ما نیز این است تا به این بیداری شتاب ببخشیم. طرح های چون «فاجعه ی سقوی دوم»، نهایتاً به تشکیل دوسیه های جنایی خواهند رسید.

مصطفی عمرزی

۱۳۹۸/۵/۶ ش

کابل - افغانستان

ویرانی ها در سقوی دوم

فاجعه ی سقوی دوم / ۷

فاجعه ی ستوی دوم / ۸

فاجعه ی سقوطی دوم / ۹

فاجعه ی ستوی دوم / ۱۰

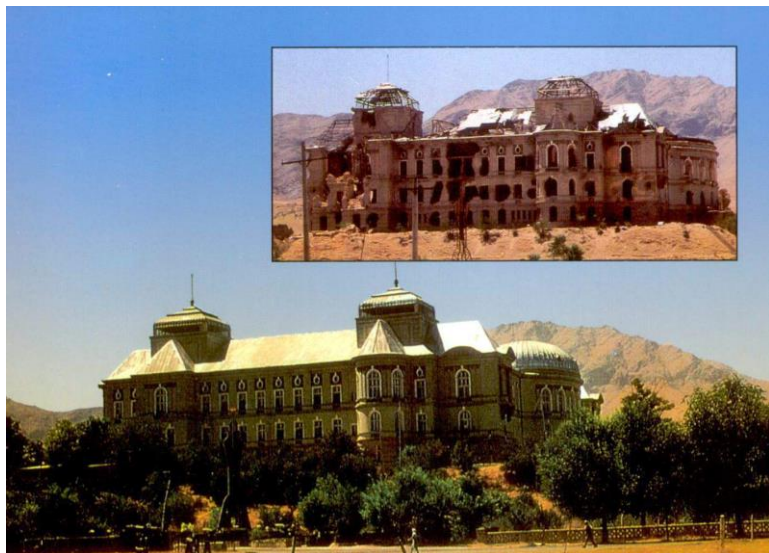

فاجعه ی سقوطی دوم / ۱۱

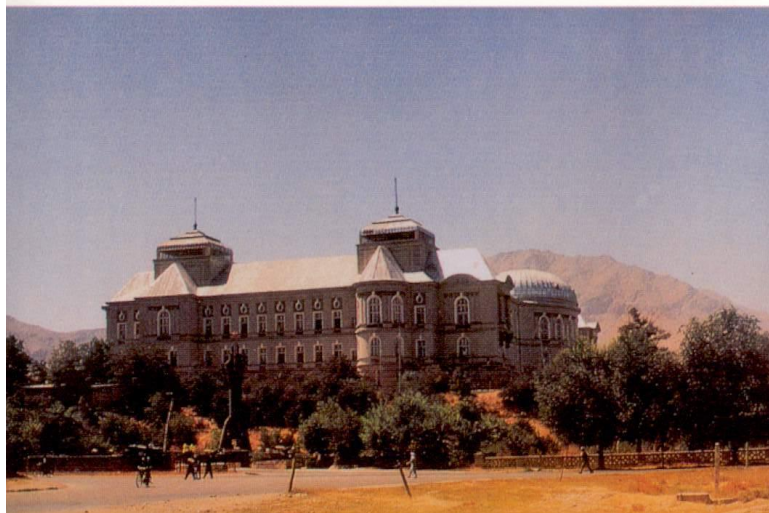
فاجعه ی ستوی دوم / ۱۲

فاجعه ی سقوی دوم / ۱۳

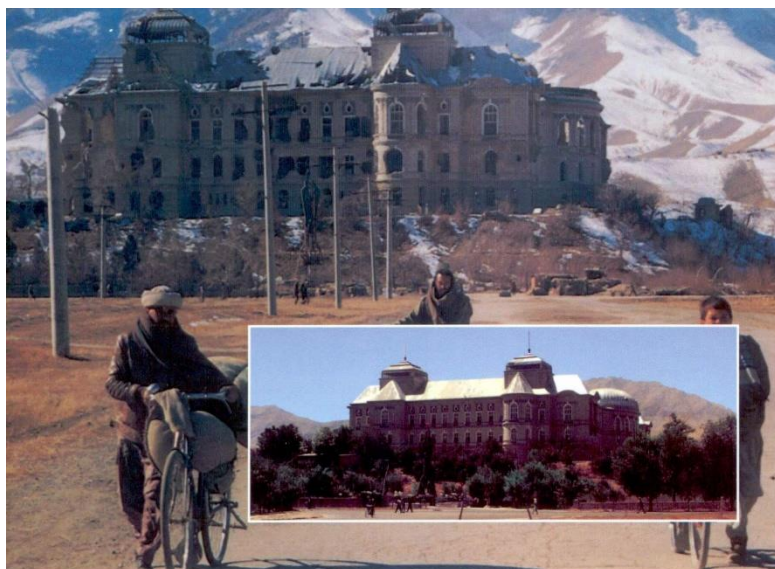
Darrul Aman Palace

فاجعه ی ستوی دوم / ۱۴

© 2001-2002 Sergei Andreyev

فاجعه ی سقوطی دوم / ۱۵

فاجعه ی ستوی دوم / ۱۶

فاجعه ی سقوطی دوم / ۱۷

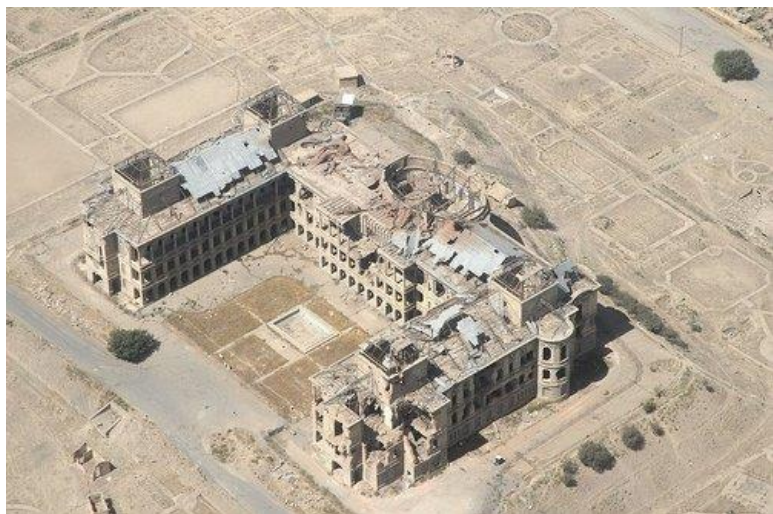
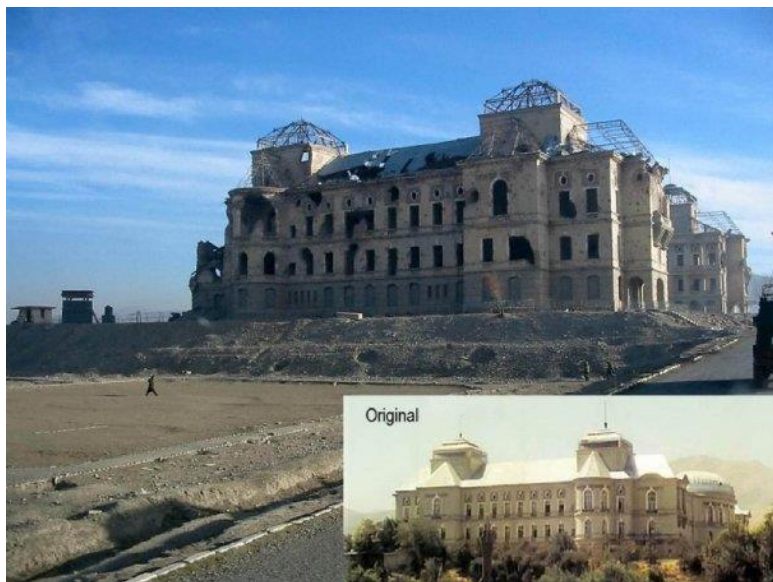

فاجعه ی سقوطی دوم / ۱۸

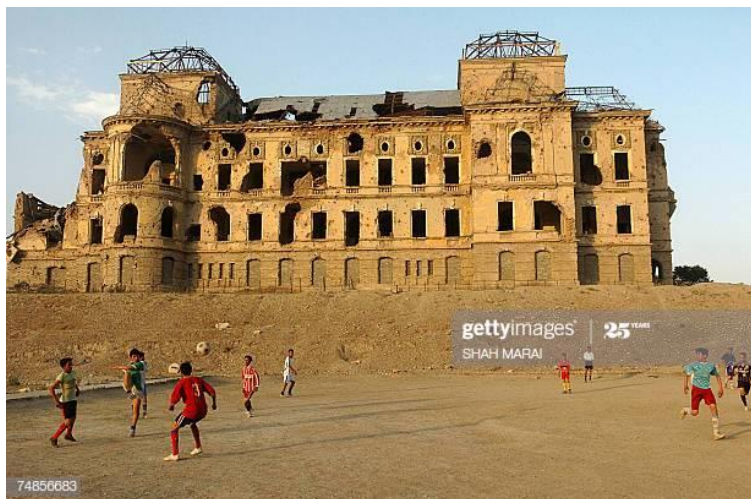
فاجعه ی سقوطی دوم / ۱۹

فاجعه ی سقوی دوم / ۲۰

فاجعه ی سقوطی دوم / ۲۱

فاجعه ی سقوطی دوم / ۲۳

فاجعه ی سقوی دوم / ۲۴

فاجعه ی سقوطی دوم / ۲۵

فاجعه ی سقوطی دوم / ۲۷

فاجعه ی سقوطی دوم / ۲۸

فاجعه ی سقوی دوم / ۲۹

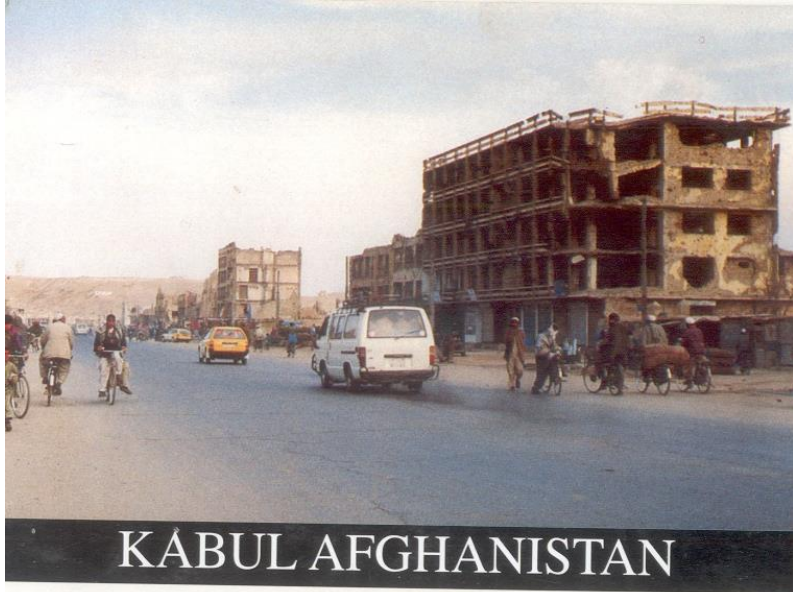
فاجعه ی ستوی دوم / ۳۰

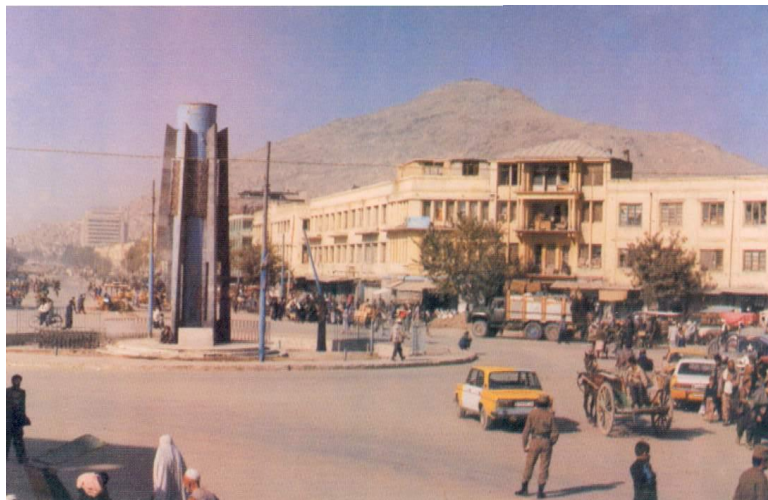

فاجعه ی سقوی دوم / ۳۱

Kabul Afghanistan

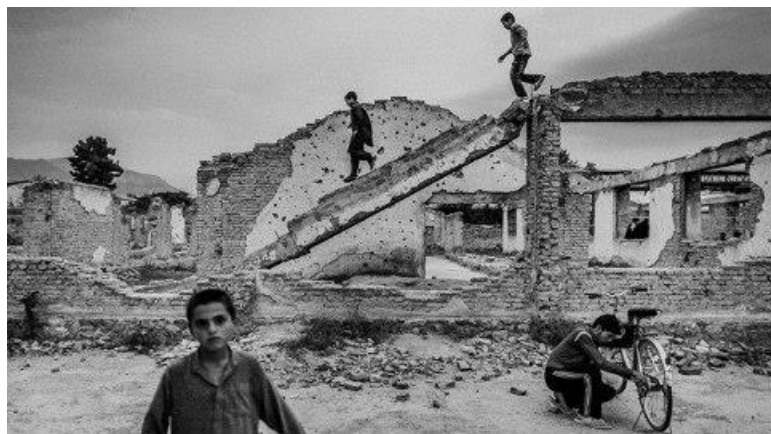

فاجعه ی سقوطی دوم / ۳۷

فاجعه ی ستوی دوم / ۳۸

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۰

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۱

© 2001-2002 Sergei Andreyev

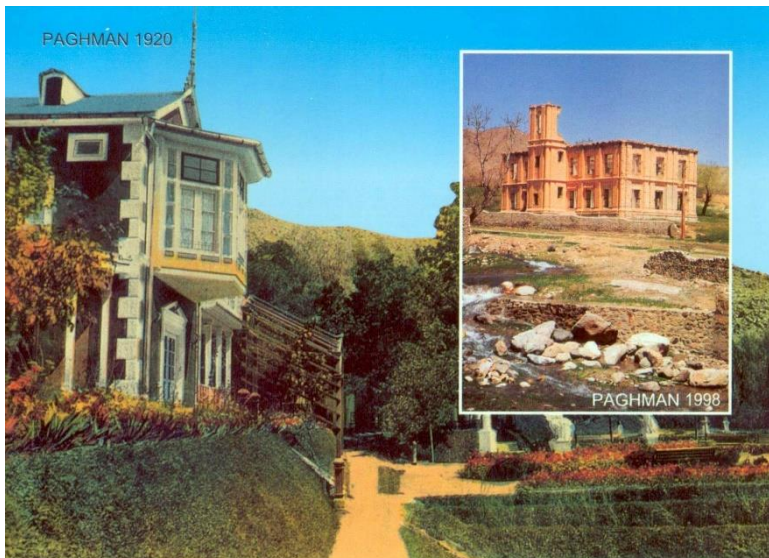

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۲

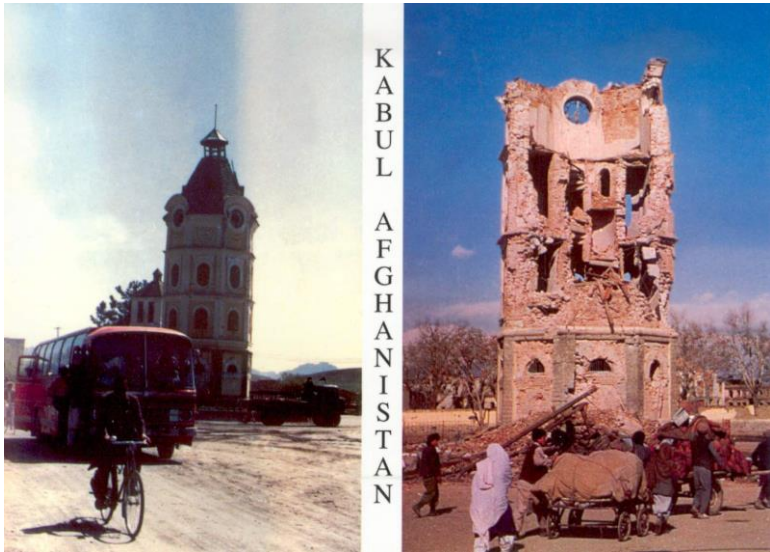
فاجعه ی ستوی دوم / ۴۳

فاجعه ی سقوطی دوم / ۴۴

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۵

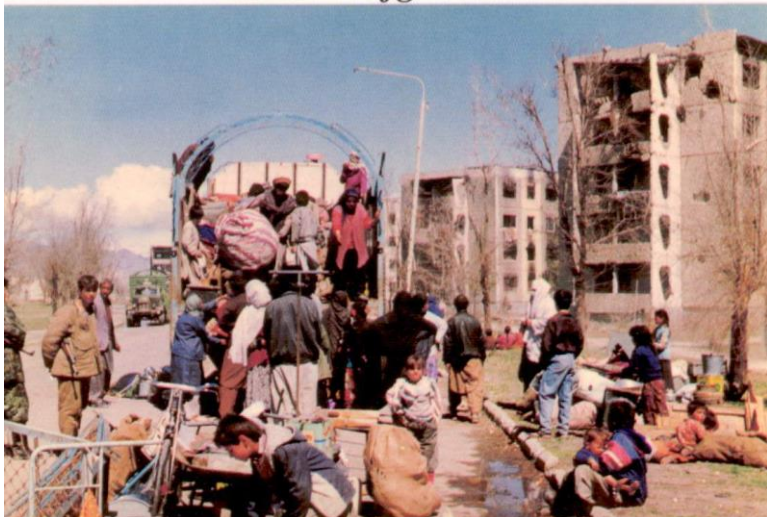
فاجعه ی ستوی دوم / ۴۶

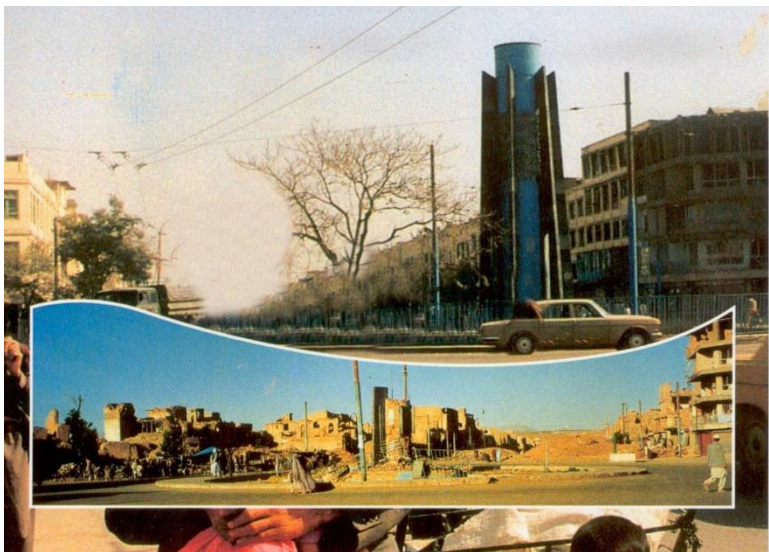
فاجعه ی ستوی دوم / ٤٧

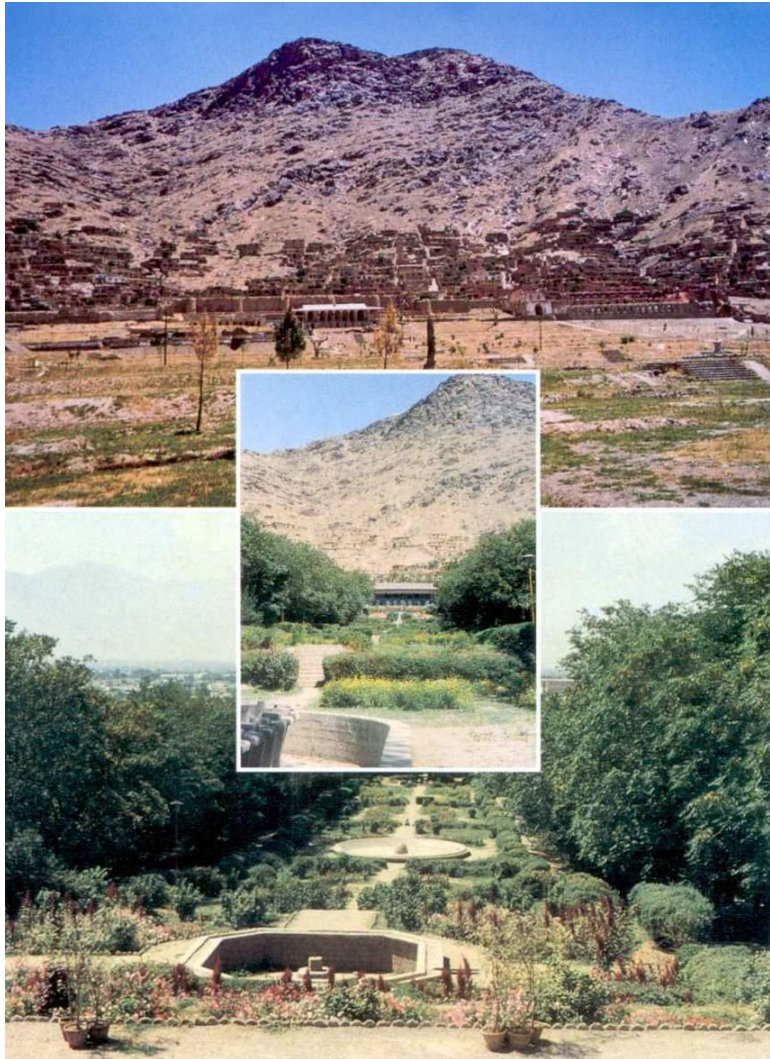

Kabul - Afghanistan

فاجعه ی سقوطی دوم / ۴۸

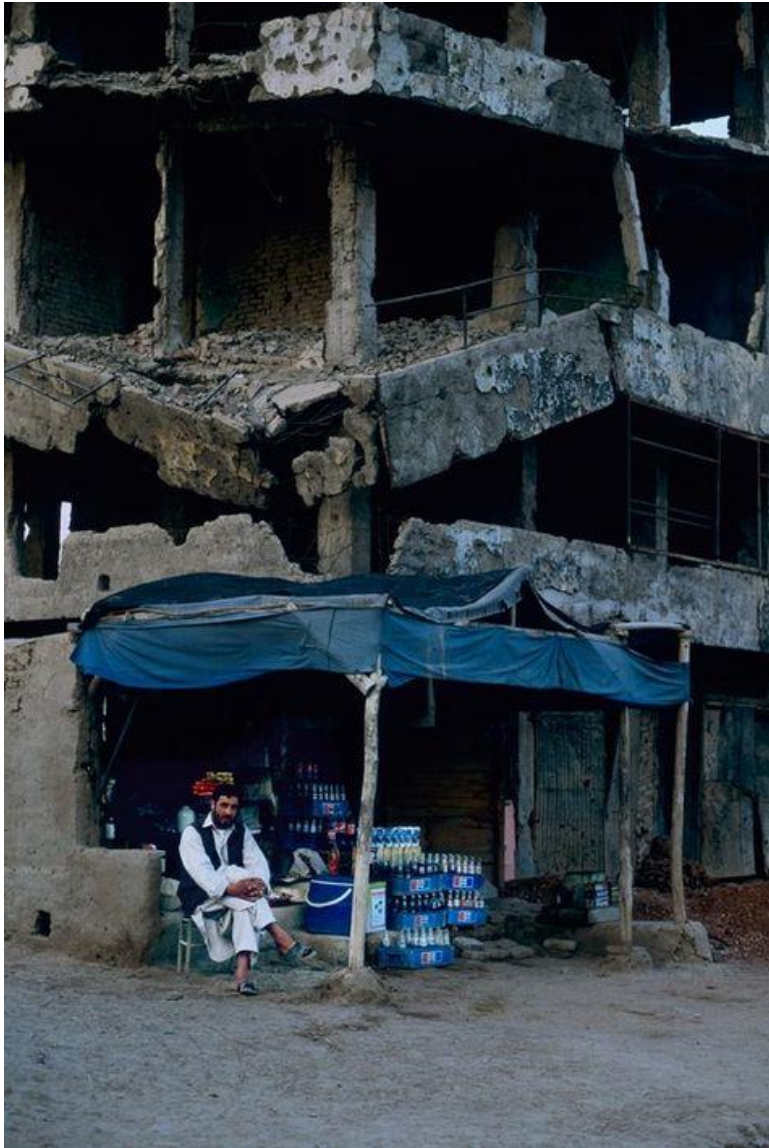

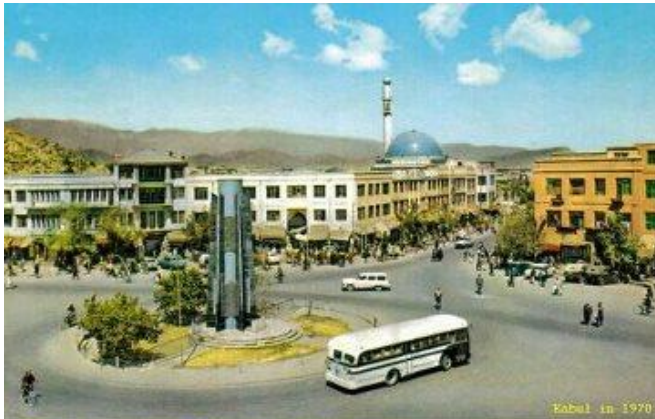

فاجعه ی سقوی دوم / ۵۱

فاجعه ی سقوطی دوم / ۵۳

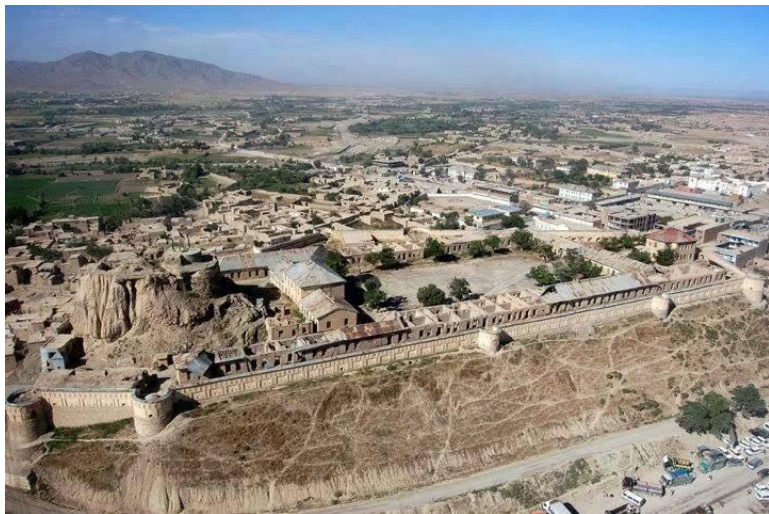
© Seanam Murphy/VII Network/Seanam Murphy/VII Network

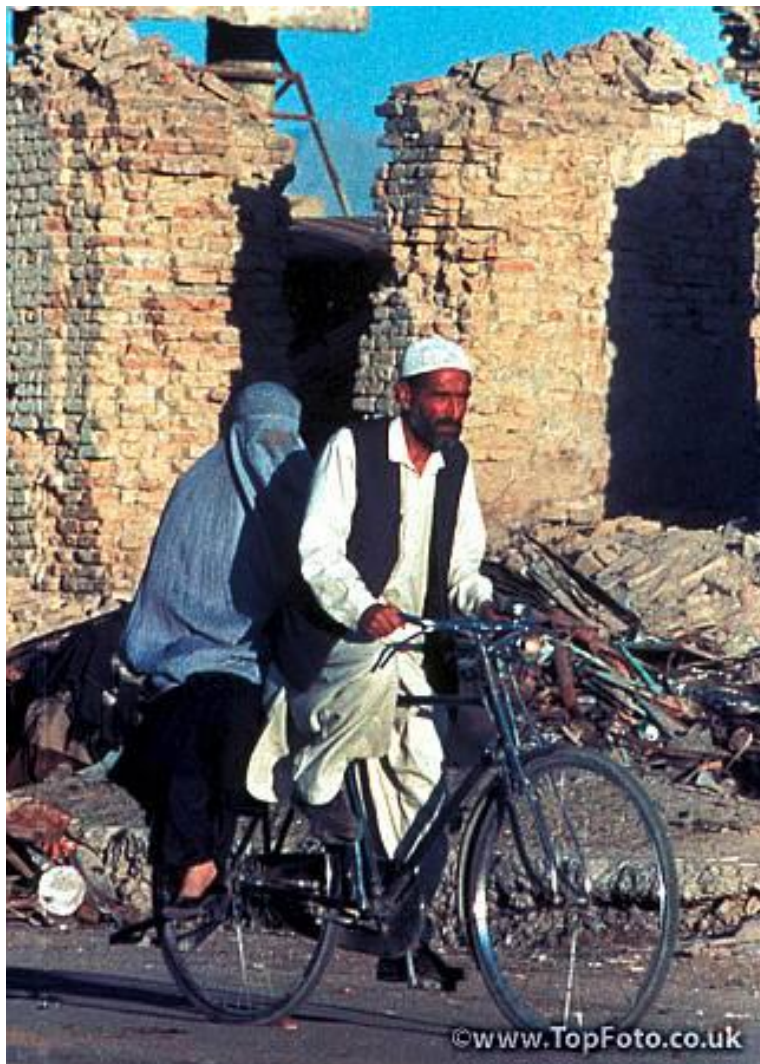
فاجعه ی ستوی دوم / ۵۴

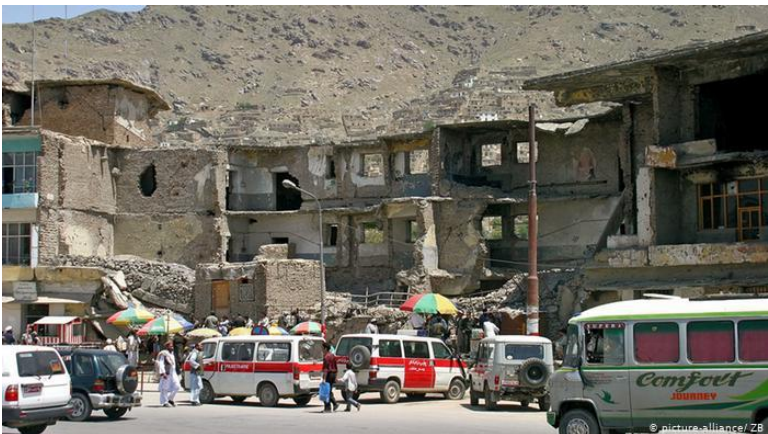
© Seanan Murphy/VE Network/Seanan Murphy/VE Network

فاجعه ی سقوی دوم / ۵۵

فاجعه ی سقوی دوم / ۵۷

فاجعه ی ستوی دوم / ۵۸

فاجعه ی ستوی دوم / ۶۱

فاجعه ی ستوی دوم / ۶۲

فاجعه ی ستوی دوم / ۶۳

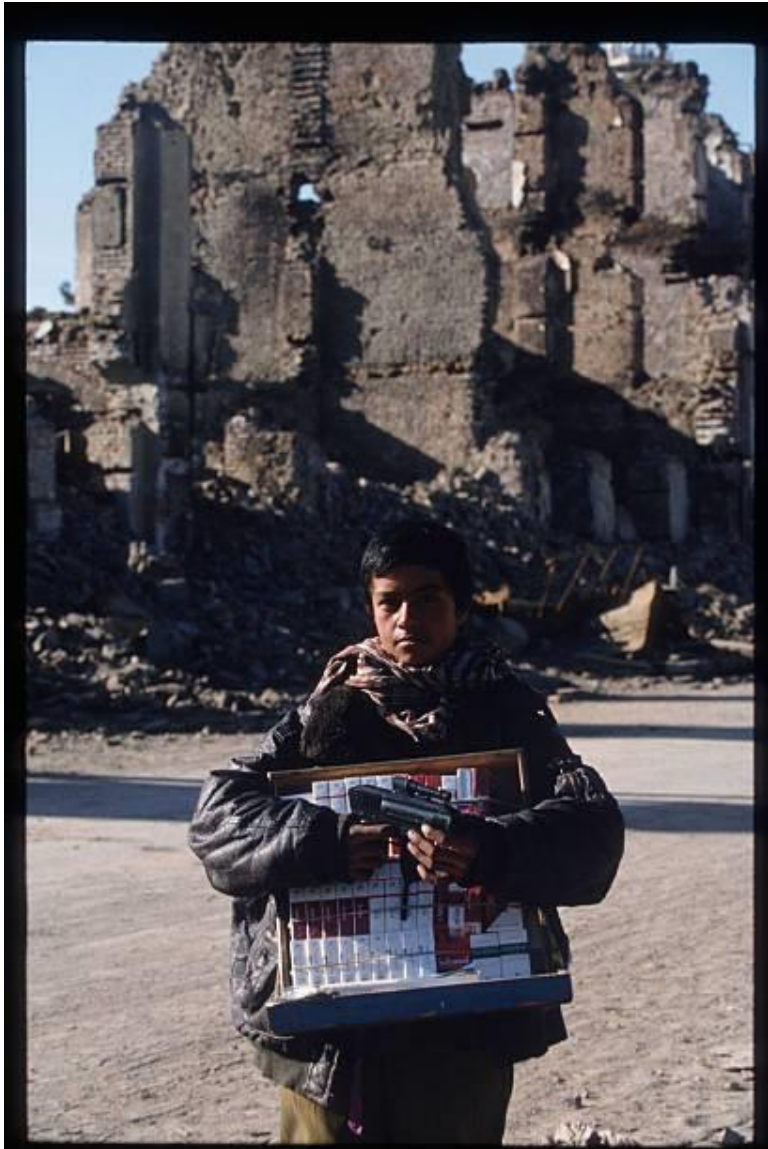

فاجعه ی ستوی دوم / ۶۴

فاجعه ی سقوی دوم / ۶۵

فاجعه ی ستوی دوم / ۶۷

فاجعه ی ستوی دوم / ۶۹

فاجعه ی ستوی دوم / ۷۰

فاجعه ی سقوطی دوم / ۷۱

فاجعه ی ستوی دوم / ۷۲

فاجعه ی سقوطی دوم / ۷۳

www.afghantravel.com

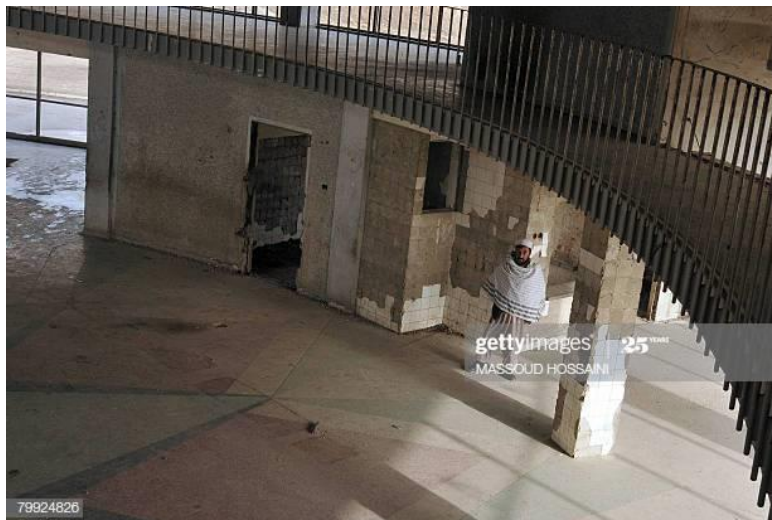

فاجعه ی سقوطی دوم / ۷۴

فاجعه ی سقوی دوم / ۷۵

فاجعه ی ستوی دوم / ۷۶

فاجعه ی سقوی دوم / ۷۷

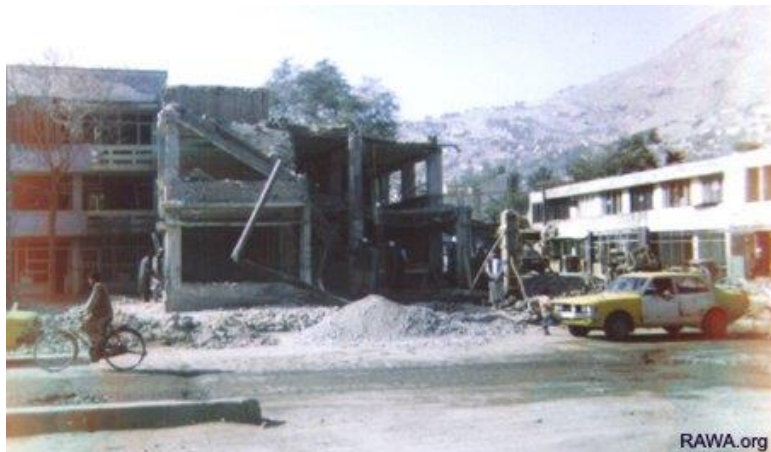

فاجعه ی ستوی دوم / ۸۰

فاجعه ی سقوطی دوم / ۸۱

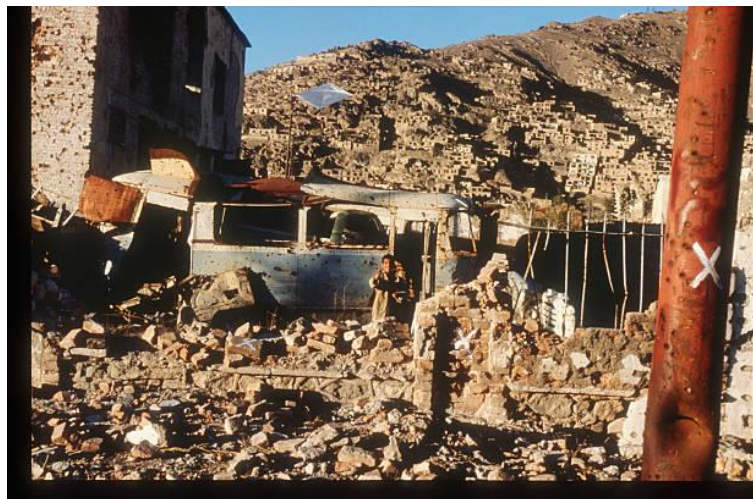

فاجعه ی ستوی دوم / ۸۲

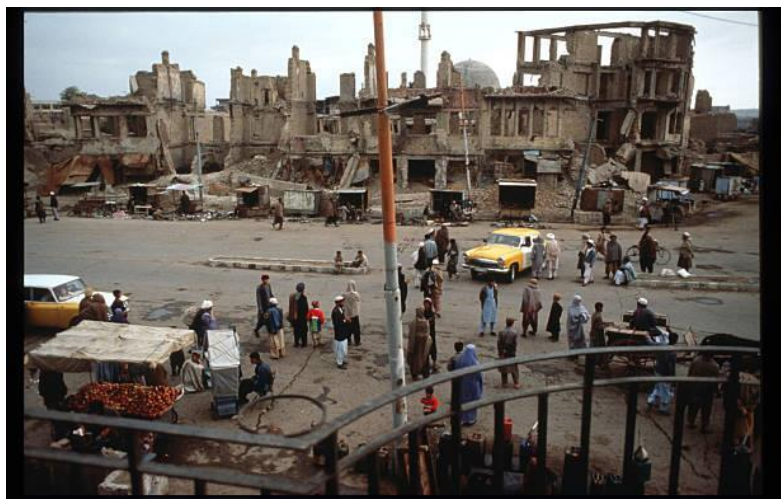
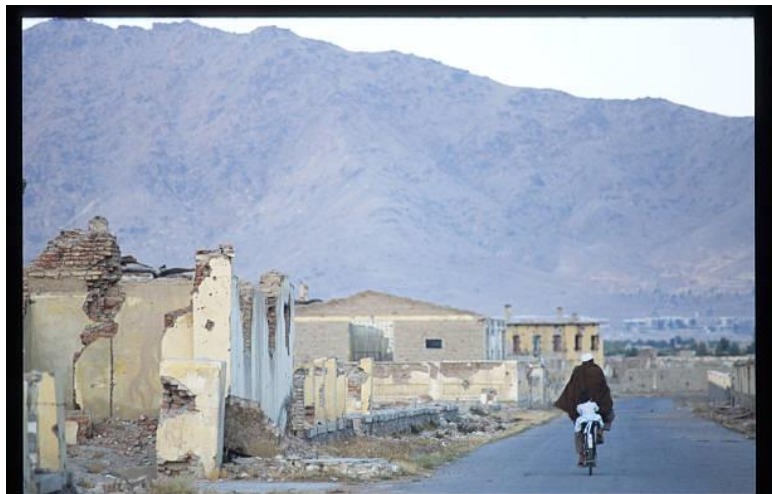

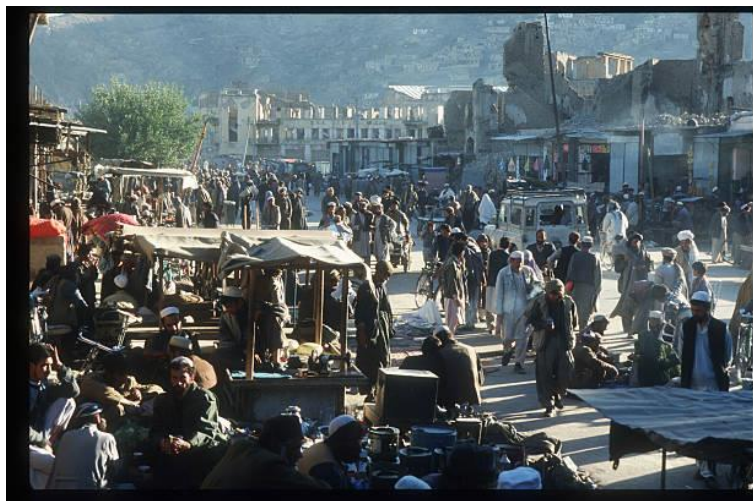
فاجعه ی سقوی دوم / ۸۳

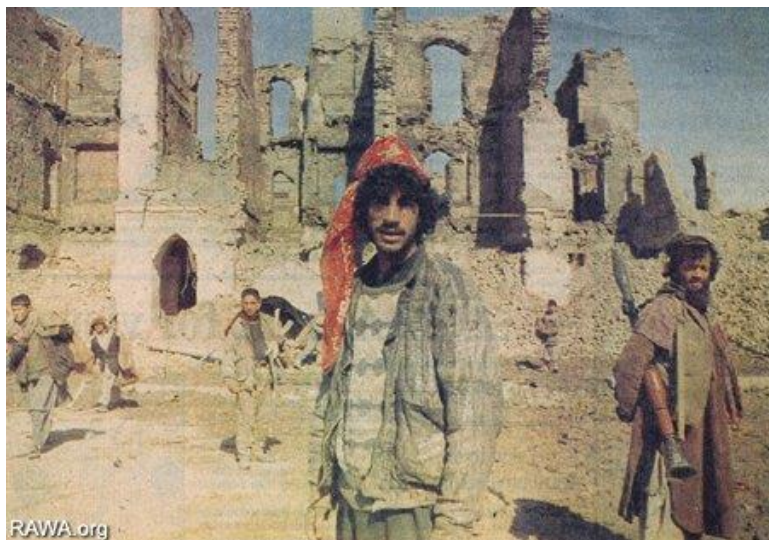

فاجعه ی ستوی دوم / ۸۴

فاجعه ی سقوطی دوم / ۸۵

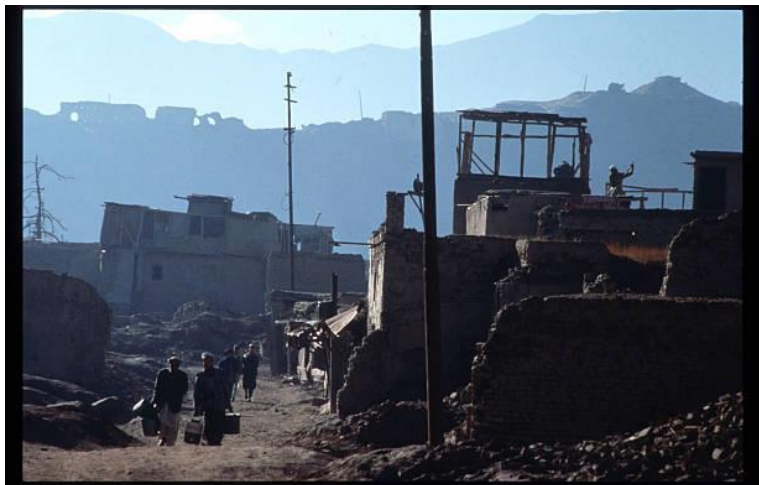

فاجعه ی سقوی دوم / ۸۷

فاجعه ی سقوی دوم / ۸۹

فاجعه ی ستوی دوم / ۹۰

فاجعه ی سقوطی دوم / ۹۱

فاجعه ی سقوطی دوم / ۹۳

فاجعه ی ستوی دوم / ۹۶

فاجعه ی سقوطی دوم / ۹۷

فاجعه ی ستوی دوم / ۹۸

فاجعه ی سقوی دوم / ۹۹

فاجعه ی ستوی دوم / ۱۰۰

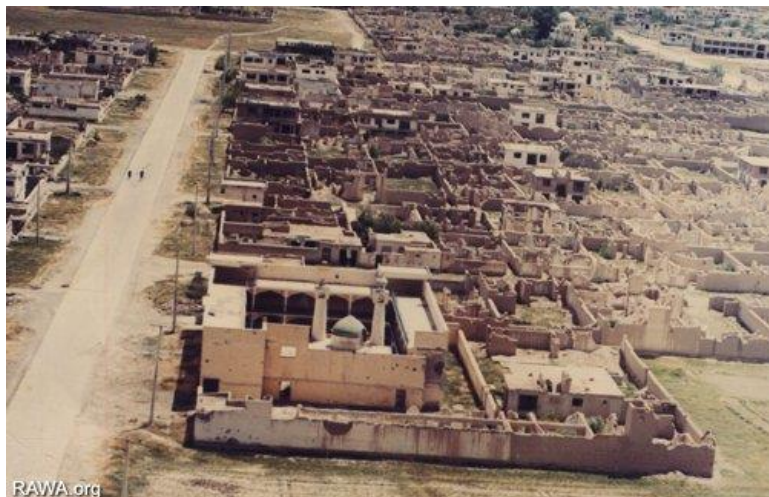
فاجعه ی سقوی دوم / ۱۰۱

فاجعه ی ستوی دوم / ۱۰۲

فاجعه ی سقوی دوم / ۱۰۳

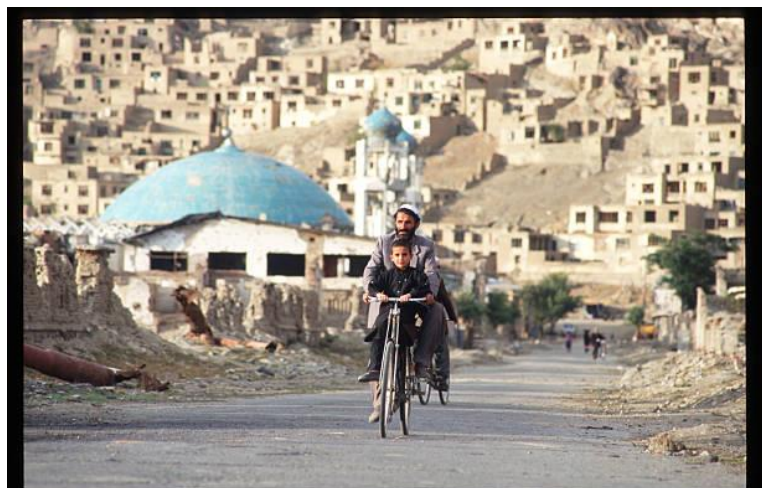

فاجعه ی سقوی دوم / ۱۰۵

فاجعه ی ستوی دوم / ۱۰۶

فاجعه ی سقوی دوم / ۱۰۷

فاجعه ی ستوی دوم / ۱۰۸

فاجعه ی سقوی دوم / ۱۰۹

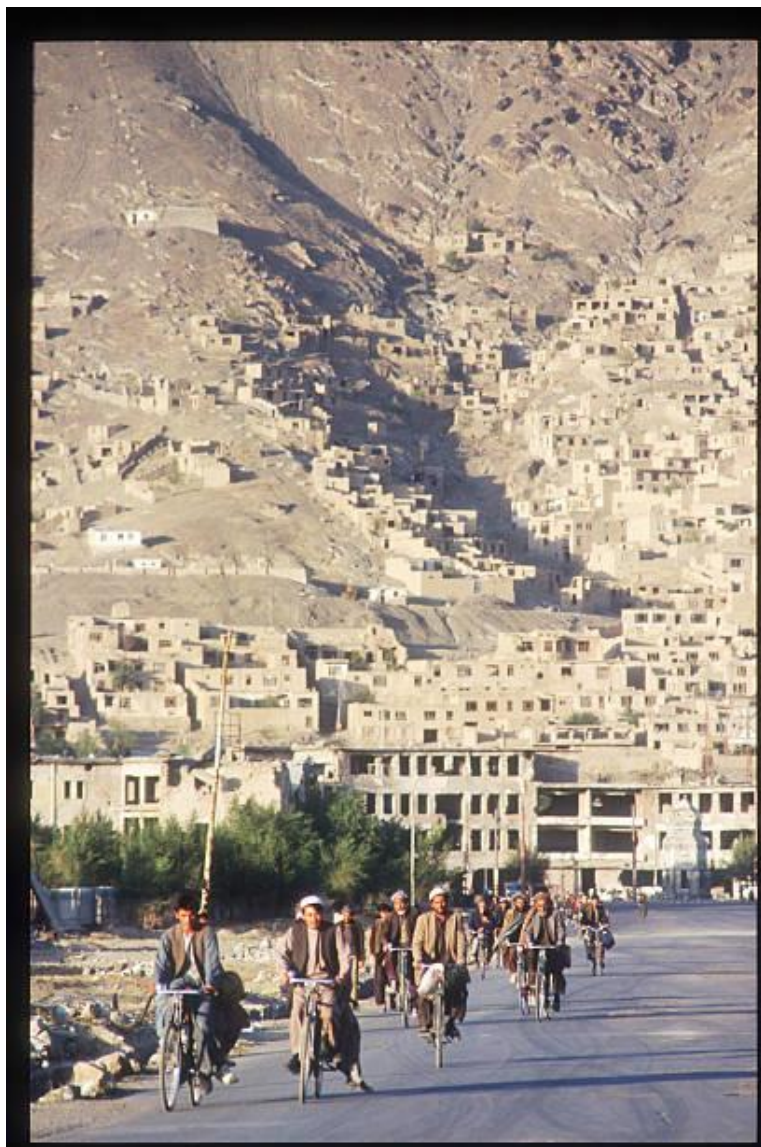

فاجعه ی ستوی دوم / ۱۱۰

فاجعه ی ستوی دوم / ۱۱۱

فاجعه ی ستوی دوم / ۱۱۳

فاجعه ی ستوی دوم / ۱۱۴

فاجعه ی سقوی دوم / ۱۱۵

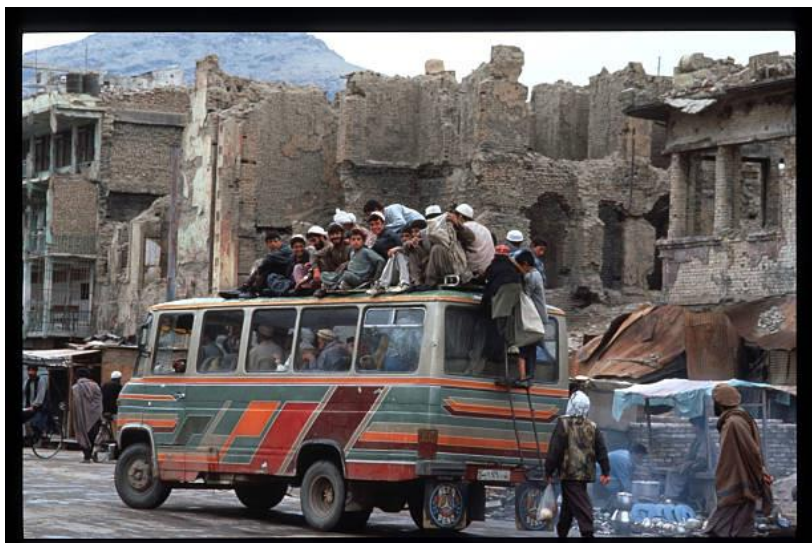

فاجعه ی سقوی دوم / ۱۱۷

فاجعه ی ستوی دوم / ۱۱۸

فاجعه ی سقوی دوم / ۱۱۹

فاجعه ی ستوی دوم / ۱۲۰

فاجعه ی سقوی دوم / ۱۲۱

فاجعه ی سقوی دوم / ۱۲۳

فاجعه ی سقوی دوم / ۱۲۵

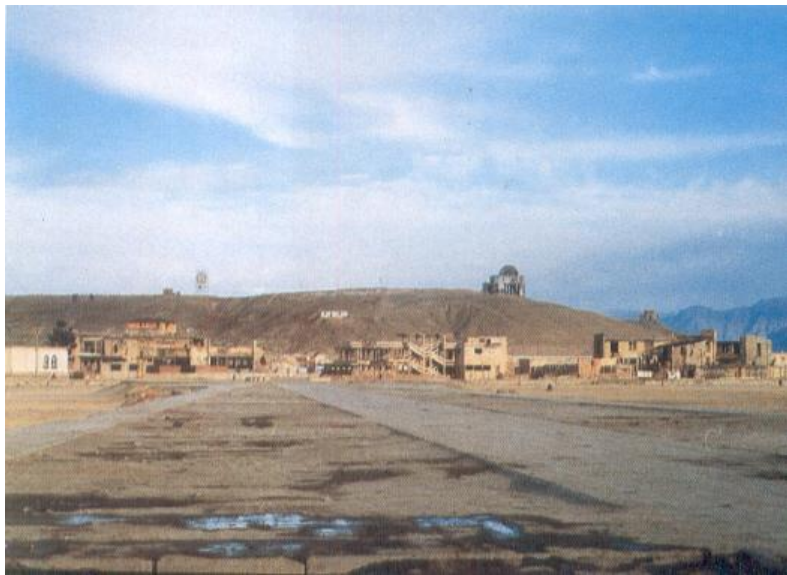

فاجعه ی ستوی دوم / ۱۲۸

فاجعه ی سقوی دوم / ۱۲۹

فاجعه ی سقوی دوم / ۱۳۱

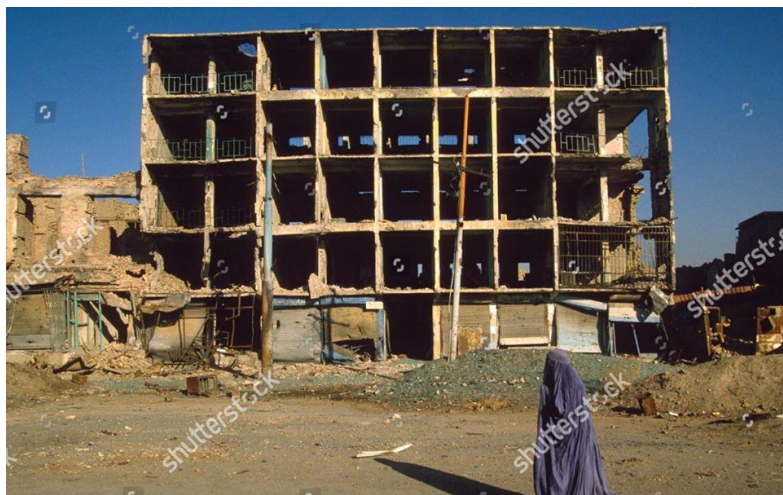

فاجعه ی سقوطی دوم / ۱۳۳

فاجعه ی سقوی دوم / ۱۳۵

فاجعه ی سقوی دوم / ۱۳۷

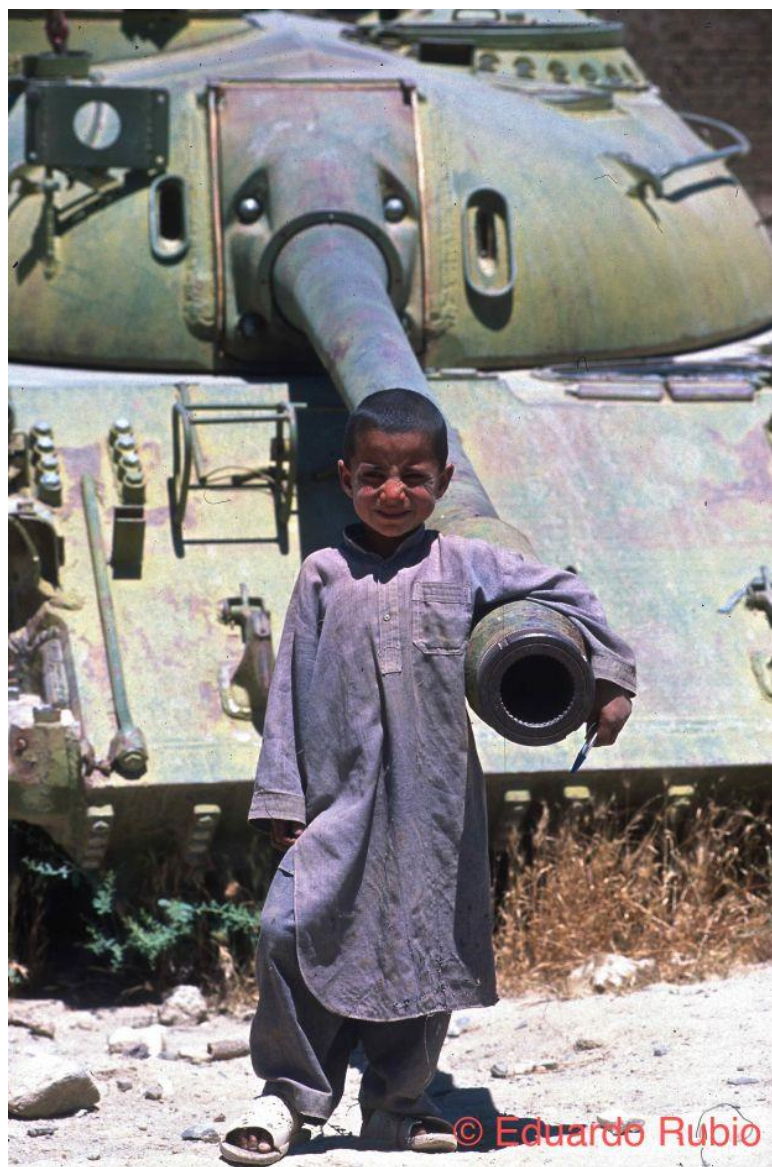
مردم در سقوی دوم

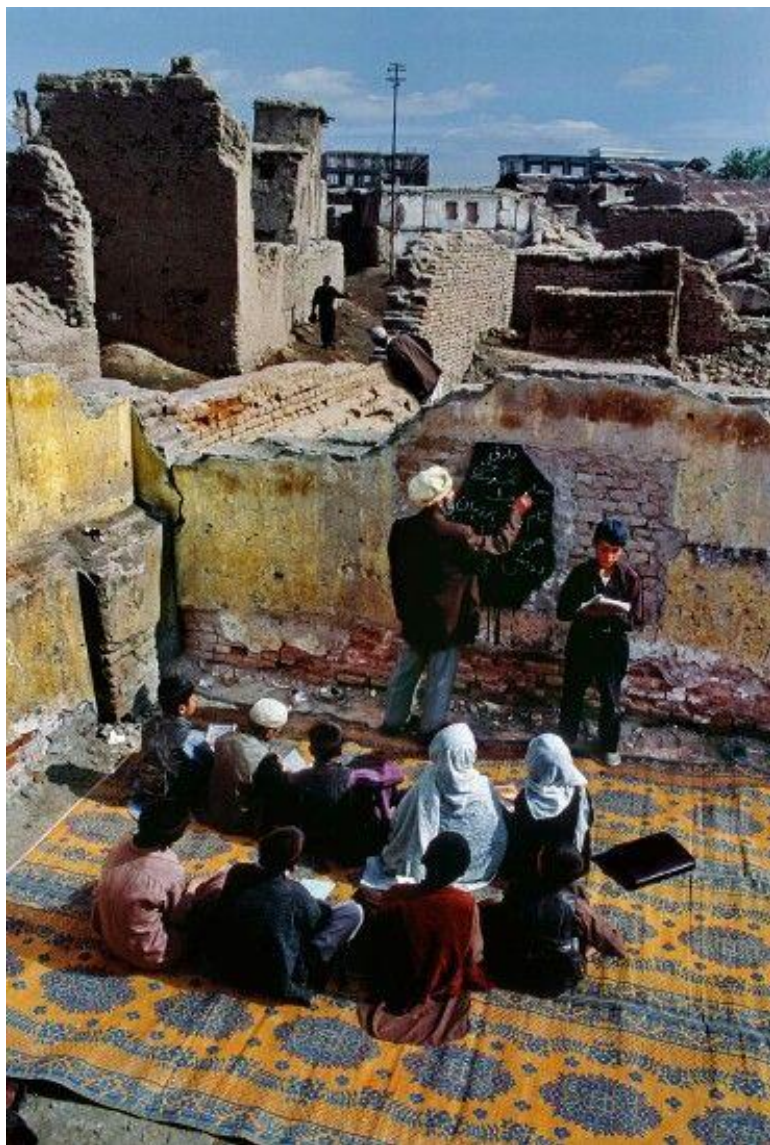

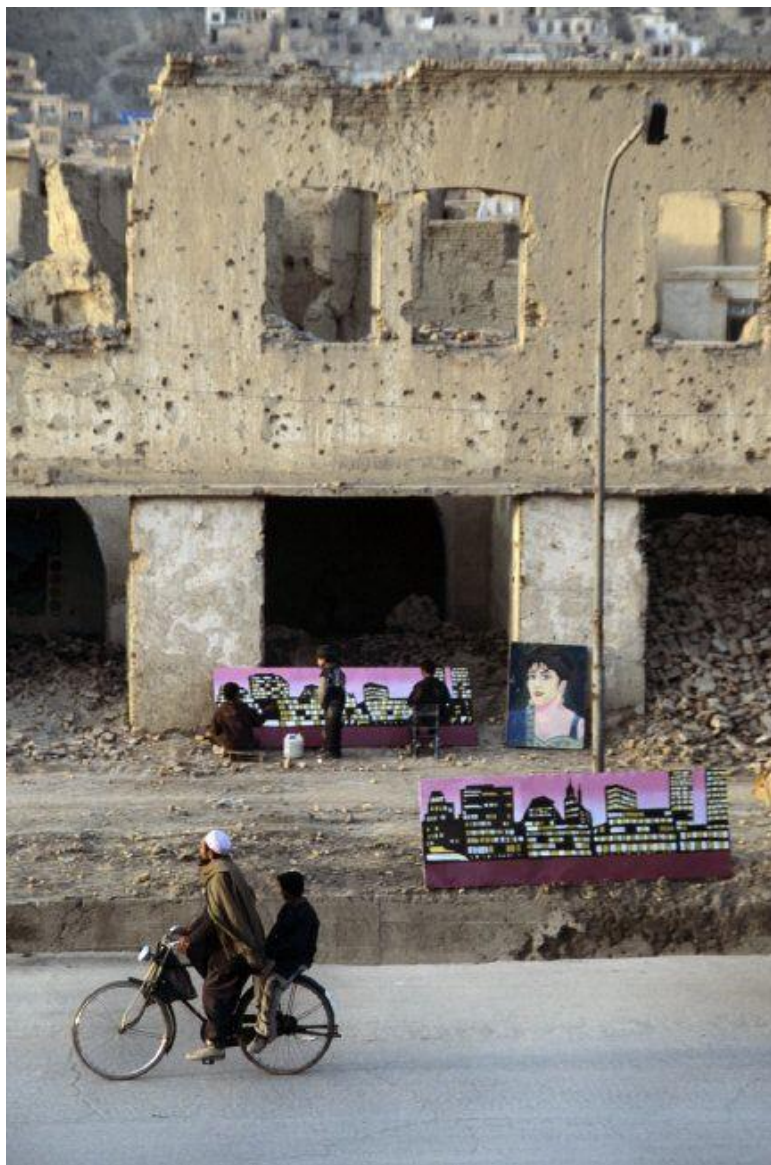

فاجعه ی ستوی دوم / ۱۴۲

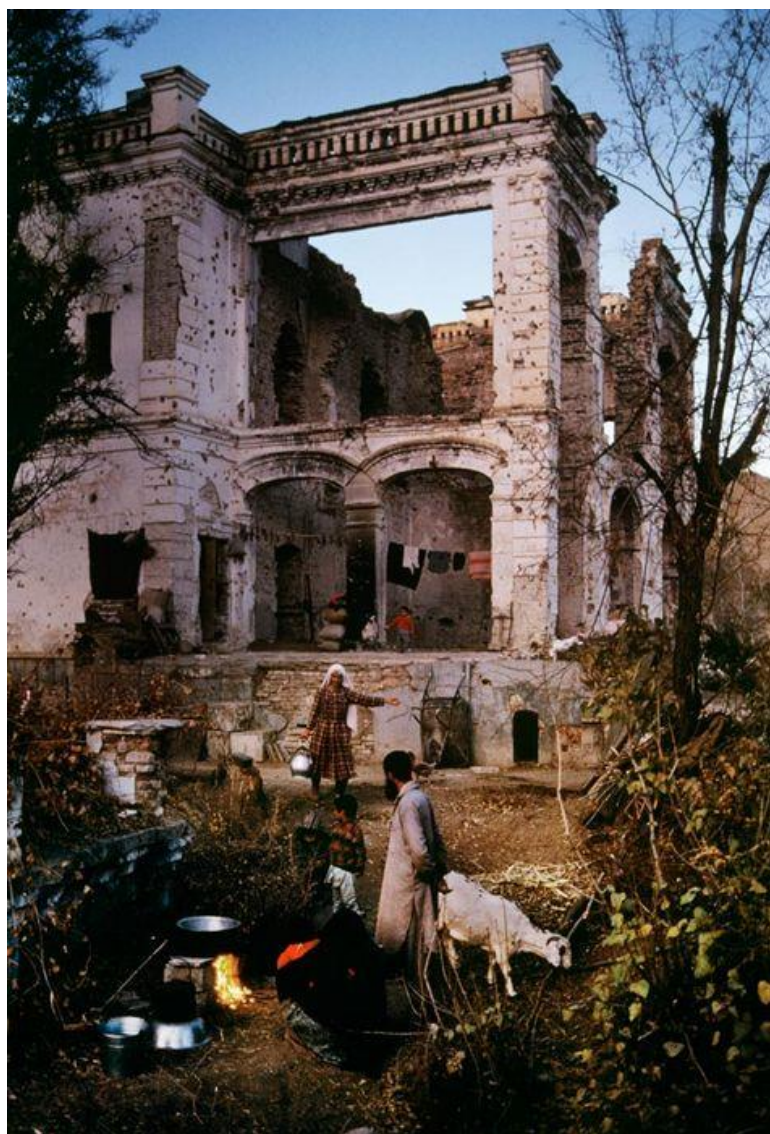

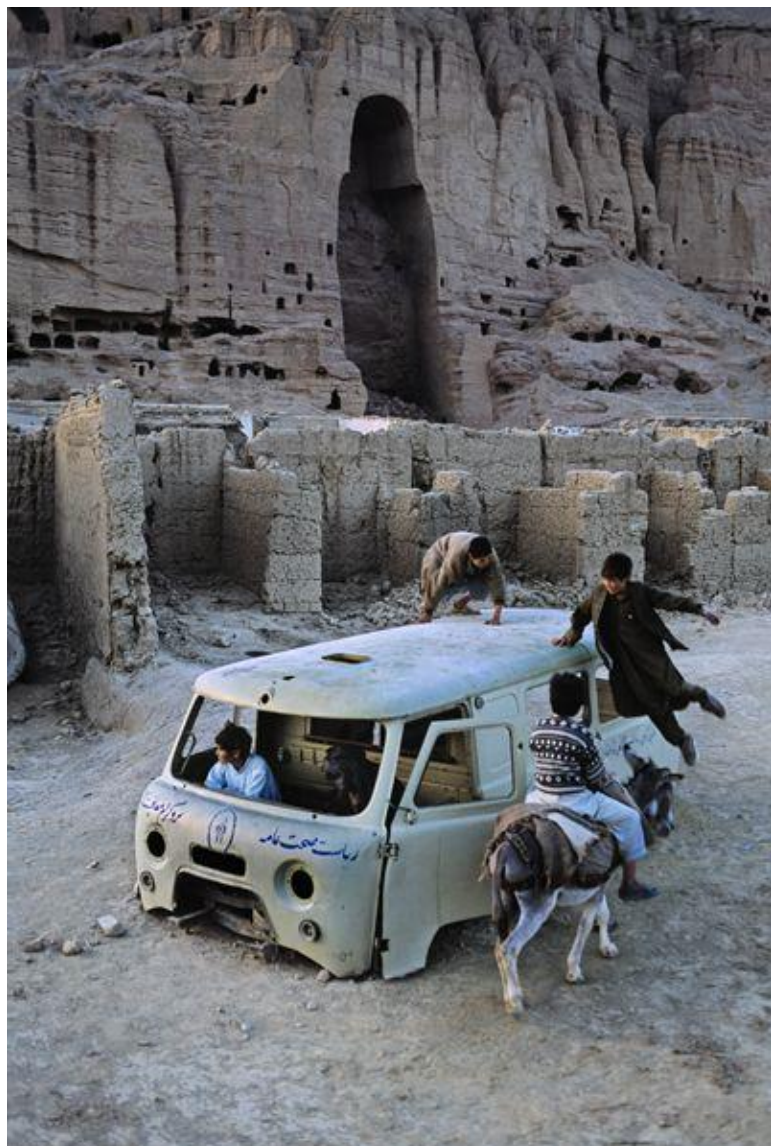

فاجعه ی ستوی دوم / ۱۴۵

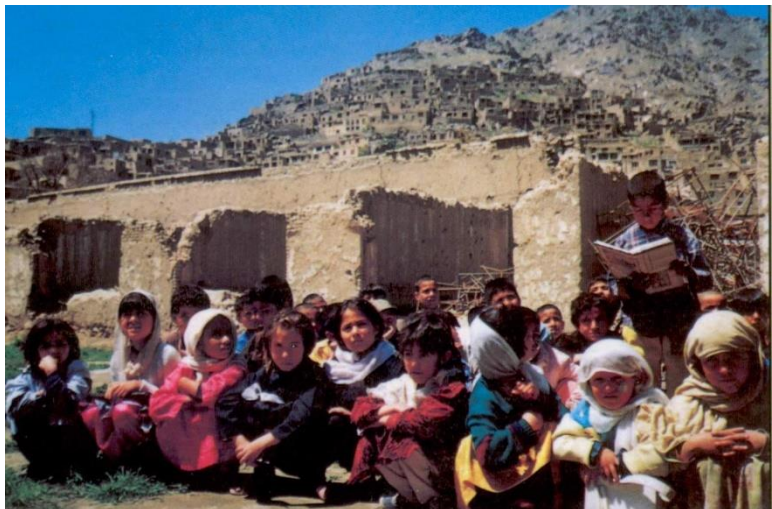

فاجعه ی ستوی دوم / ۱۴۹

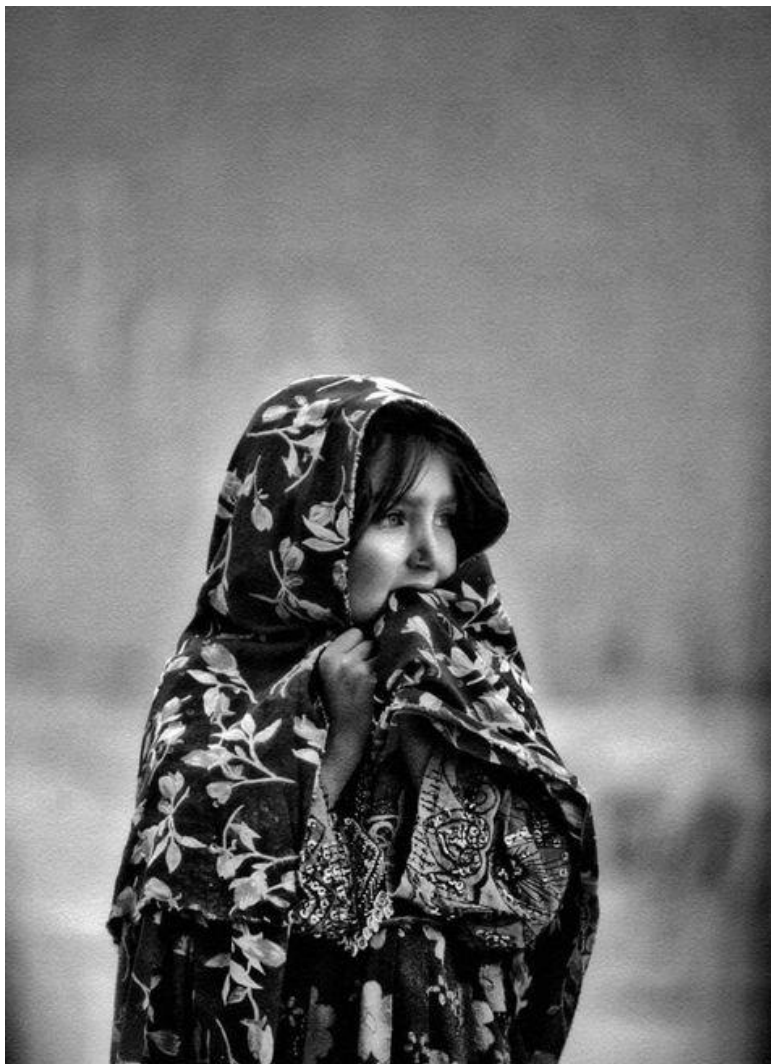

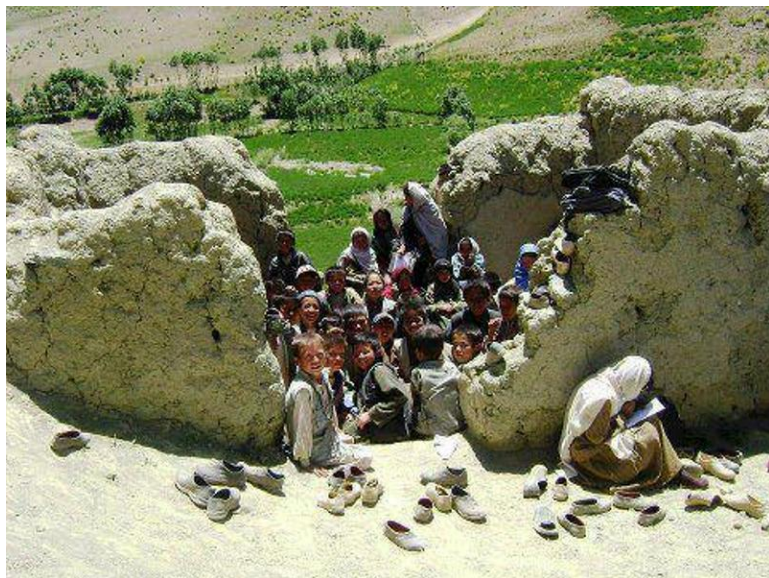

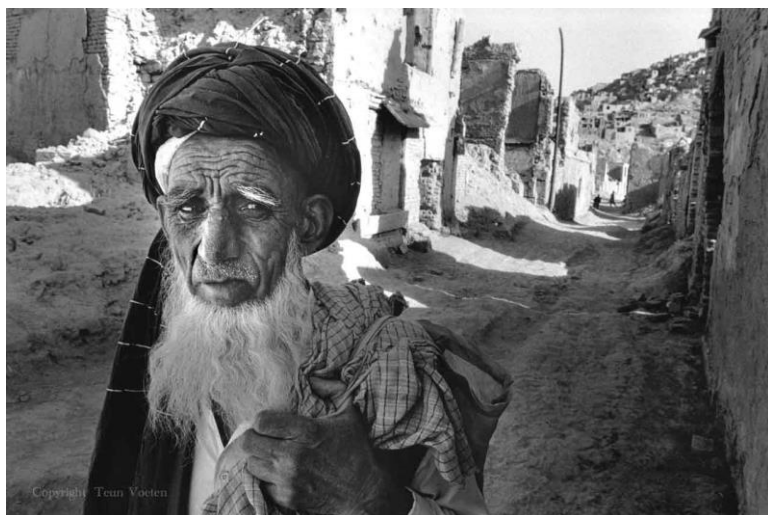

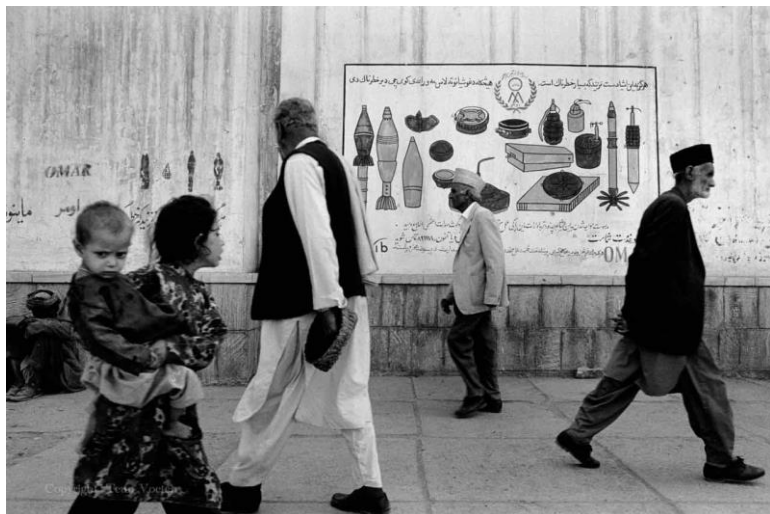
فاجعه ی سقوی دوم / ۱۶۵

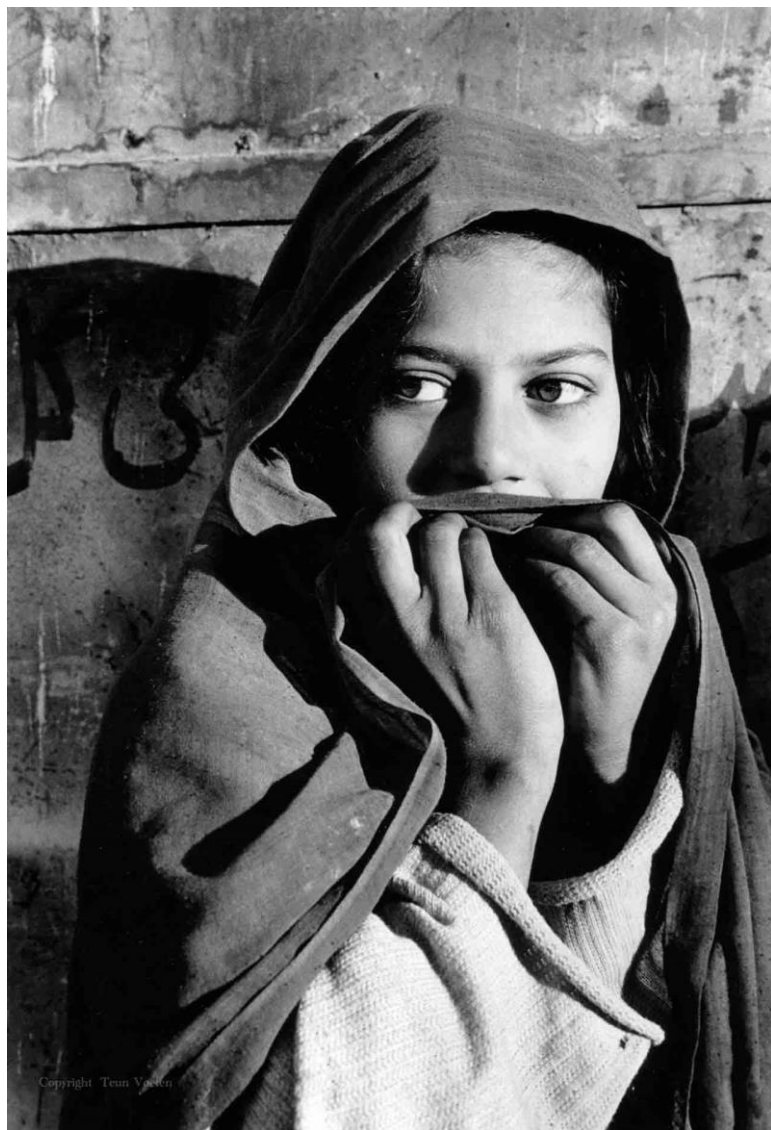
فاجعه ی ستوی دوم / ۱۷۱

فاجعه ی ستوی دوم / ۱۷۳

فاجعه ی سقوی دوم / ۱۷۵

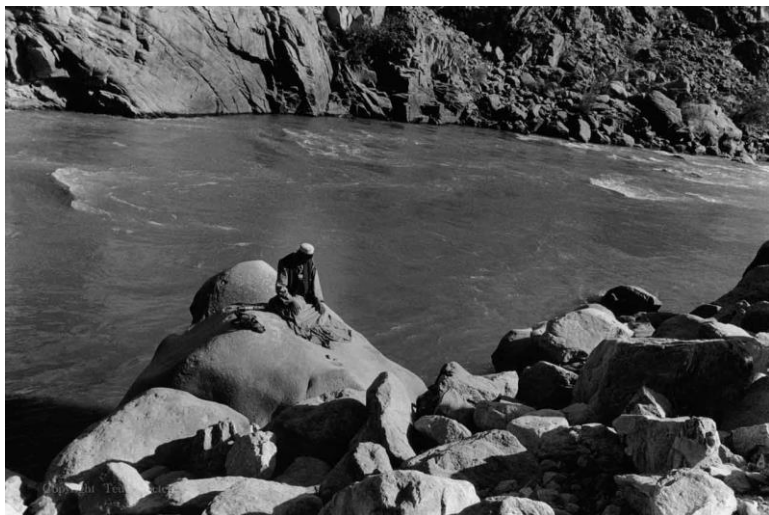

فاجعه ی سقوی دوم / ۱۷۷

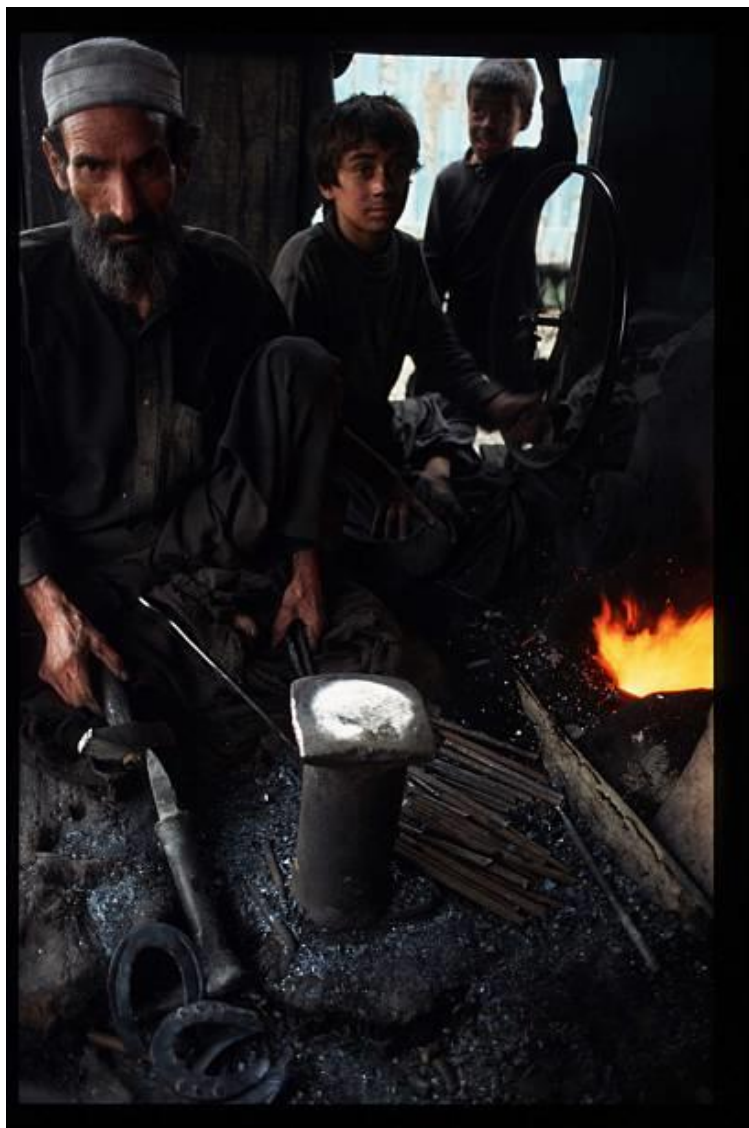

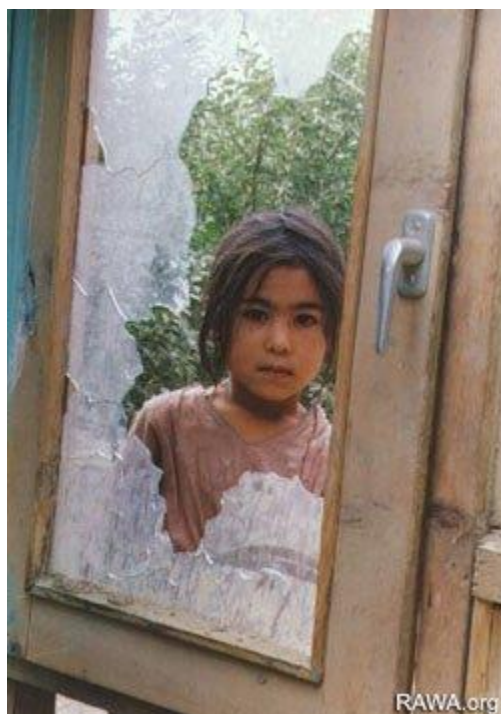

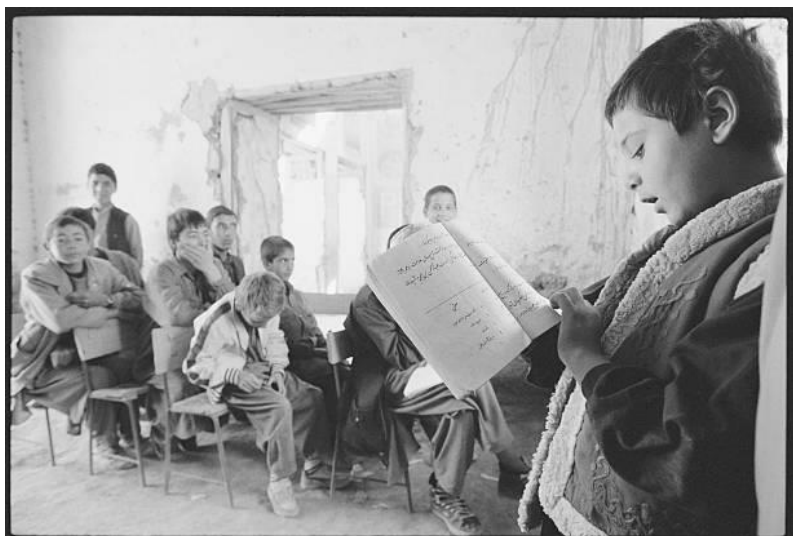

فاجعه ی سقوطی دوم / ۲۰۱

فاجعه ی سقوطی دوم / ۲۰۳

فاجعه ی ستوی دوم / ۲۰۴

فاجعه ی سقوی دوم / ۲۰۵

فاجعه ی سقوی دوم / ۲۰۷

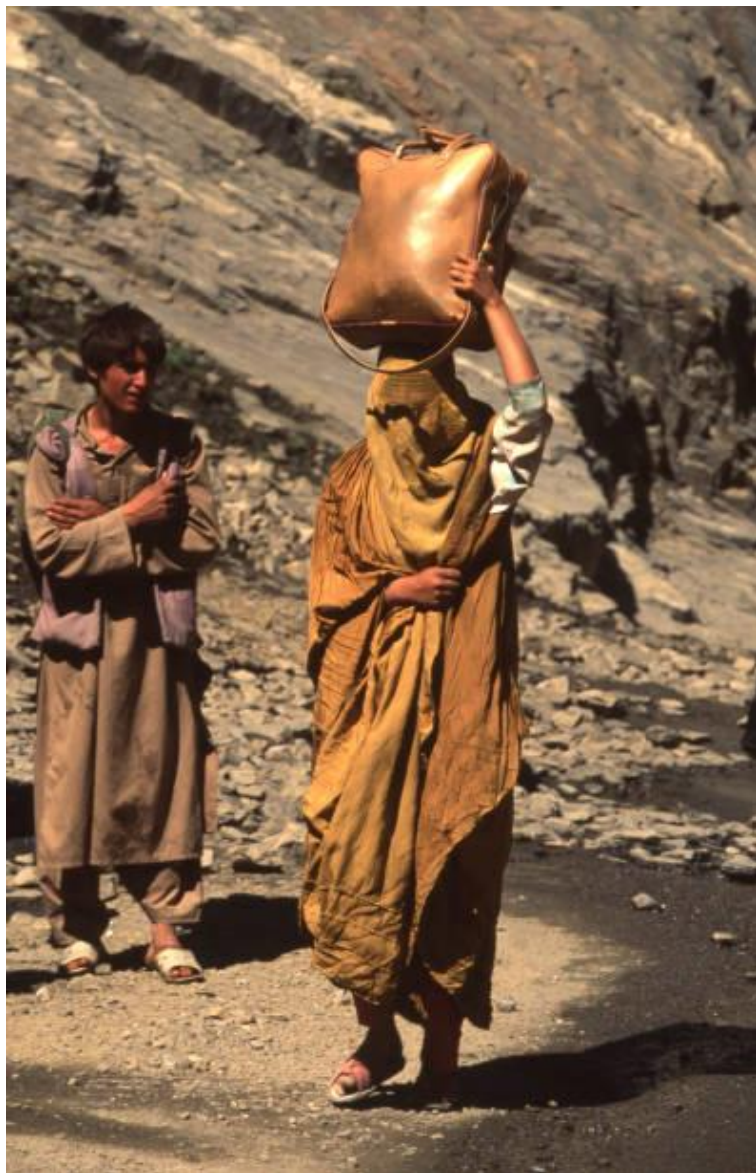

فاجعه ی سقوی دوم / ۲۱۱

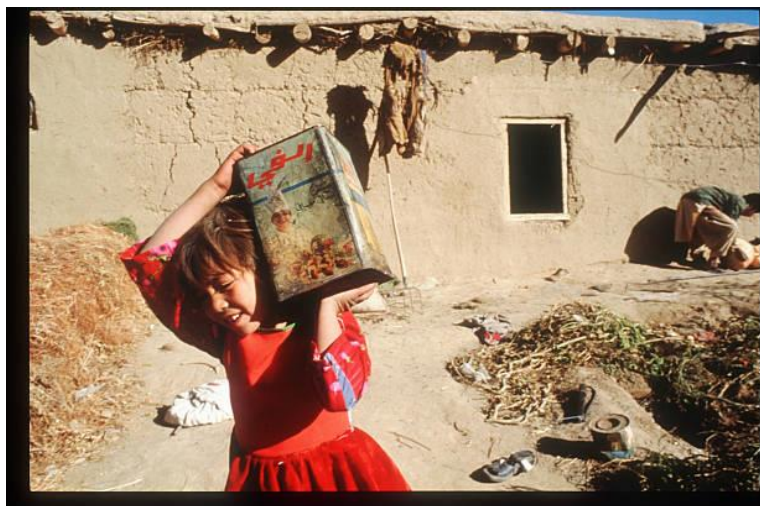
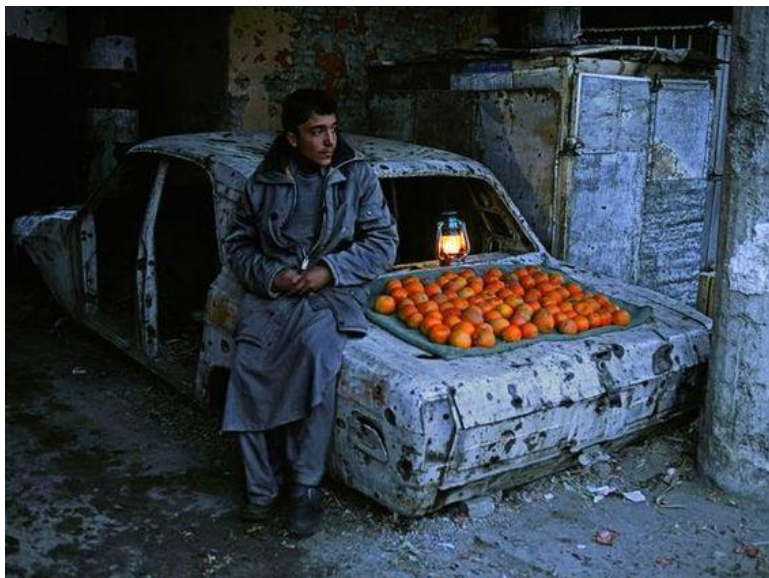

فاجعه ی سقوی دوم / ۲۱۳

فاجعه ی ستوی دوم / ۲۱۴

فاجعه ی سقوی دوم / ۲۱۵

فاجعه ی ستوی دوم / ۲۱۷

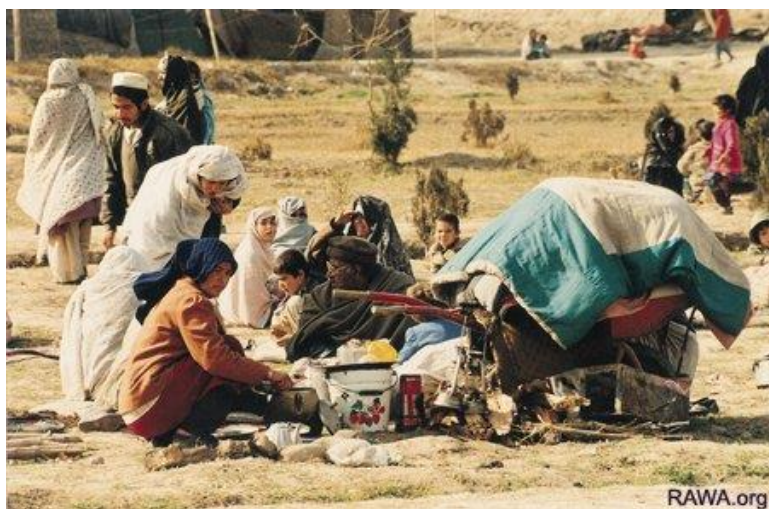

فاجعه ی سقوی دوم / ۲۱۹

فاجعه ی سقوی دوم / ۲۲۵

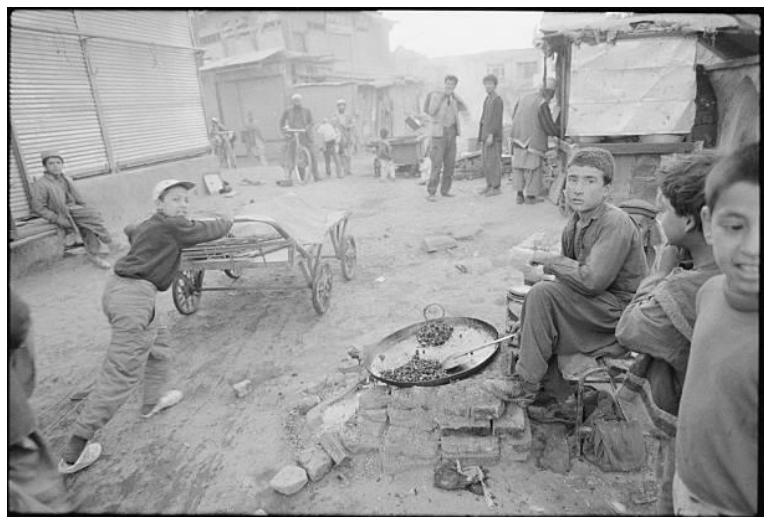

فاجعه ی سقوطی دوم / ۲۲۷

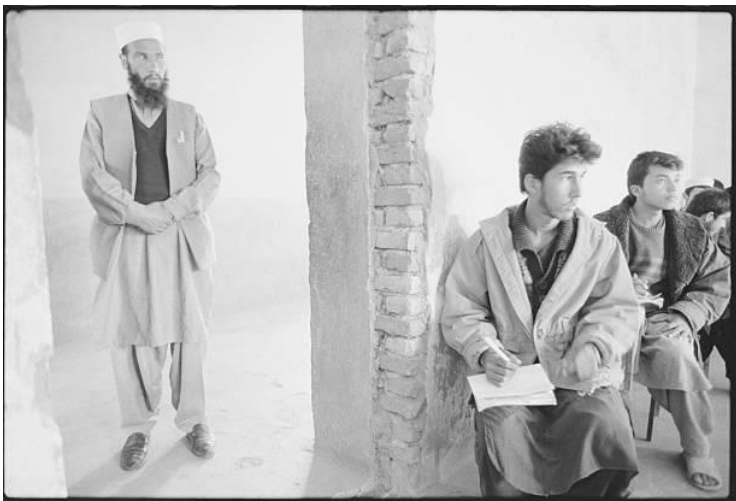

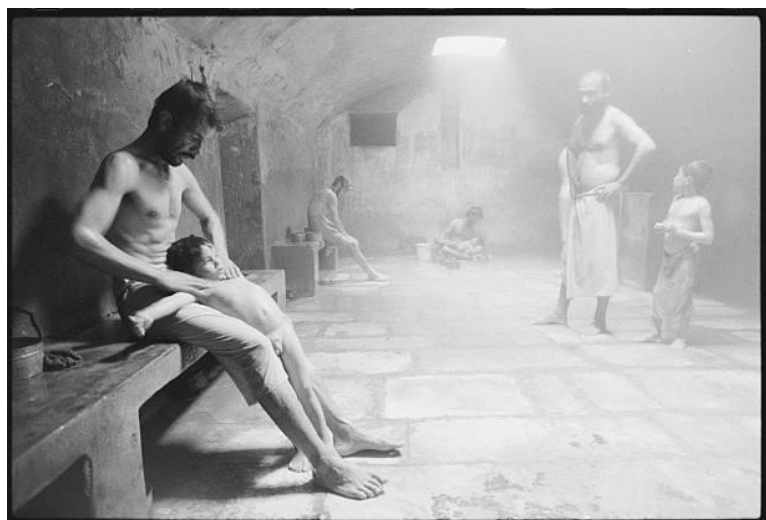
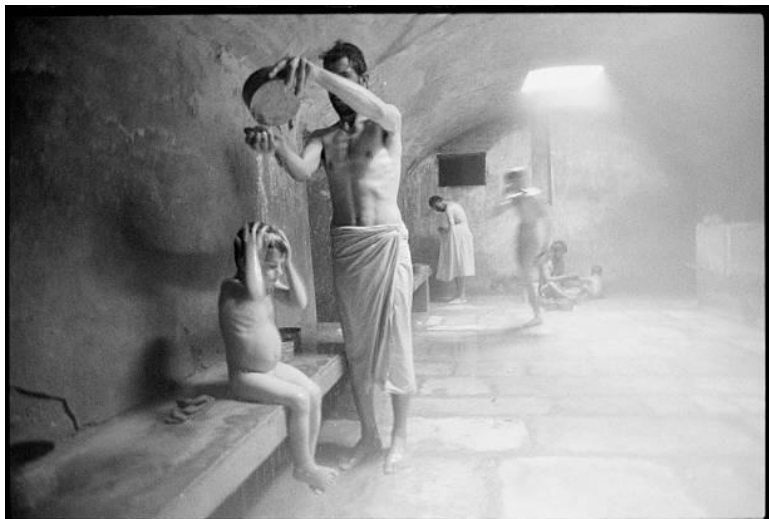

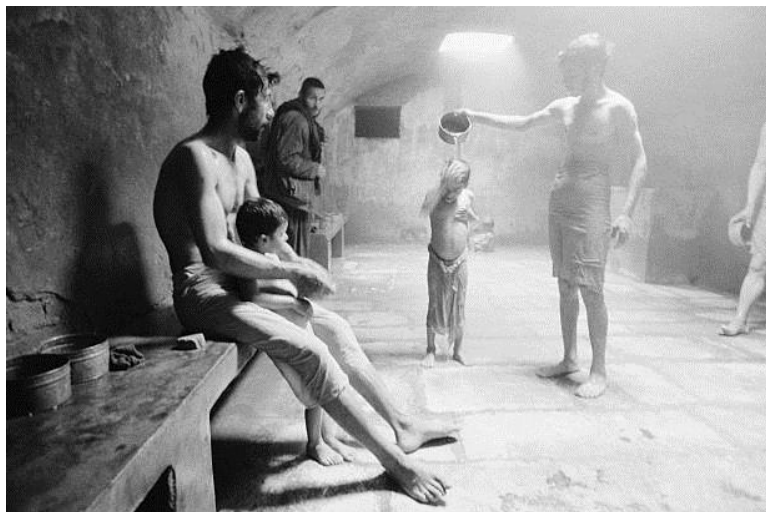

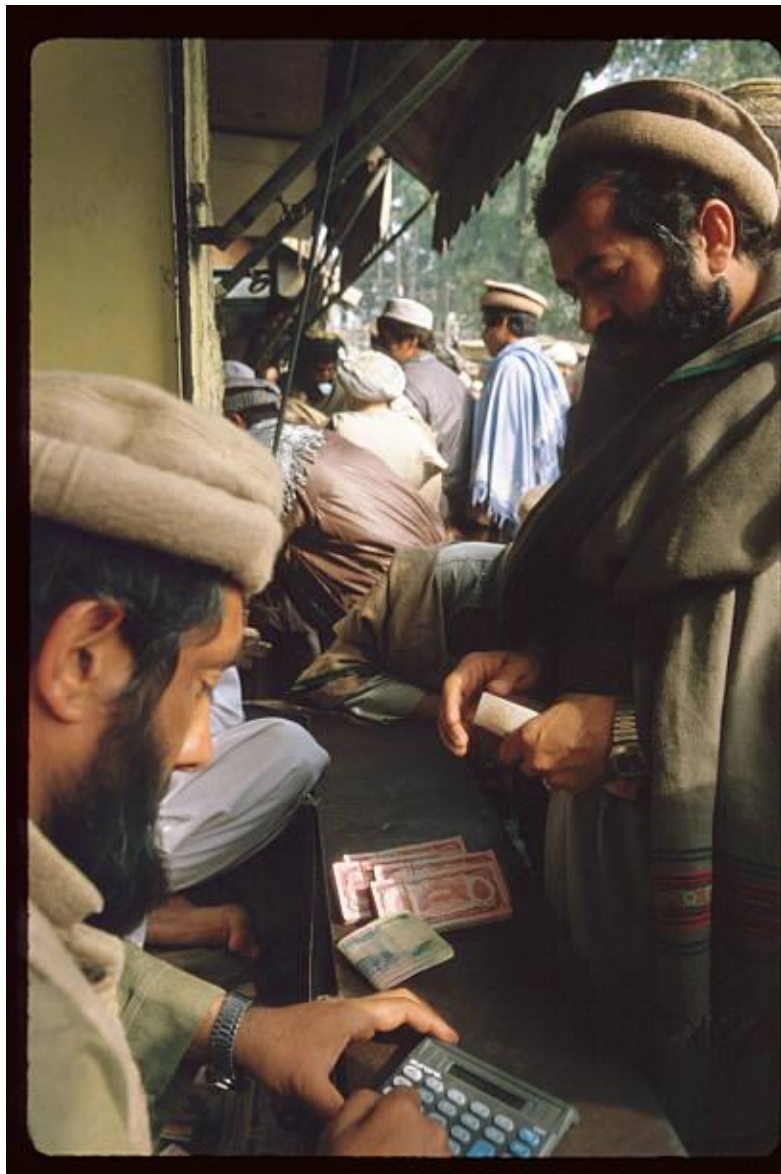

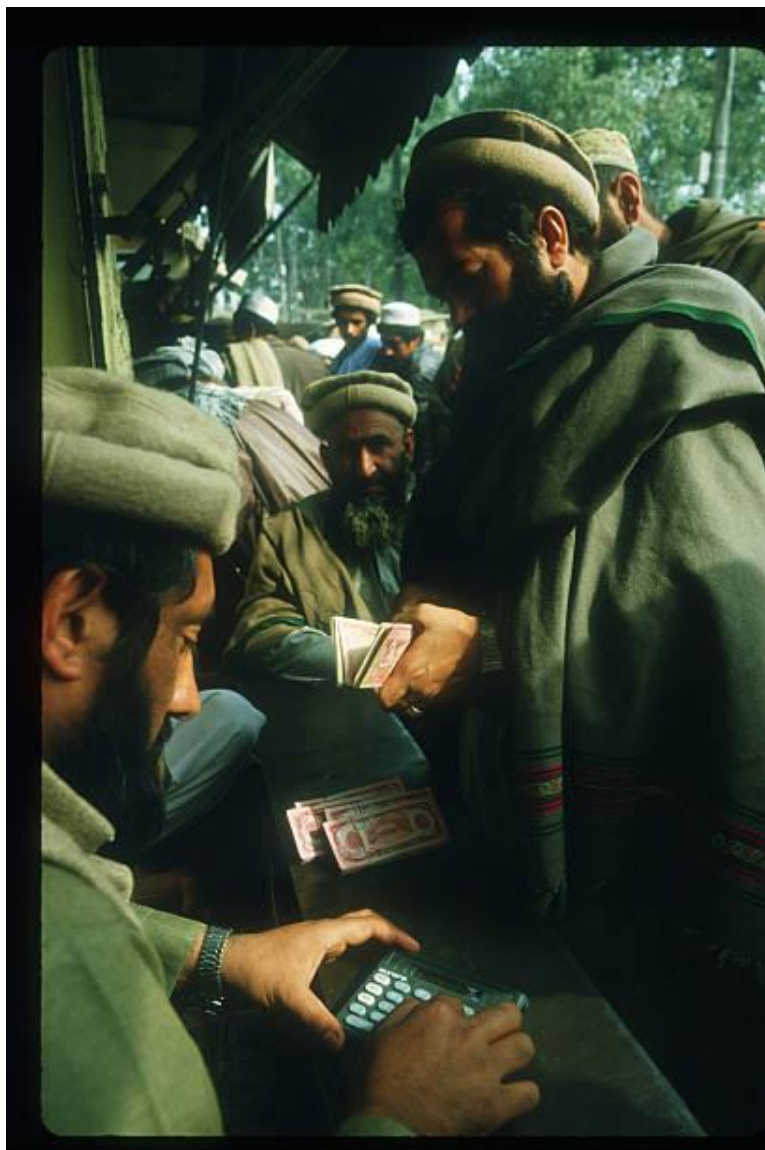

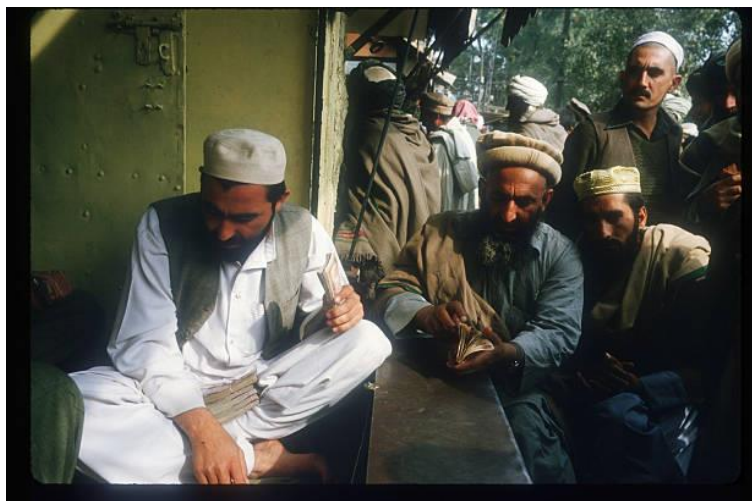
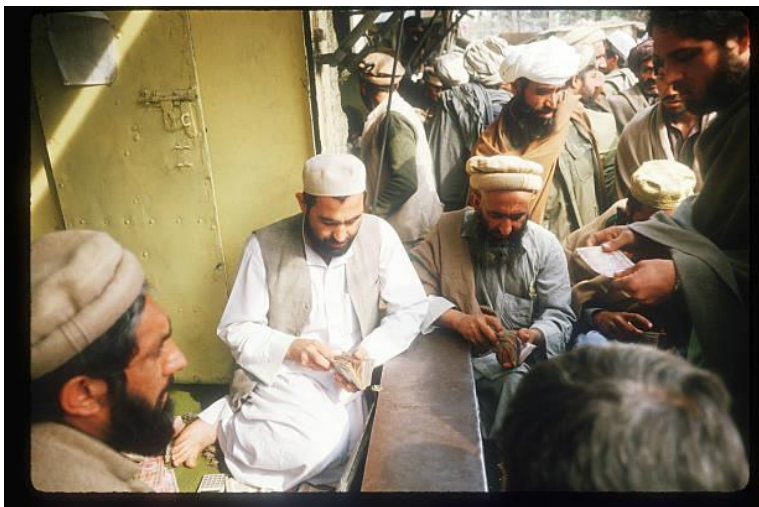

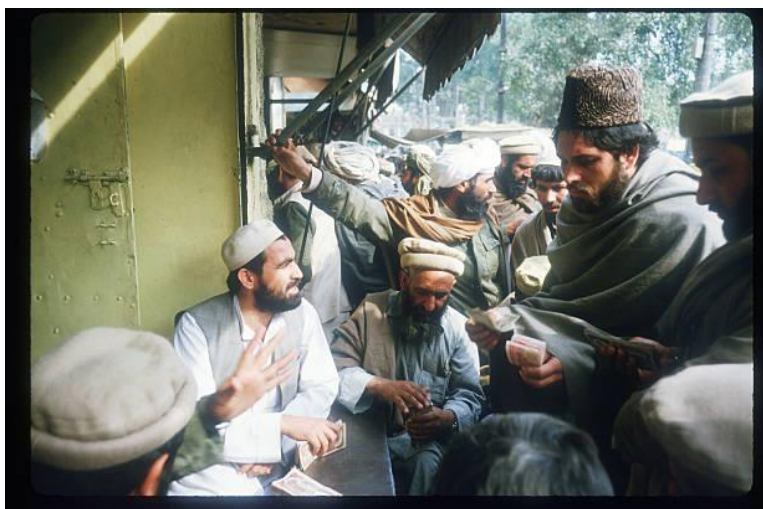
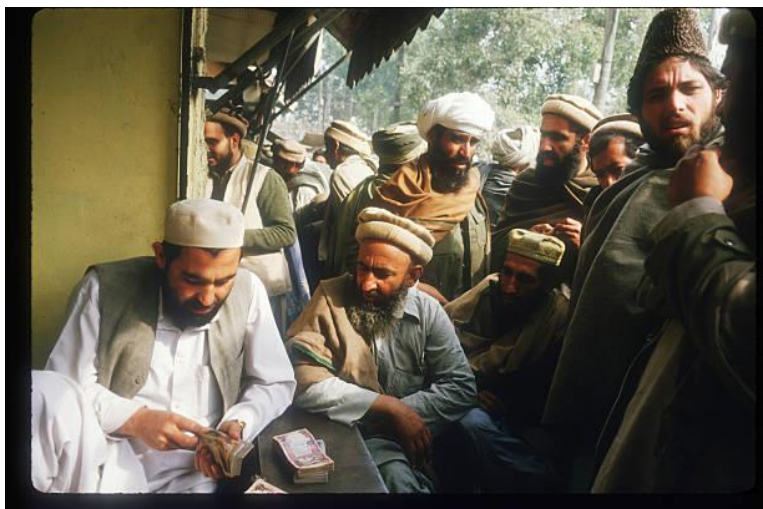

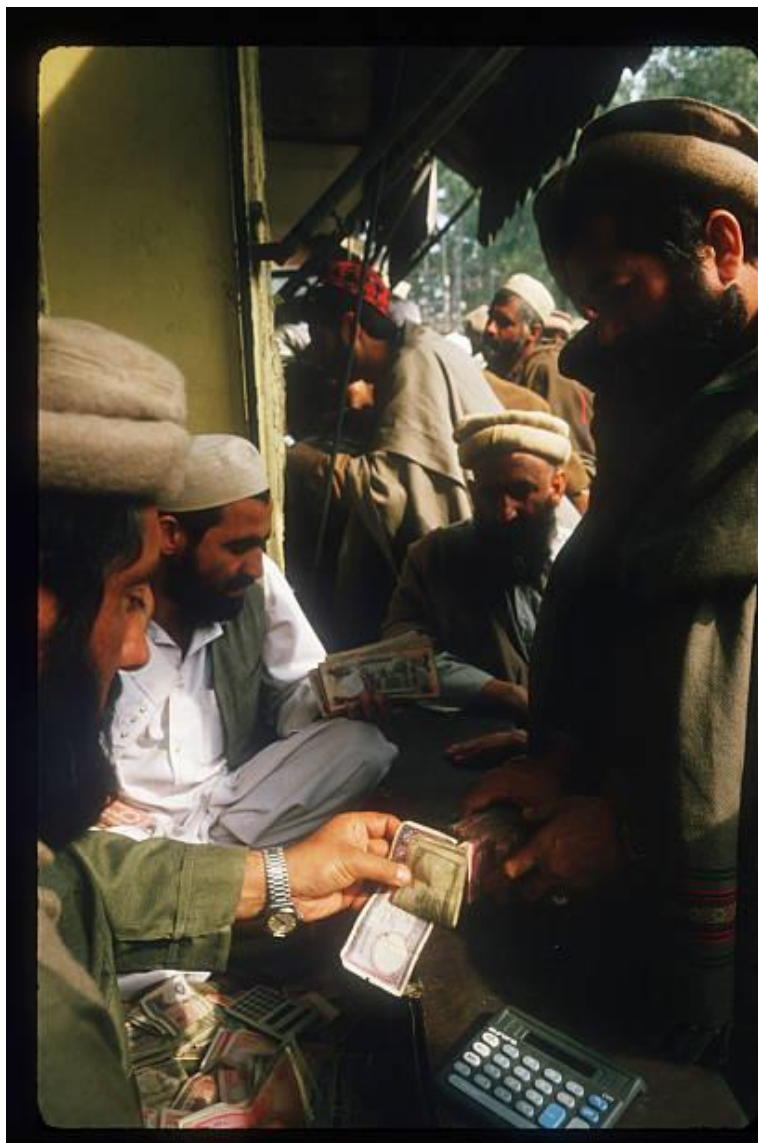

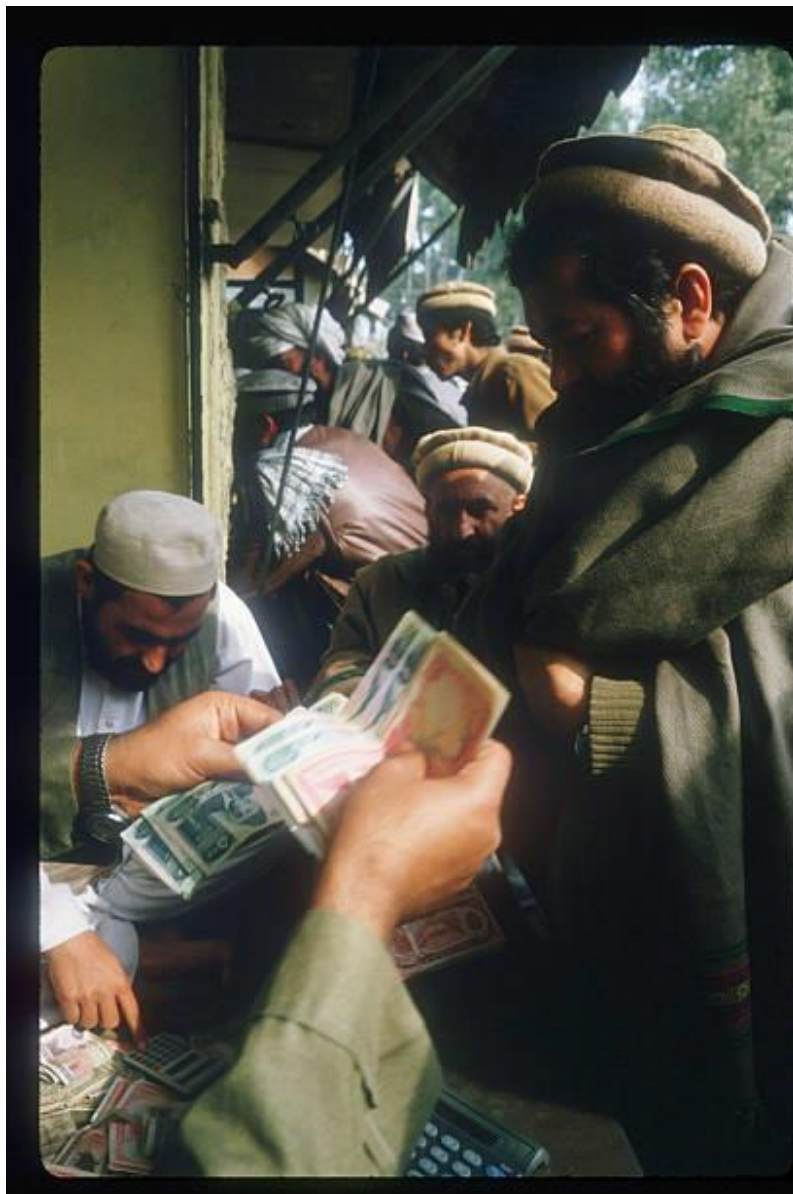

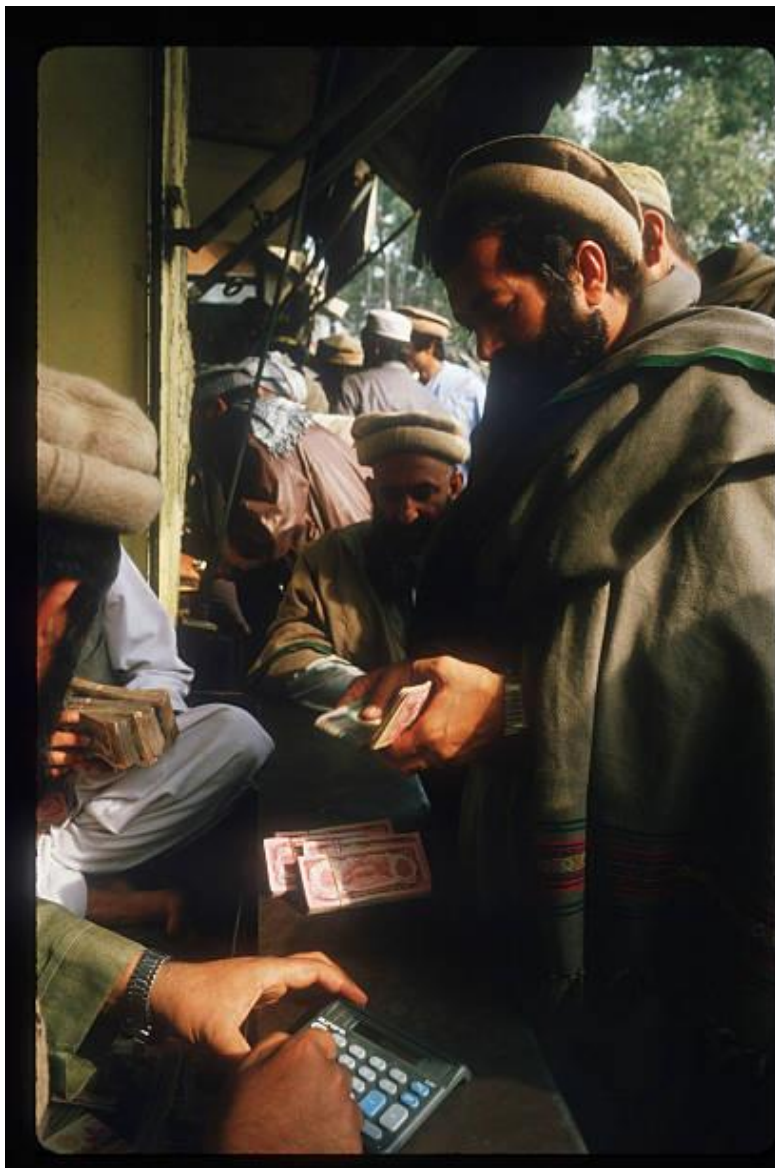

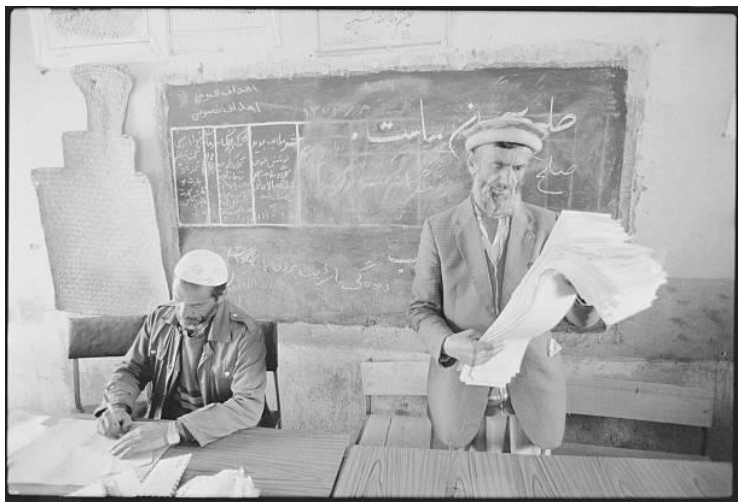
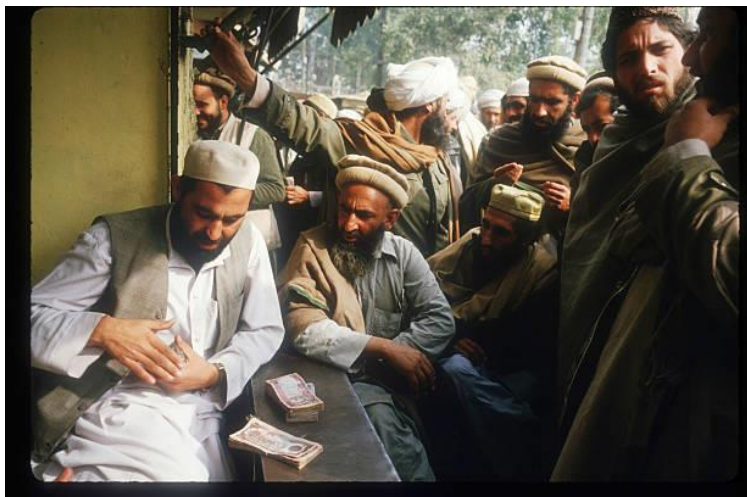

فاجعه ی سقوی دوم / ۲۵۱

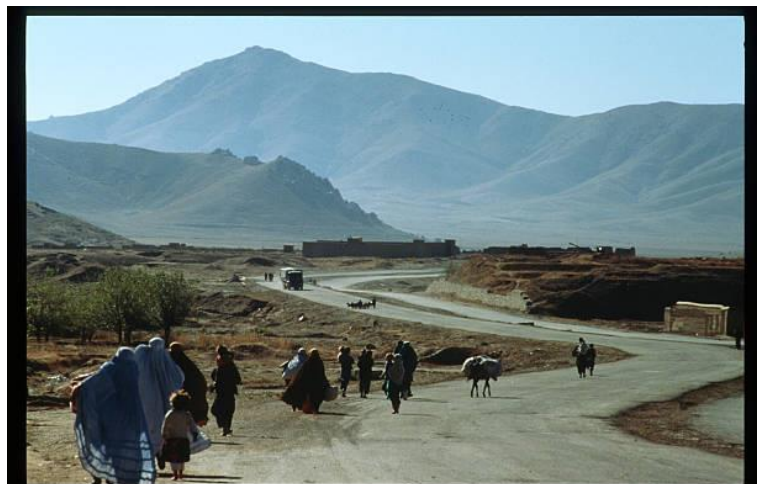

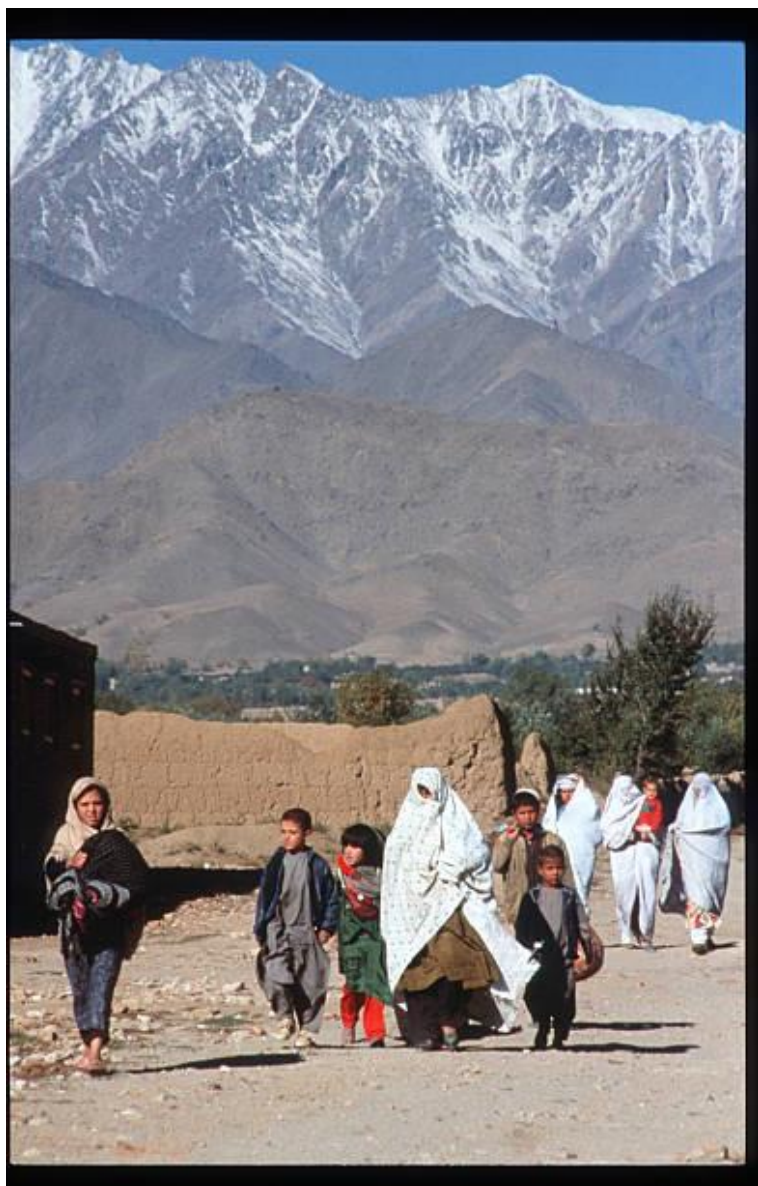

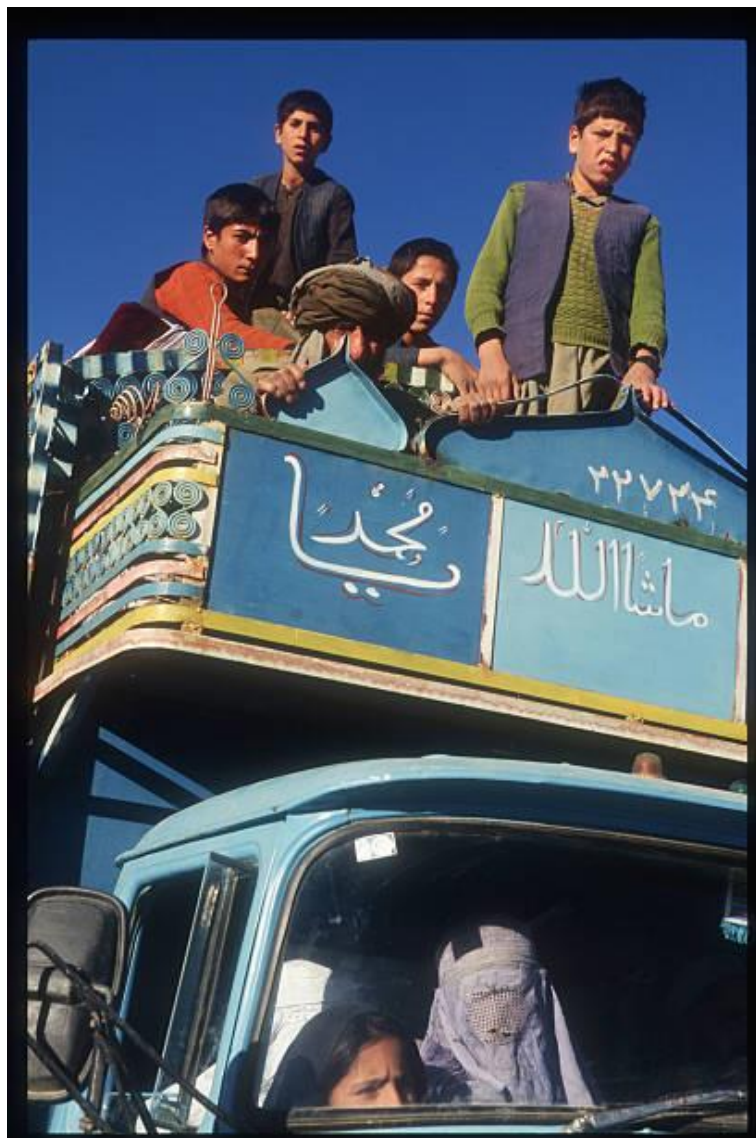

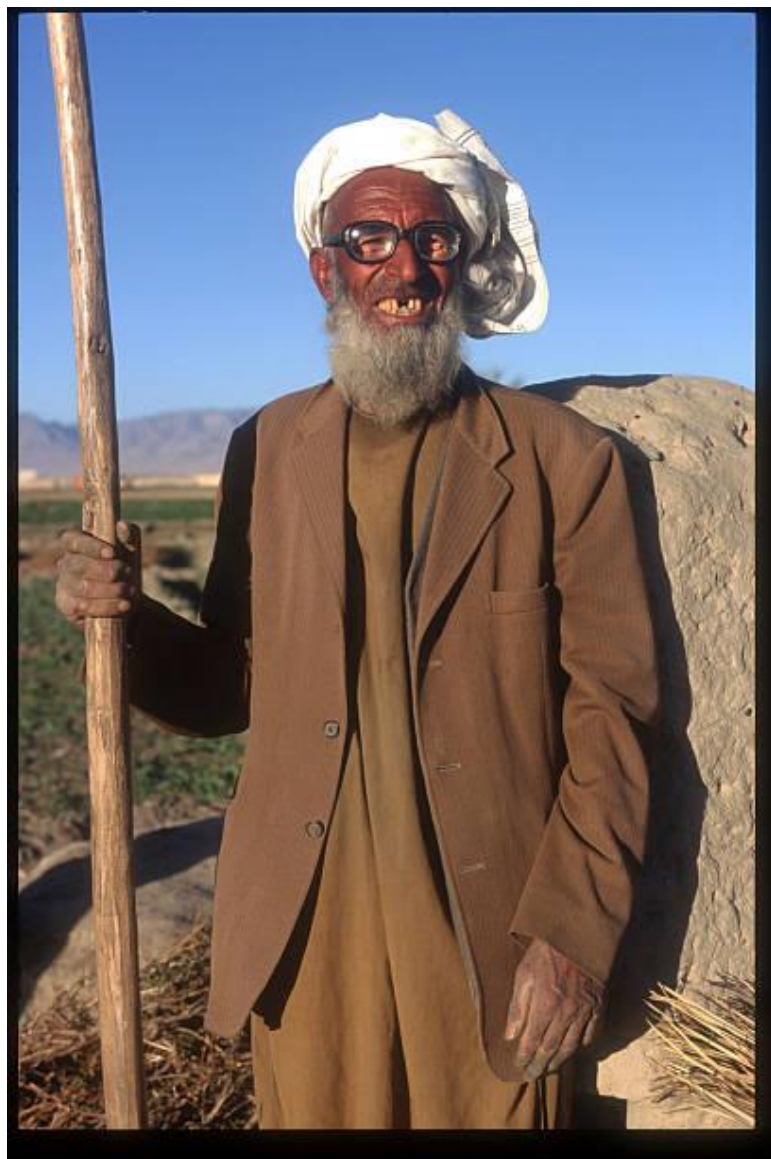

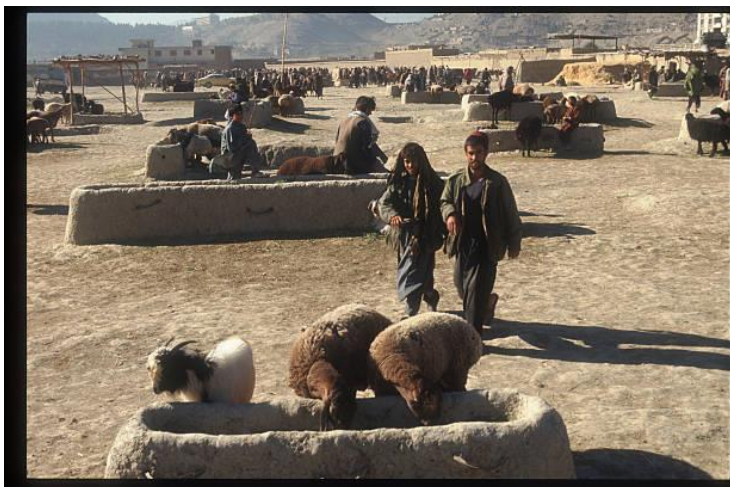
فاجعه ی سقوی دوم / ۲۷۱

فاجعه ی ستقوی دوم / ۲۷۲

فاجعه ی سقوطی دوم / ۲۷۵

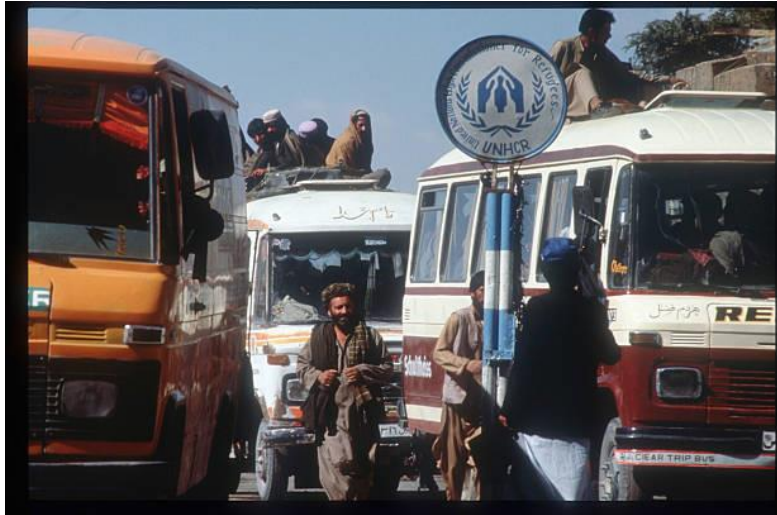

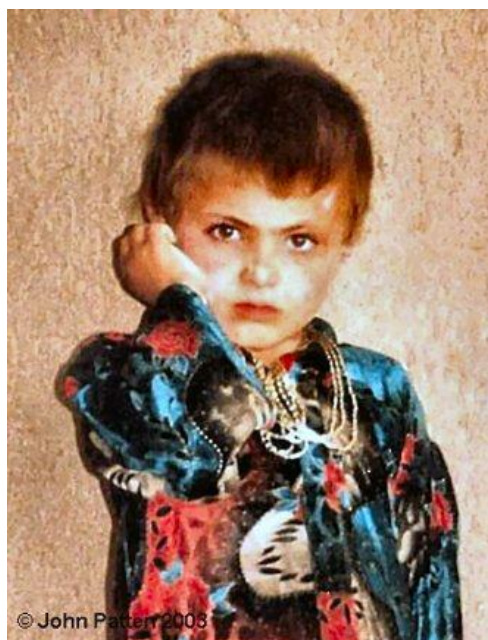

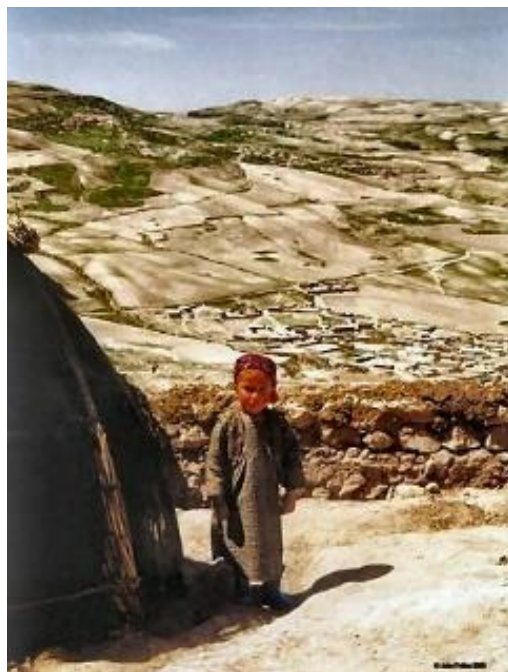

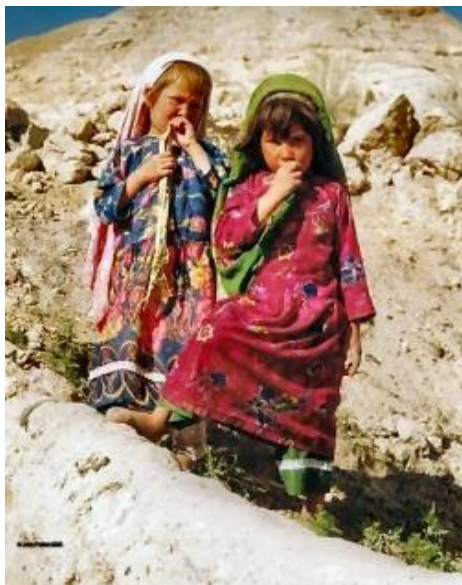

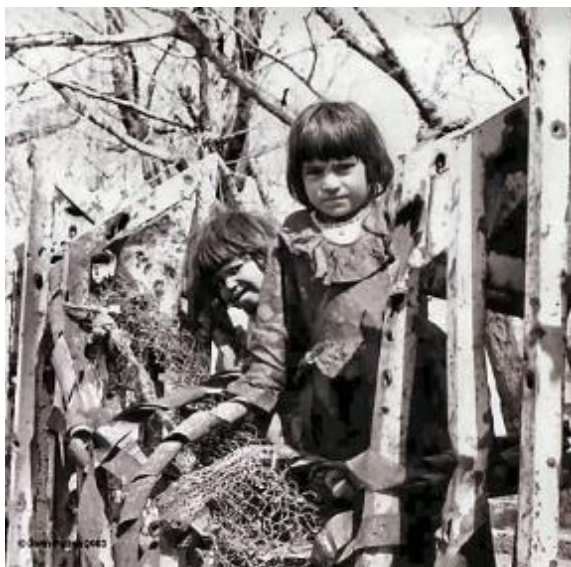

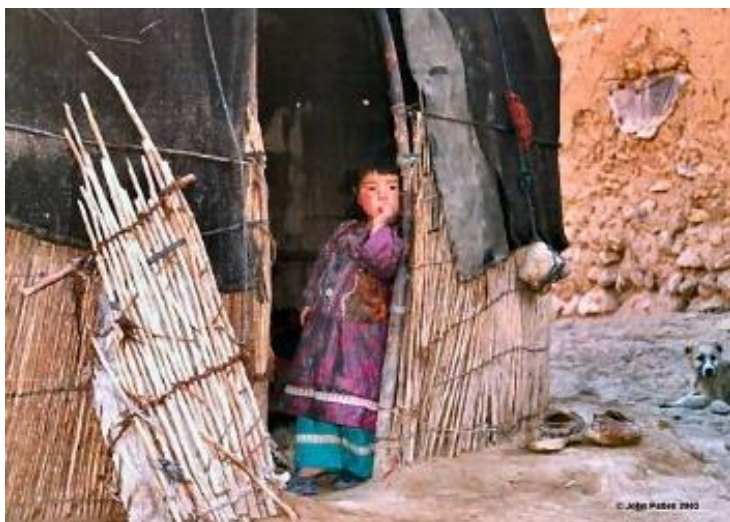

فاجعه ی سقوی دوم / ۲۹۵

فاجعه ی ستوی دوم / ۳۰۰

فاجعه ی سقوی دوم / ۳۰۱

فاجعه ی ستوی دوم / ۳۰۲

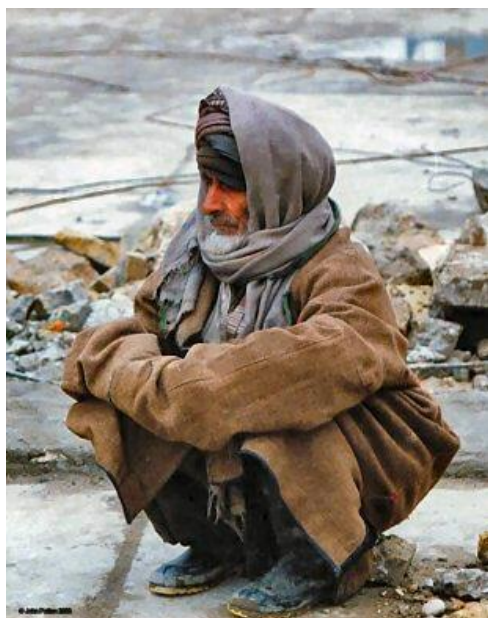
فاجعه ی سقوی دوم / ۳۰۳

فاجعه ی ستوی دوم / ۳۰۴

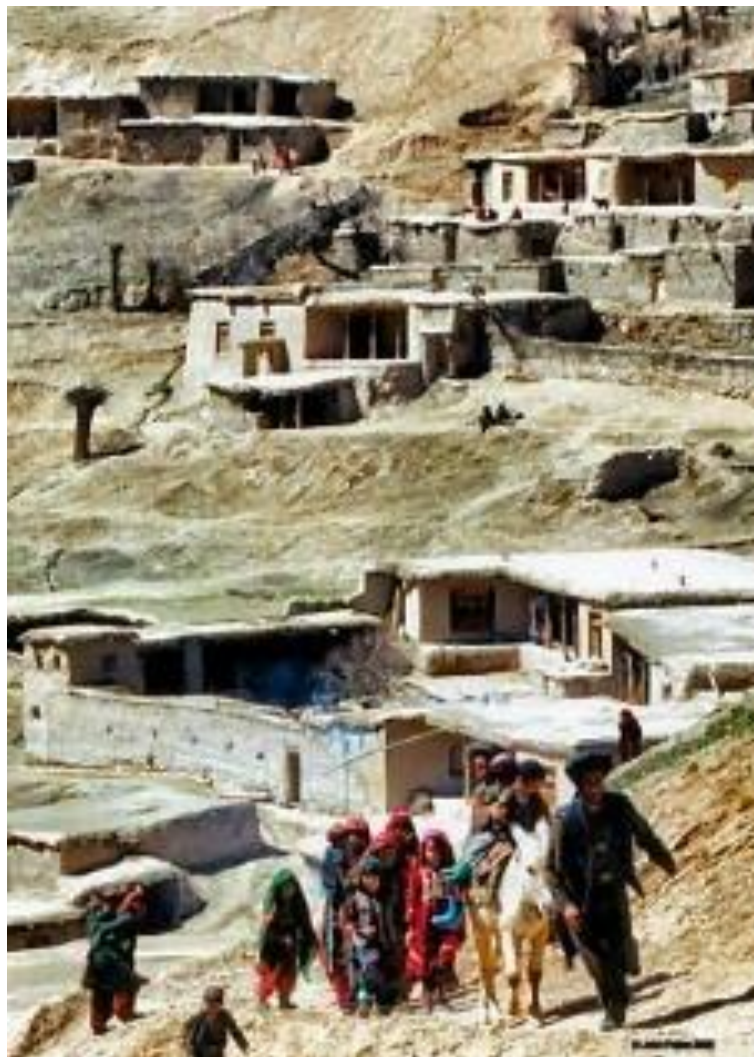
فاجعه ی سقوی دوم / ۳۰۵

فاجعه ی سقوی دوم / ۳۰۷

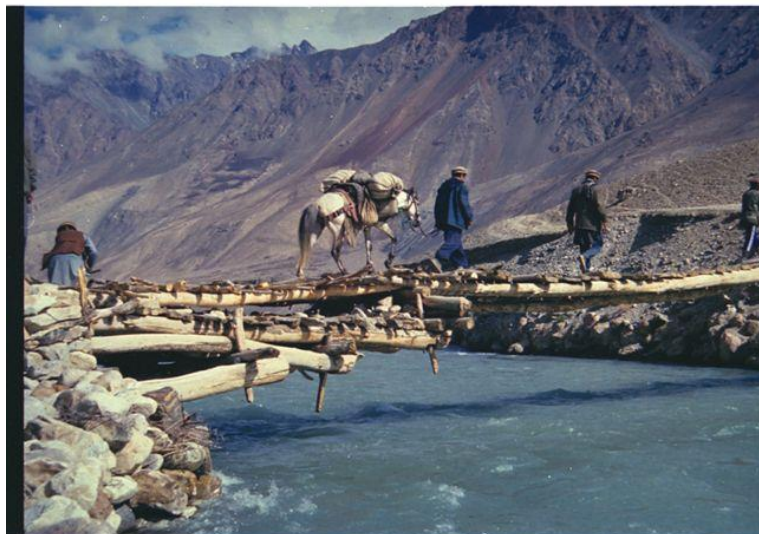

فاجعه ی ستوی دوم / ۳۱۰

فاجعه ی سقوی دوم / ۳۱۱

فاجعه ی سقوی دوم / ۳۱۳

فاجعه ی سقوی دوم / ۳۱۵

فاجعه ی سقوی دوم / ۳۱۷

فاجعه ی سقوی دوم / ۳۱۹

فاجعه ی سقوی دوم / ۳۲۱

فاجعه ی سقوی دوم / ۳۲۳

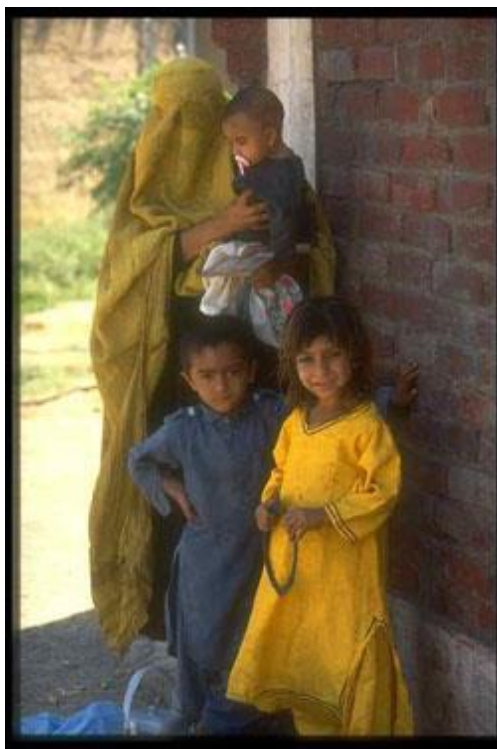

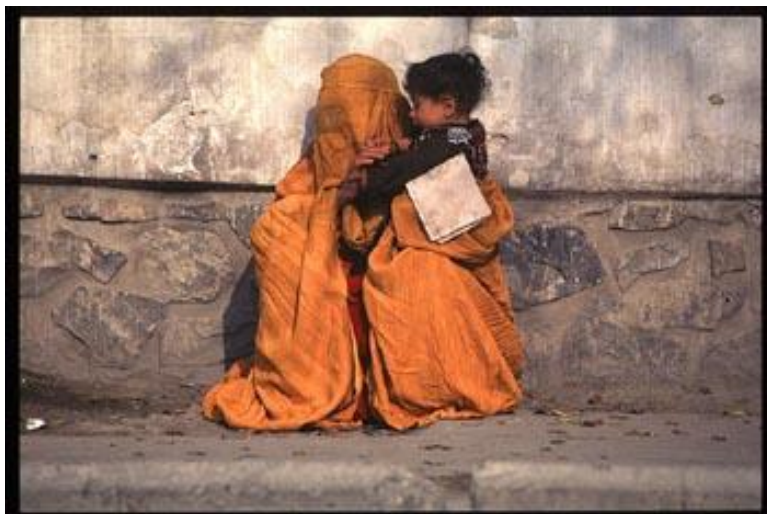
فاجعه ی سقوی دوم / ۳۳۱

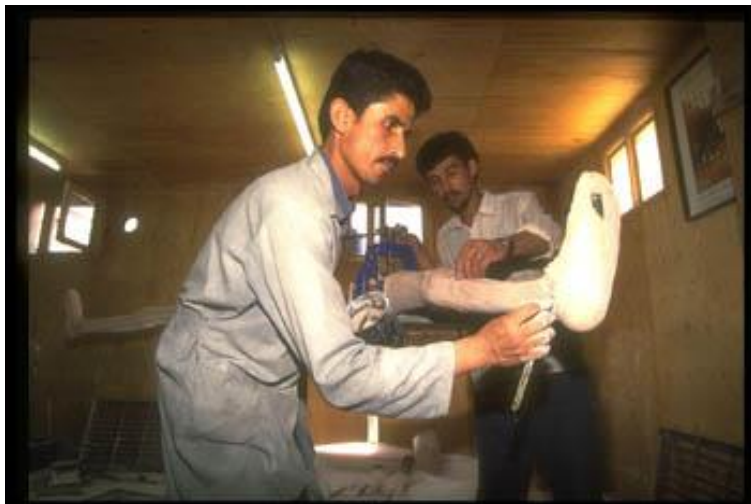
فاجعه ی سقوی دوم / ۳۳۳

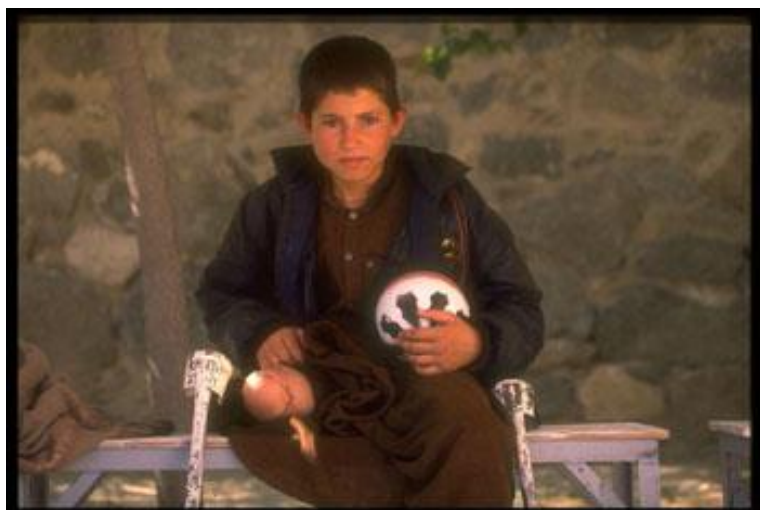

فاجعه ی سقوی دوم / ۳۳۵

فاجعه ی سقوی دوم / ۳۳۷

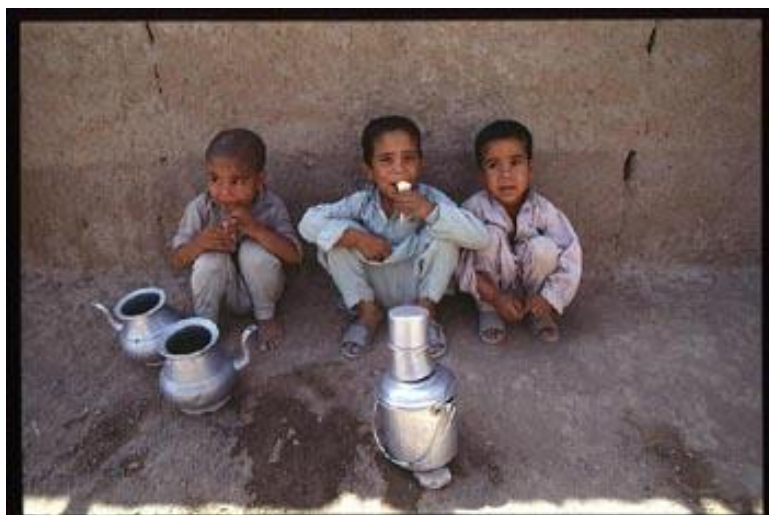

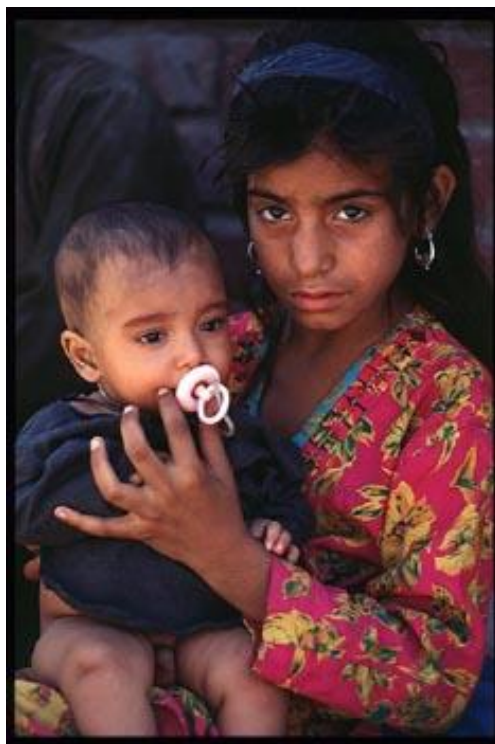

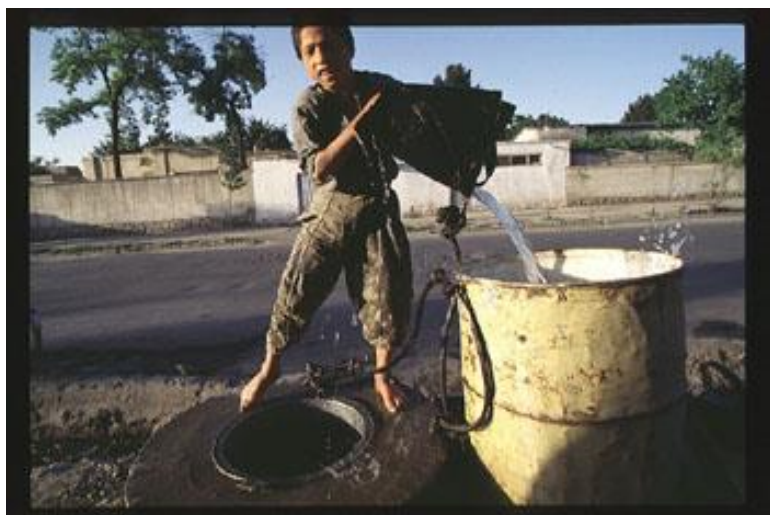

فاجعه ی سقوی دوم / ۳۴۷

فاجعه ی سقوی دوم / ۳۵۱

فاجعه ی سقوی دوم / ۳۵۳

فاجعه ی سقوی دوم / ۳۵۵

فقر، قتل و جرح مردم در سقوی دوم

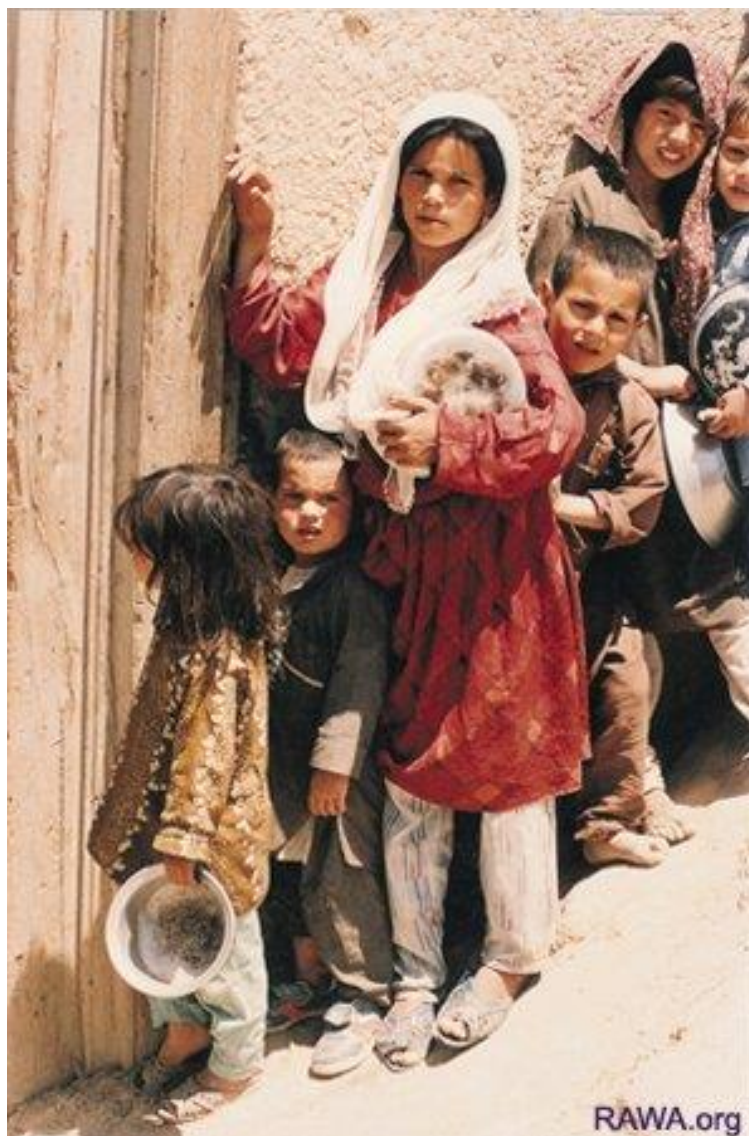

فاجعه ی سقوی دوم / ۳۹۱

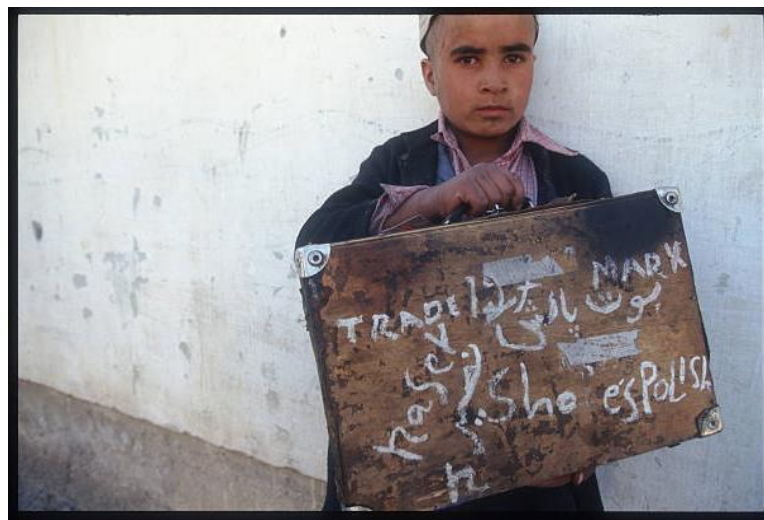

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۰۱

به کوشش مصطفی عمرزی

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۰۷

فاجعه ی سقوی دوم / ۴۱۷

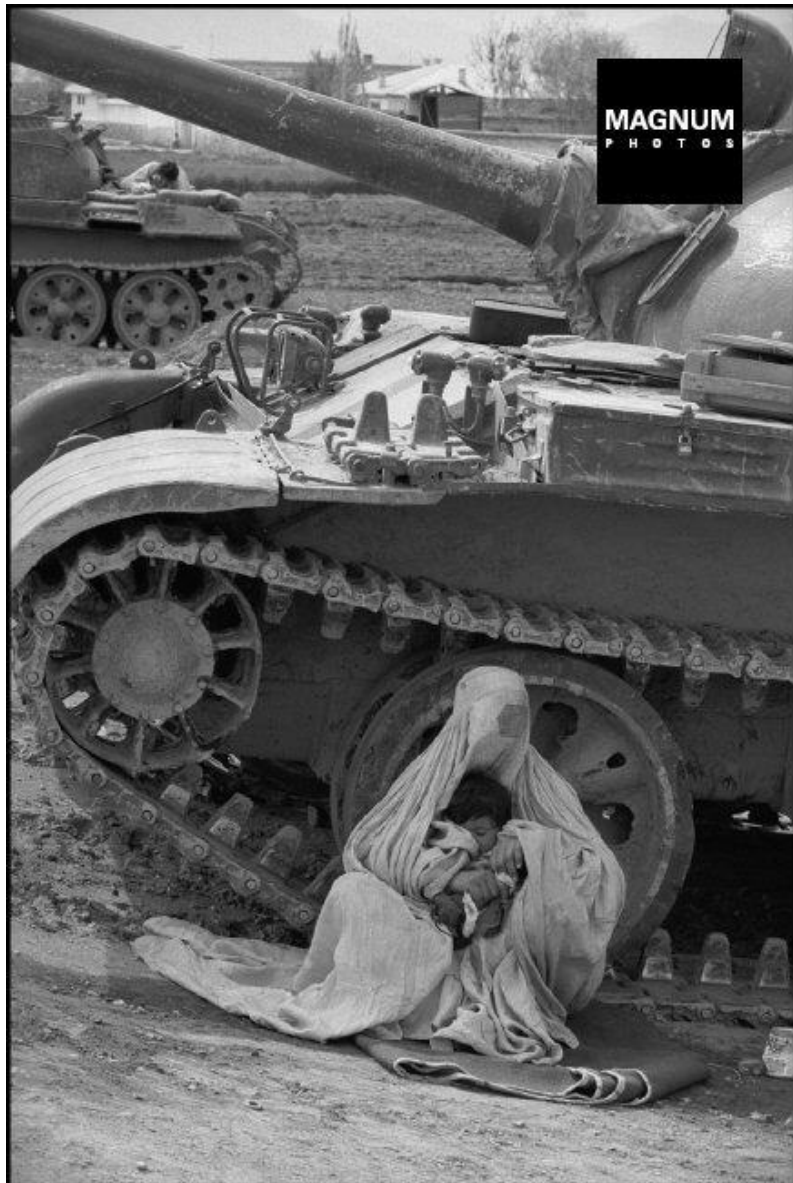

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۱۸

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۲۱

حاکمیت سقوی دوم^۱

۱- تصاویر حاکمیت سقوی دوم در افغانستان، افزون بر بربادی، بدبختی، ویرانی و فقر مردم، سراسر انباشته از یک مجموعه ی سلاح بر دوش بی فرهنگ، بی سواد، بی اصل و نسب، دزد، قاتل، بی ناموس، متجاوز و در طرف سقویان اکثراً بقایای ناقلین آسیای میانه است که با انواع خیانت ها فقط مصروف پایین آوردن شان افغانستان و تباهی سیصد سال حیثیت، وجاهت، عمران و انکشاف آن استند. م.ع

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۲۴

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۲۷

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۲۸

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۲۹

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۳۱

f/Hambastagi

Solidarity Party of Afghanistan
HAMBASTAGI.ORG

د همبستگي گوند

د غويي اوومي او اتمي ناولي خيري
لاتراوسه د ملت په برخه ليگ واگمني دي!

فاجعه ی سقوی دوم / ۴۳۳

Yannis Behrakis / Reuters file

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۳۴

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۳۷

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۳۸

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۴۰

فاجعه ی سقوی دوم / ۴۴۱

فاجعه ی سقوی دوم / ۴۴۳

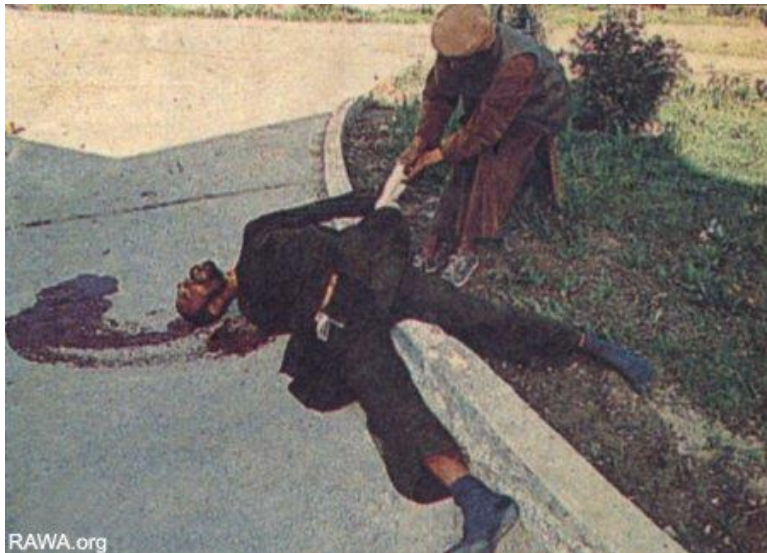

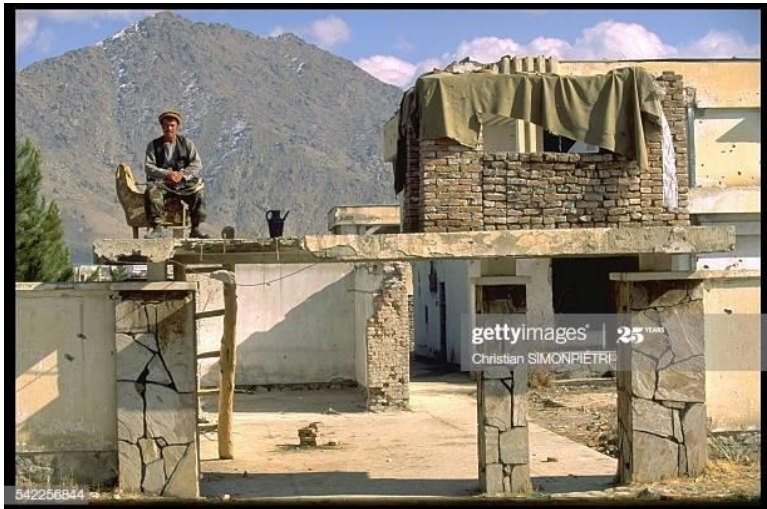

فاجعه ی سقوی دوم / ۴۴۷

فاجعه ی سقوطی دوم / ۴۴۹

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۵۰

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۵۱

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۵۵

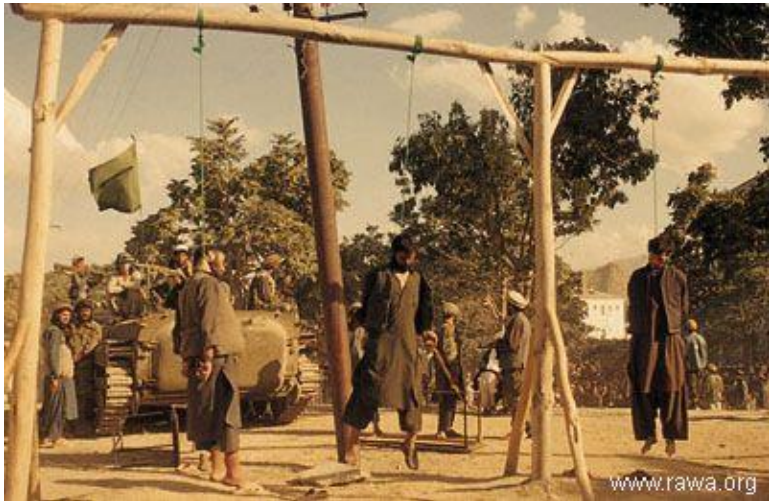

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۵۶

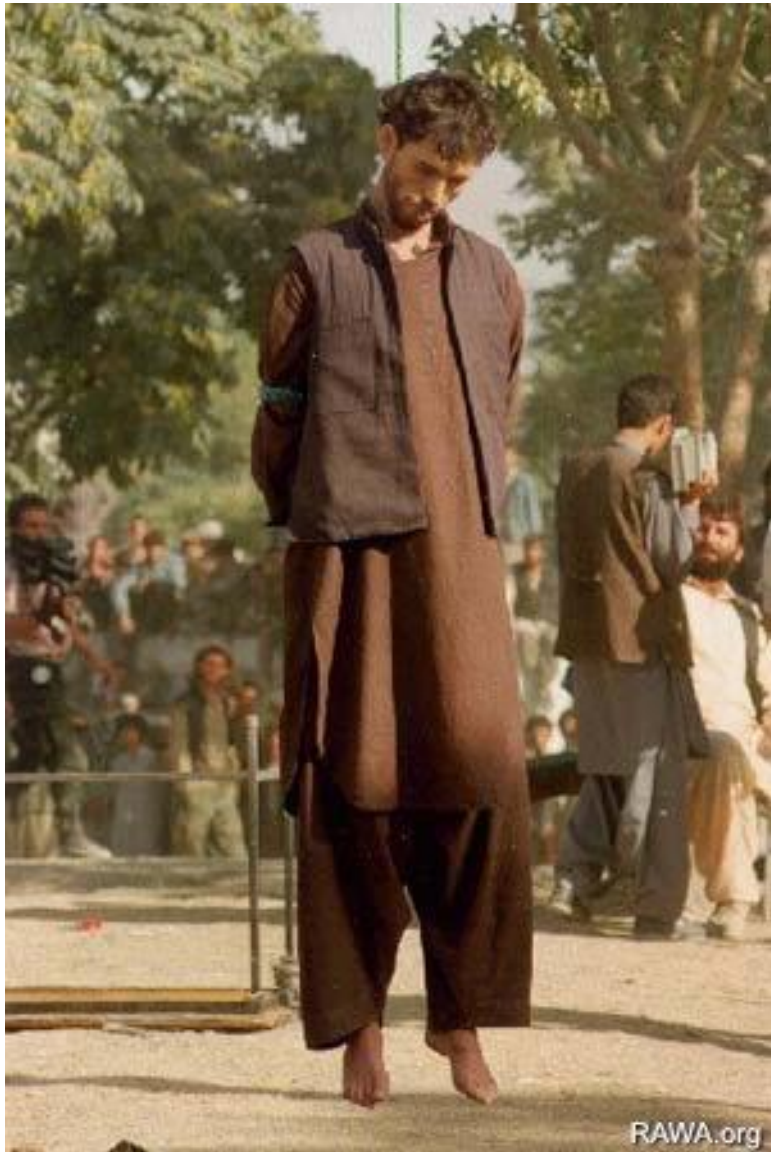
فاجعه ی ستوی دوم | ۴۵۷

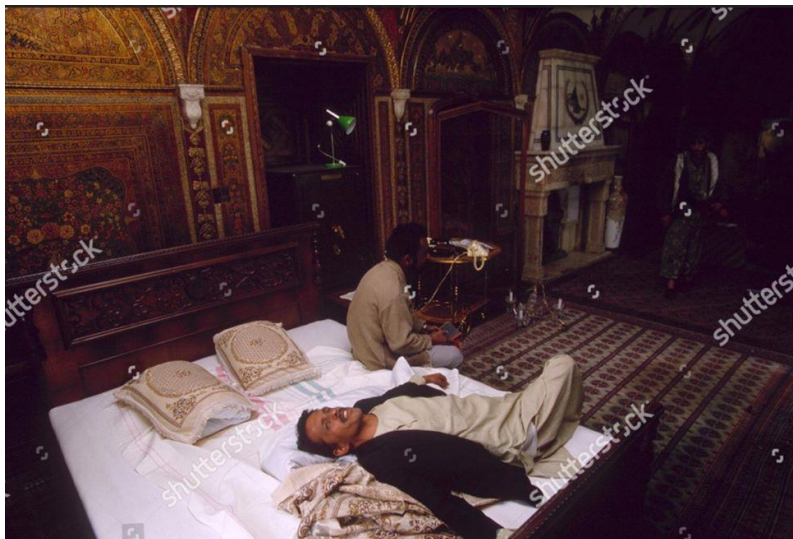

فاجعه ی سقوی دوم / ۴۶۱

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۶۲

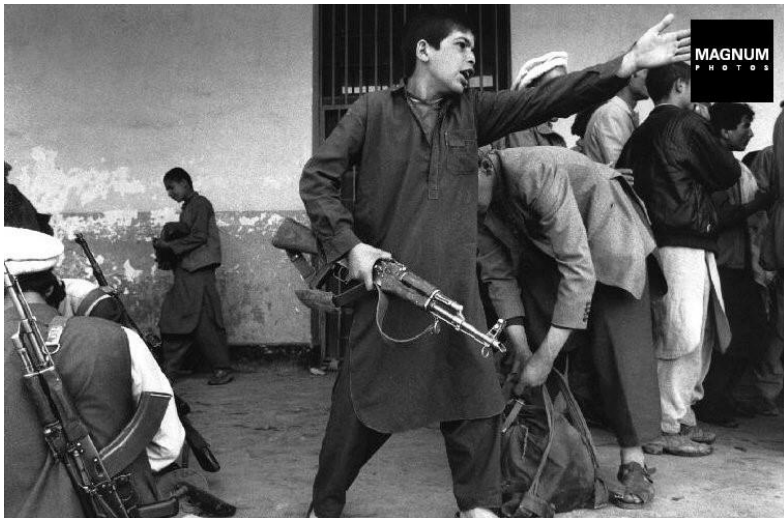

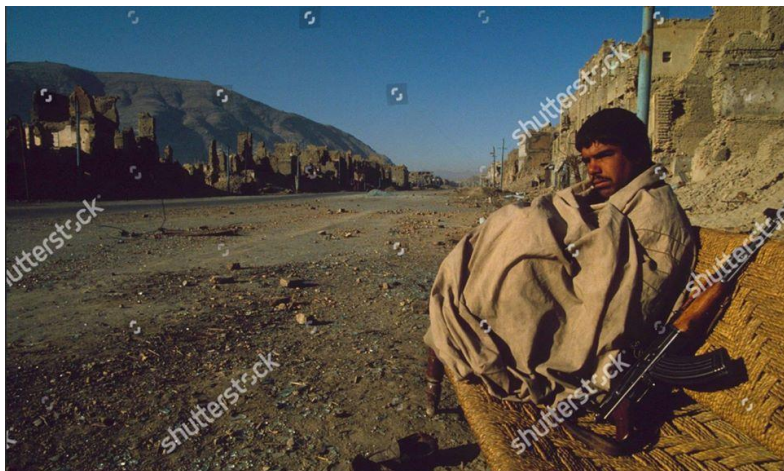

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۶۸

فاجعه ی سقوی دوم / ۴۶۹

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۷۰

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۷۱

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۷۲

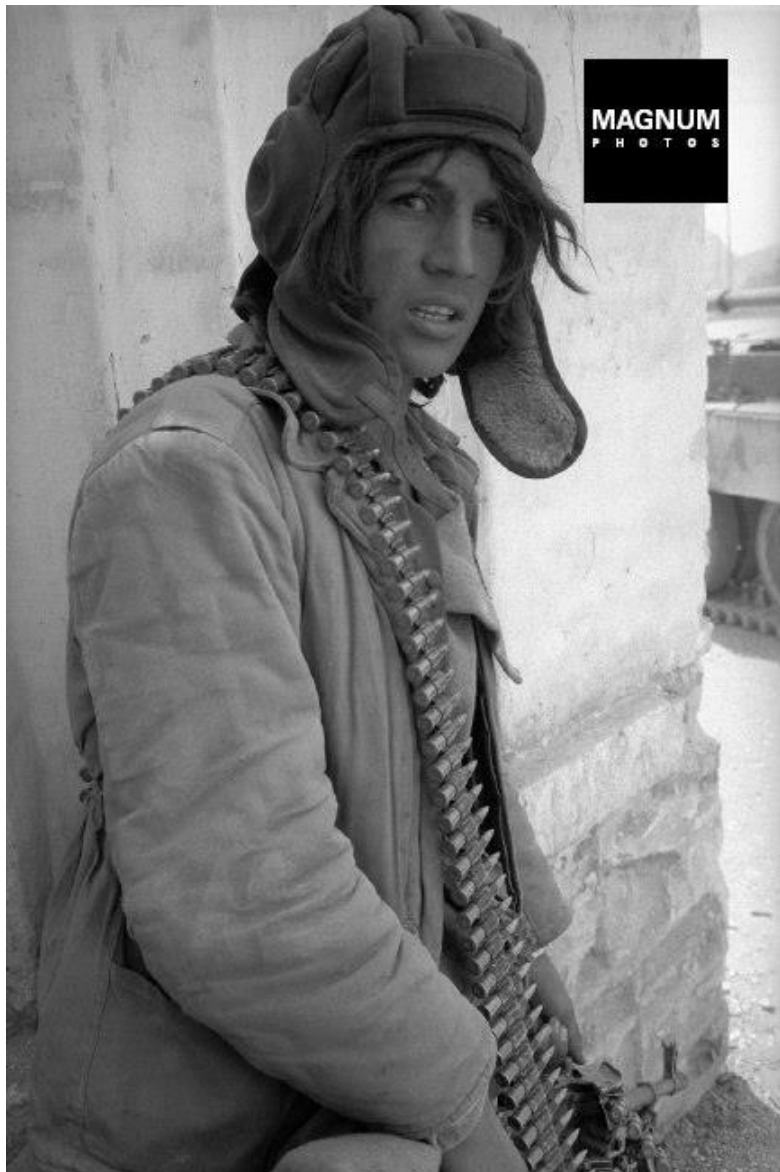

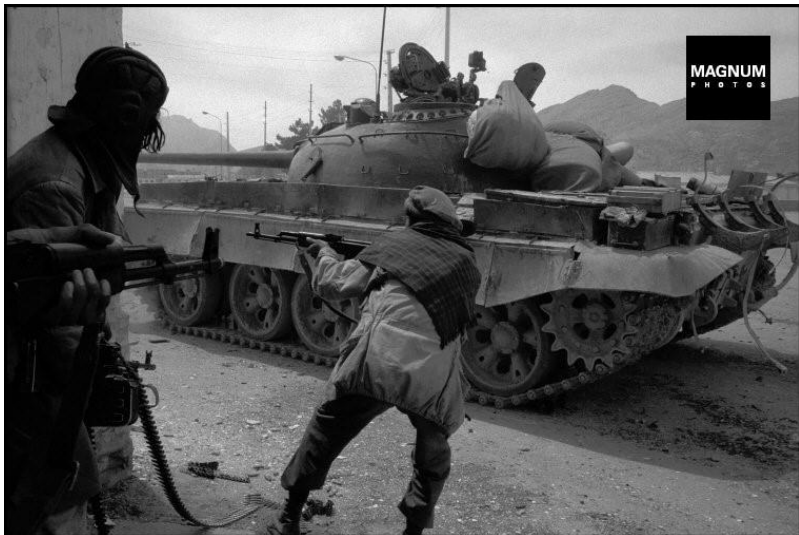

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۷۵

فاجعه ی ستوی دوم | ۴۷۷

تیره روز های مردم در جبهه ی عقب نشینی سقوی^۱

۱- مسعود و ربانی پس از شکست های مفتضح از سایر گروه های مسلح، به ویژه از طالبان، به شمالشرق افغانستان، فرار می کنند. آنان با تبلیغات گسترده، نام ساحات تحت تسلط خود را «جبهه ی مقاومت»، گذاشته بودند. در واقع سلسله ی شکست های آنان که تا هجوم امریکا فقط تا یک محدوده ی کوچک پنج درصدی کشور ادامه یافته بود، اما برعکس تبلیغ می شد. سقویان وانمود می کردند که گویا در برابر طالبان، از کل افغانستان، دفاع می کنند. اگر ظهور طالبان، به تعویق می افتاد، شاید ادامه ی حکومت سقوی دوم، به تجزیه ی کشور منجر می شد. متأسفانه با جای خالی تنقید واقعی کارنامه ی مسعود و ربانی، آنان با نقش های مفتضح تاریخی، خوب نمایانده می شوند. به یکی «بابای صلح» و به دیگری «قهرمان ملی» لقب داده اند. بدتر از همه، تنها در چهار سال حکومت ربانی بر کابل به تایید جامعه ی جهانی، بیش از ۱۴ هزار میلیارد افغانی پول بی پشتوانه چاپ کرده اند که در برابر چهل سال سلطنت اعلی حضرت شاه محمد ظاهر(رح) که بیش از ۲۰۰ میلیارد افغانی چاپ کرده بود، کوه در برابر گاه می شود. سقویان با خیانت ها و بی اعتبار ساختن شان کشور، حتی یک خشت هم برای عمران افغانستان، نگذاشته اند. چنان چه در تصاویر این بخش می آید، در ساحاتی که تحت کنترل سقویان یا به اصطلاح جبهه ی مقاومت بود، زنده گی مردم بدتر از زنده گی کابلیان در حاکمیت ربانی بود. گفته می شود اگر کل پول هایی را که مسعود و ربانی به خاطر جلو انداختن ماشین جنگی سقوی، چاپ و مصرف کرده اند، روی کل نفوس افغانستان تقسیم می کردند، شاید هر افغان میلیونر می شد. م.ع

فاجعه ی ستوی دوم / ۴۸۴

فاجعه ی سقوی دوم / ۴۹۷

فاجعه ی ستوی دوم / ۵۰۰

فاجعه ی سقوی دوم / ۵۰۱

فاجعه ی ستوی دوم / ۵۰۲

فاجعه ی سقوی دوم / ۵۰۳

فاجعه ی ستوی دوم / ۵۰۴

فاجعه ی سقوی دوم / ۵۰۵

فاجعه ی سقوی دوم / ۵۰۷

ماشین جنگی سقوی در جبهه ی عقب نشینی

فاجعه ی ستوی دوم / ۵۰۸

فاجعه ی سقوی دوم / ۵۰۹

فاجعه ی ستوی دوم / ۵۱۰

فاجعه ی سقوی دوم / ۵۱۱

فاجعه ی ستوی دوم / ۵۱۲

فاجعه ی سقوی دوم / ۵۱۳

فاجعه ی ستوی دوم / ۵۱۴

فاجعه ی سقوطی دوم / ۵۱۷

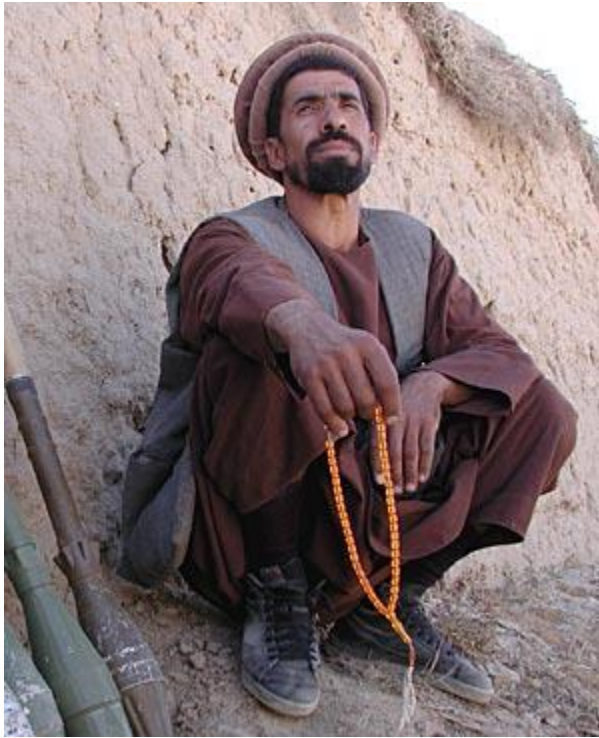
فاجعه ی ستوی دوم / ۵۱۸

فاجعه ی سقوی دوم / ۵۱۹

فاجعه ی ستوی دوم / ۵۲۰

فاجعه ی ستوی دوم / ۵۲۲

فاجعه ی سقوی دوم / ۵۲۳

فاجعه ی ستوی دوم / ۵۲۴

© 2001-2002 Sergei Andreyev

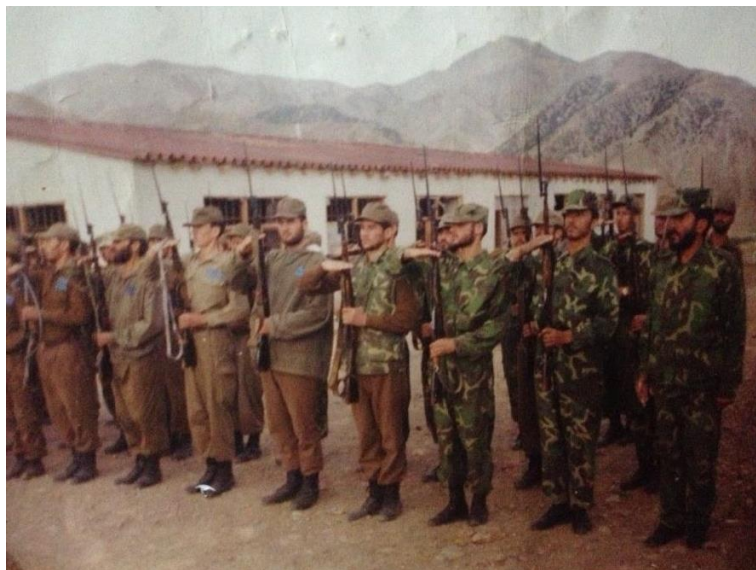

فاجعه ی ستوی دوم / ۵۳۰

فاجعه ی سقوی دوم / ۵۳۱

فاجعه ی ستوی دوم / ۵۳۳

فاجعه ی ستوی دوم / ۵۳۶

فاجعه ی سکوی دوم / ۵۳۷

فاجعه ی سقوی دوم / ۵۳۹

فاجعه ی ستوی دوم / ۵۴۰

فاجعه ی ستوی دوم / ۵۴۲

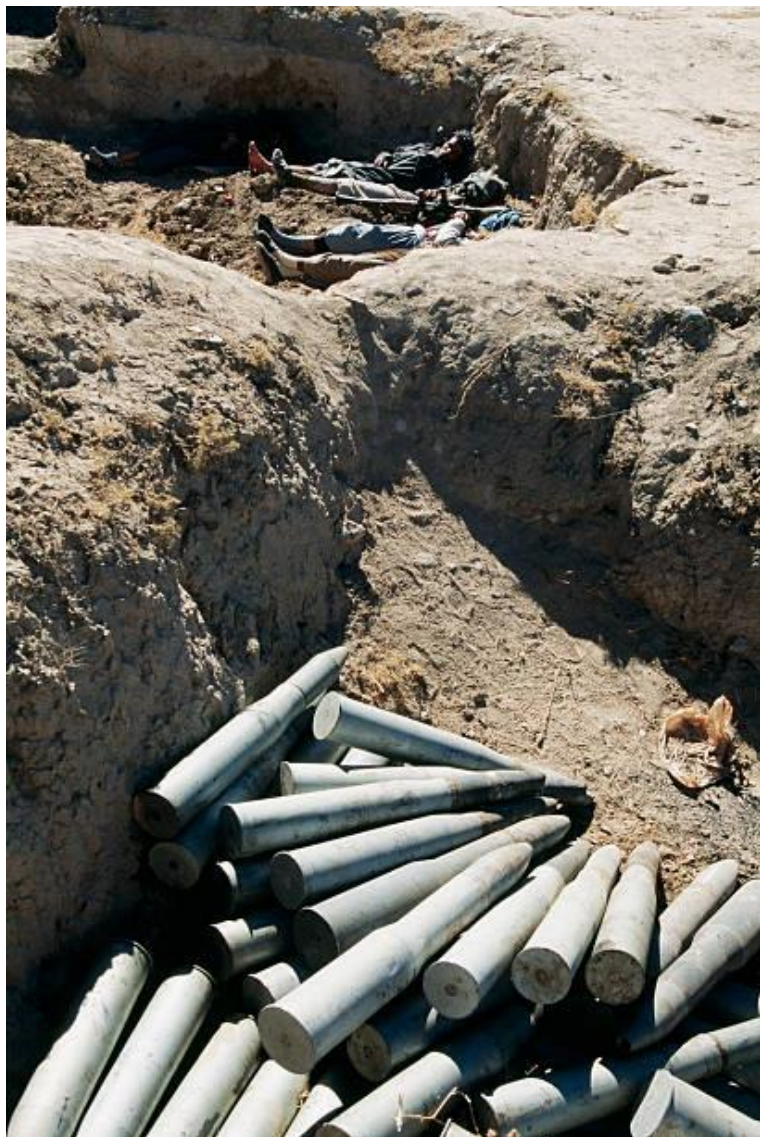

فاجعه ی ستوی دوم | ۵۴۵

فاجعه ی سقوی دوم | ۵۴۷

فاجعه ی ستوی دوم / ۵۴۸

فاجعه ی سقوطی دوم / ۵۴۹

به کوشش مصطفی عمرزی

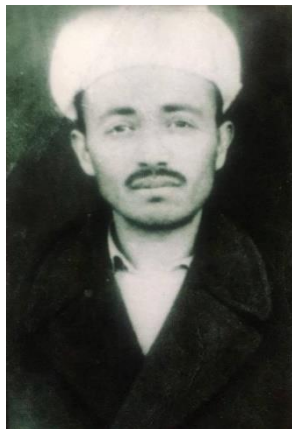

فاجعه ی سقوی دوم / ۵۵۳

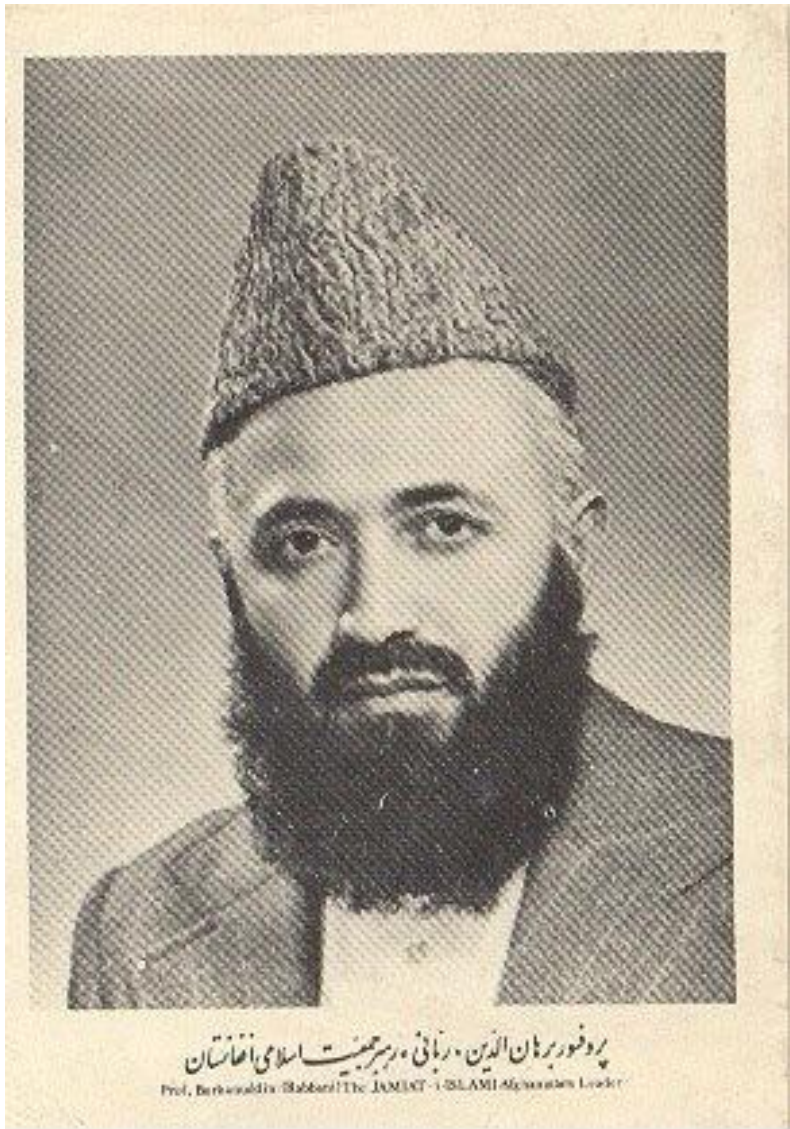
افراد و اشخاص سقوی برهان الدین ربانی معروف به ملا چترالی^۱

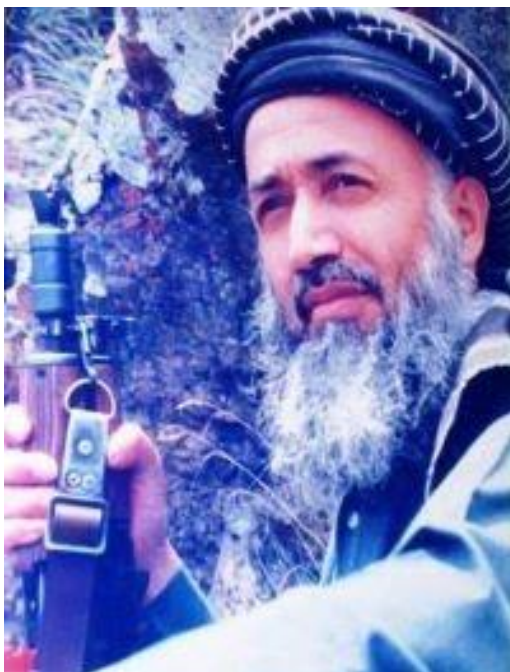
۱- اصل و نسب ملا ربانی، بسیار معلوم نیست؛ هر چند اذعان می شود که از تاجکان منطقه ی چترال پاکستان است و گذشته گانش پس از نقل مکان به افغانستان در گذر افغانیه ی بدخشان که یک منطقه ی پشتون نشین می باشد، مقیم شده اند. ملا ربانی را می توان نحس ترین رییس دولت افغانستان شمرد. در حکومت او، افغانستان به سرحد تجزیه آسیب دید. عبدالرزاق مامون که ارتباطات گسترده ای با کل جوانب نزدیک به احمد شاه مسعود دارد، در کتاب «رد پای فرعون» به نقل از منابع معتبر آورده است که ربانی مایل به تجزیه ی افغانستان بود؛ زیرا می خواست در قدرت بماند؛ اما با کشته شدن دیپلماتان/ جاسوسان ایرانی که مجری طرح تجزیه ی کشور در شمال بودند، پلان های ربانی نیز نقش بر آب می شوند. ربانی پس از سقوط طالبان، به کمک نیرو های امریکایی، دوباره به قدرت می رسد، اما چون شخص مطلوب نبود و شورای نظاری ها نیز از وی متنفر بودند، تا زمانی که توسط یک فدایی/ استشهادی طالب به قتل می رسد، با رویکرد کاملاً قومی که گاه با خطاب «افغانستانی ها» توأم می ساخت، مصروف بازی های موش و پشک و از جمله حيله با تکنوکراتان پشتون بود تا امتیازات به دست آورد. در این مجموعه، چند تصویر این یکی از سردمداران اصلی سقوی دوم را نیز گنجانده ام. بیننده ی افغان توجه کند که این شخص که قبل از جهاد، یک تصویر ریشدار نداشت، در مصافحه با شخصیت های خارجی، با شیوه ی معمول نشستن «چاک باز»، چه قدر اصالت های سقوی گری اش را نمایش می دهد. مردم ما در کل زمان حضور سیاسی این شخص تا سطح ریاست جمهوری، به حامیانش لعنت می فرستادند که چرا این طبقه ی بی فرهنگ و بی اصل و نسب را بر افغان ها تحمیل کرده اند. م.ع

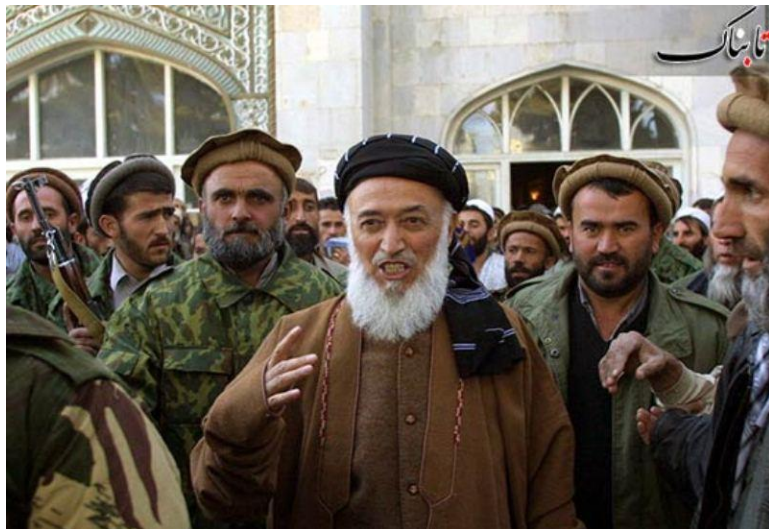

نشستن «چاک باز» ملا ربانی در برابر رونالد ریگن، رئیس جمهور فقید امریکا

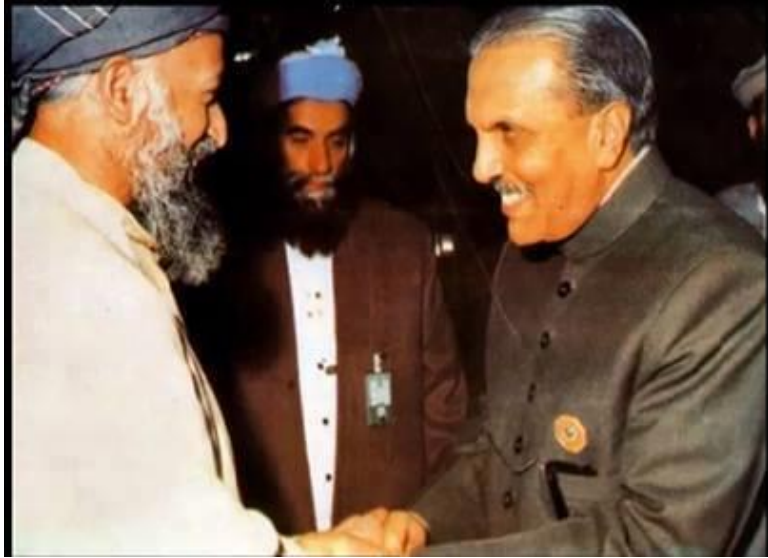

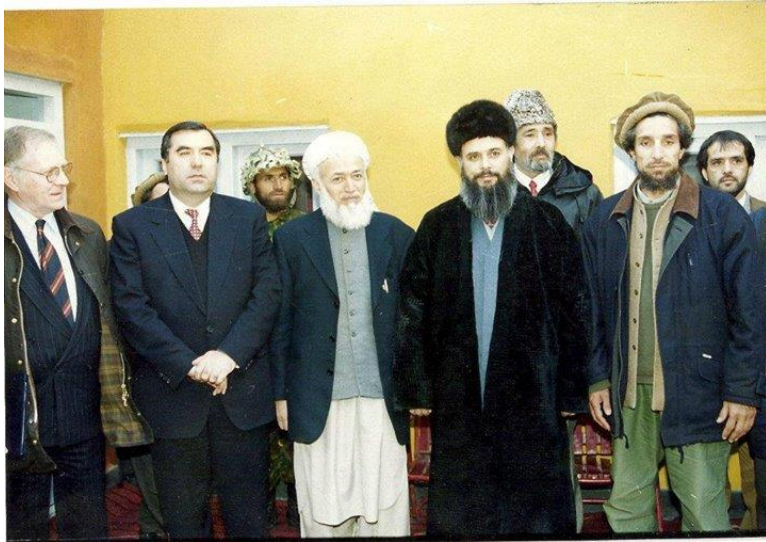

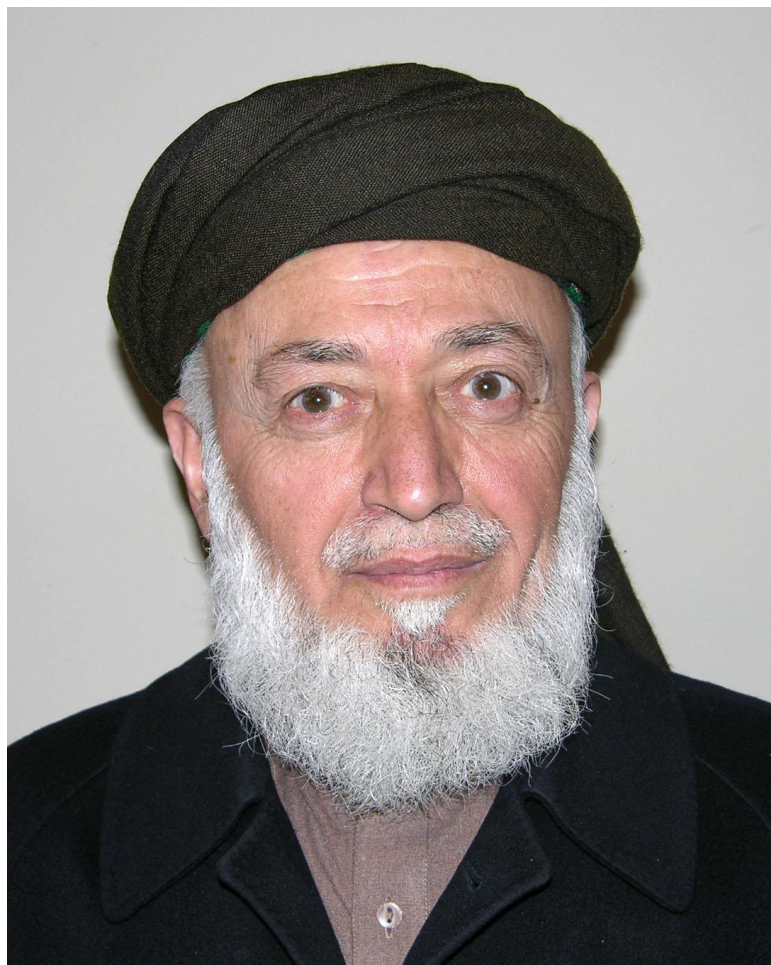

فاجعه ی سقوی دوم / ۵۷۷

فاطمه ربانی

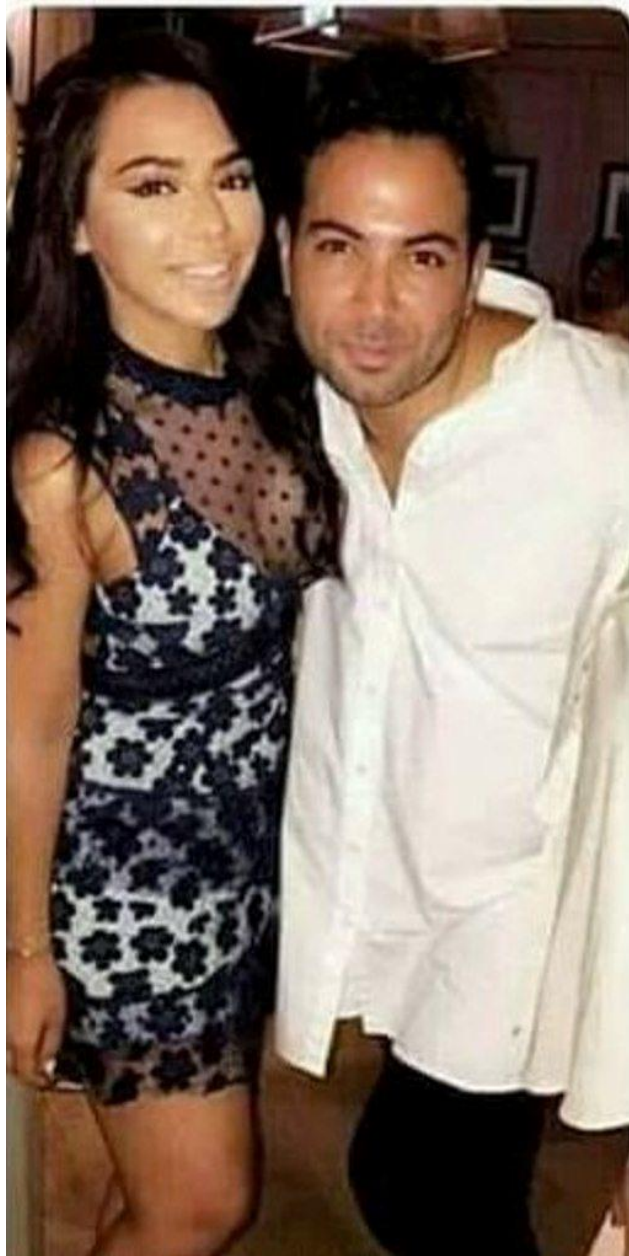

فاطمه ربانی، دختر رهبر جمعیت اسلامی افغانستان پس از جراحی صورت، تن و بدن در حالت سکسی.

فاطمه ربانی در مجله ی سکسی «بازار». حامیان هر دو ستوی به شاه امان الله مرحوم می تازند که چرا با کشف حجاب، سعی کرده بود دختران افغان را به مکتب بفرستند؛ اما به خاطر رضایت حامیان غربی، هیچ عکس العملی در رابطه به کسب نو دختر ربانی، نشان ندادند.

صلاح الدین ربانی

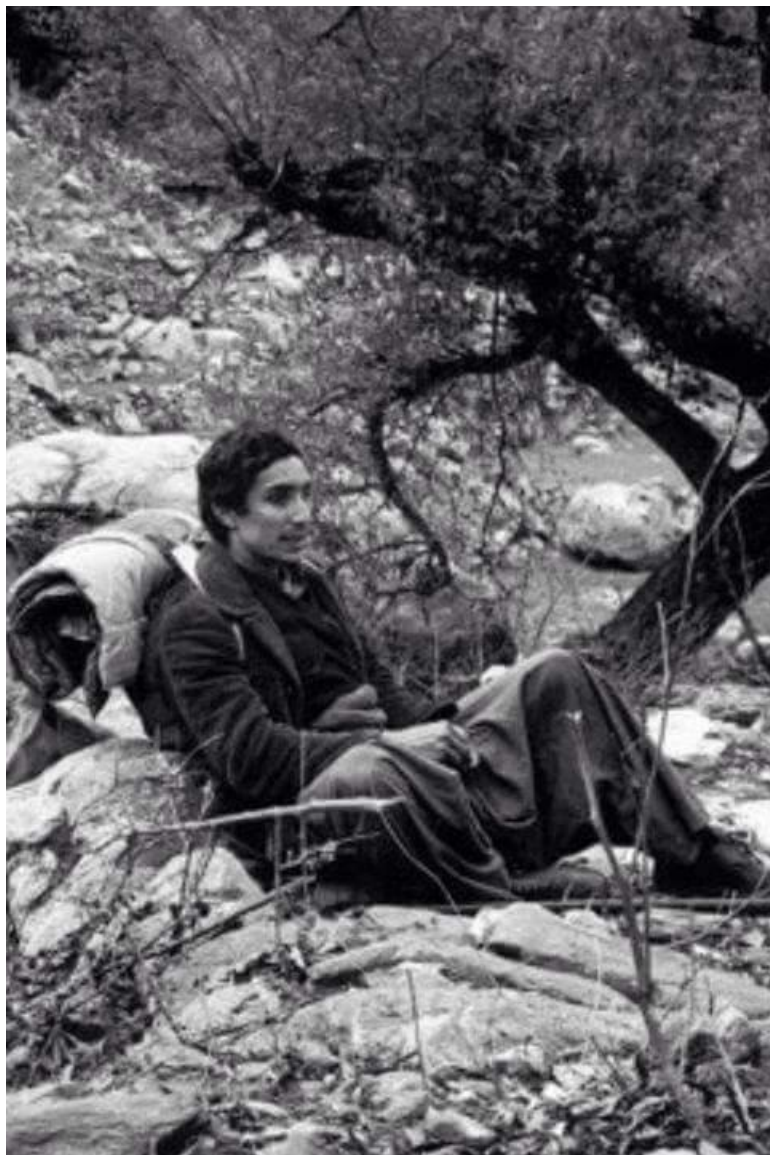

مخالف افغانستان، اما به نام افغانستان استفاده می کند و ژست گرفته است.

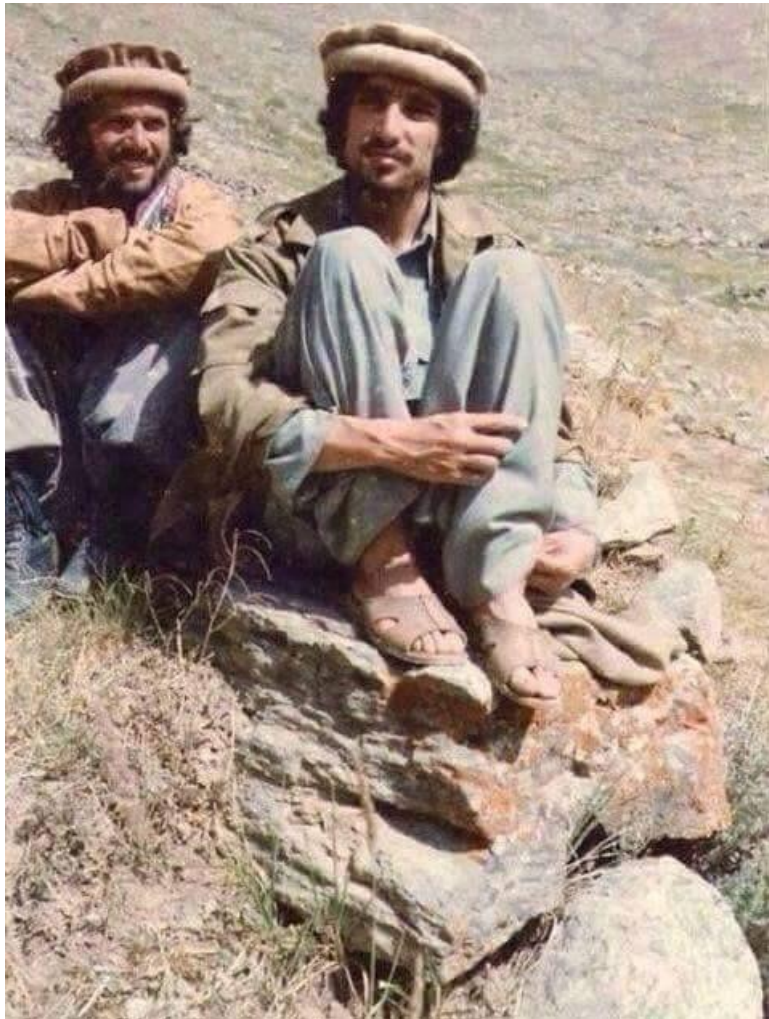
قوماندان مسعود^۱

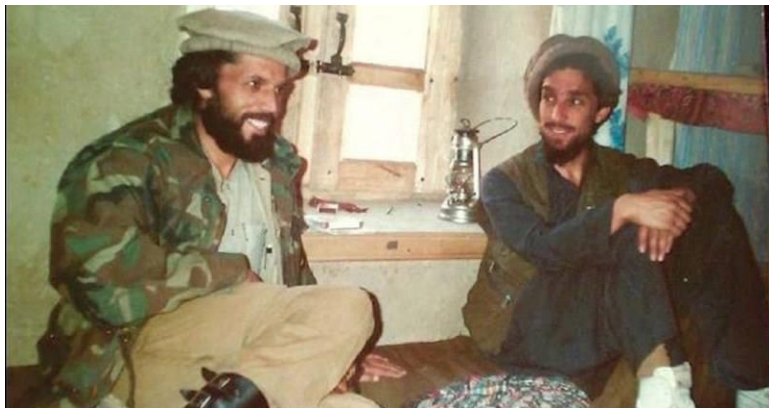

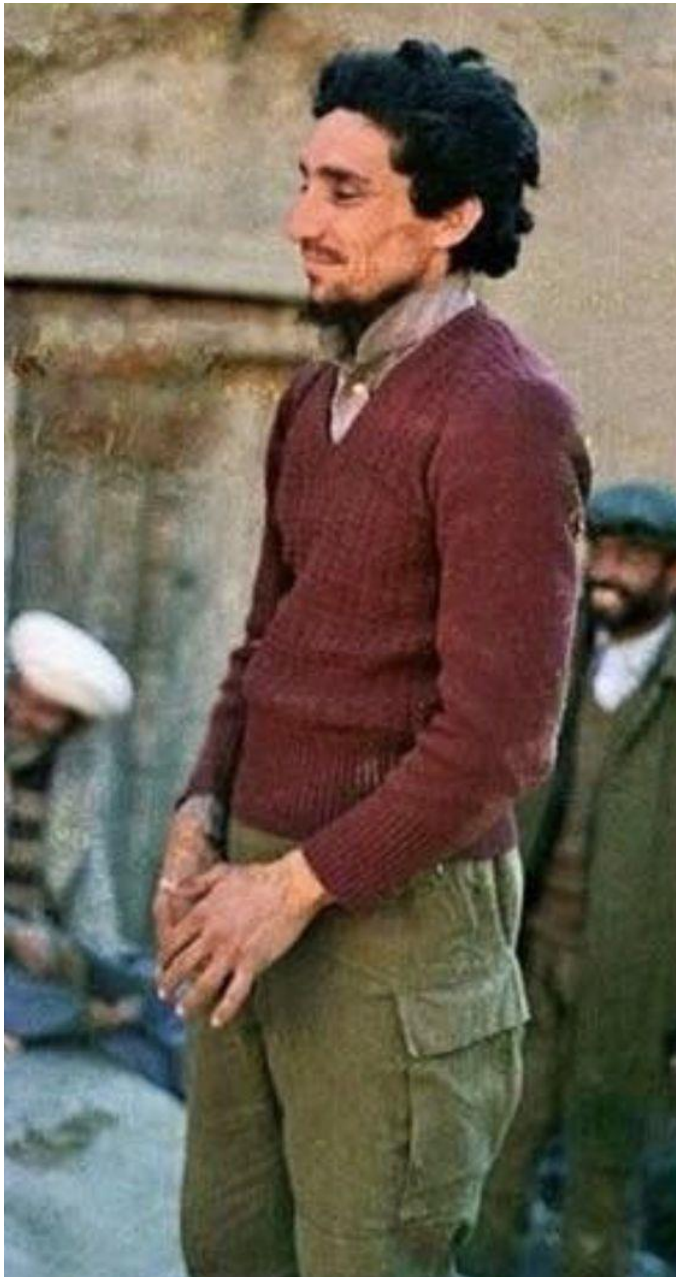
۱- اصل و نسب مسعود نیز بسیار معلوم نیست؛ زیرا پدیده ی تاجک، هنوز هم بحث های زیادی را دامن می زند که آیا هویت مستقل قومی است یا نه؟ صرف نظر از این موضوع، آن چه در این مجموعه تصویری در رابطه به مسعود مهم می باشد، موارد زیادی ست که حتی تا سرحد جزئیات زنده گی خانواده گی او ثبت شده اند. خیلی عجیب نیست تصاویری از او وجود دارند که وی را در معمولی ترین موقف سیاسی نیز نشان می دهند. یعنی دستان در کار که قرار بود از اینان شخصیت های فلان و بهمان بسازند، از همان اوایل با دقت مراقبت، به نفع شان تبلیغ می کردند. در تصاویر قدیمی ای که در آغاز این بخش قرار داده ام، مسعود در اوانی دیده می شود که شاید پس از فرار از پنجشیر بوده باشد. گفته می شود پس از شکست کودتای ضد داوود خان که طرح پاکستان بود، مردم متدین پنجشیر که حامی دولت مرکزی بودند، مسعود را دستگیر می کنند، اما با مشاهده ی او و چند تن دیگر که همه نوجوان بودند و با عذر، زاری و التماس، ضمن این که اشک می ریختند، طلب بخشش می کردند، آنان را رها می کنند. مسعود تا زمانی که با سهمیه اش از آی اس آی، مستقلاً وارد می شود، داستان های زیادی دارد که چه گونه در مناطق پشتونخوا سرگردان بود و باری حتی مدتی را زندانی می شود. داستان زندانی شدن او در پاکستان، مشهور است. این هیروی شورای نظاری در واقع اسطوره ی سقوی دوم است. او مرتکب خیانت ها و جنایت های هولناکی شده بود. داستان های بد رفتاری اش با سربازان مظلوم حکومتی که عموماً جبراً به اردوی کمونیستی کشانده می شدند و کشتار شان از سوی مسعود و سپس انداختن شان در چاه آهو که در این رابطه نویسنده ی افغان، حسین فخری، کتابی دارد به نام «چاه آهو»، افزون بر پرونده ی خیانت ملی پیمان جبل السراج اند که باعث شد با خنثی شدن طرح صلح سازمان ملل متحد، حکومت هشت ثور به وجود آید و کشور در سگ جنگی های داخلی فقط ظرف چهار سال چنان سقوط کند که تمام زیربنا های مهم اقتصادی آن از میان برود. م.ع

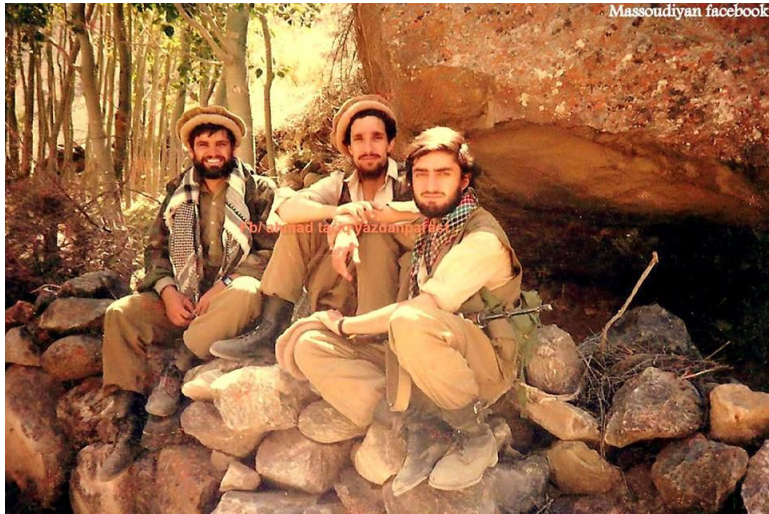

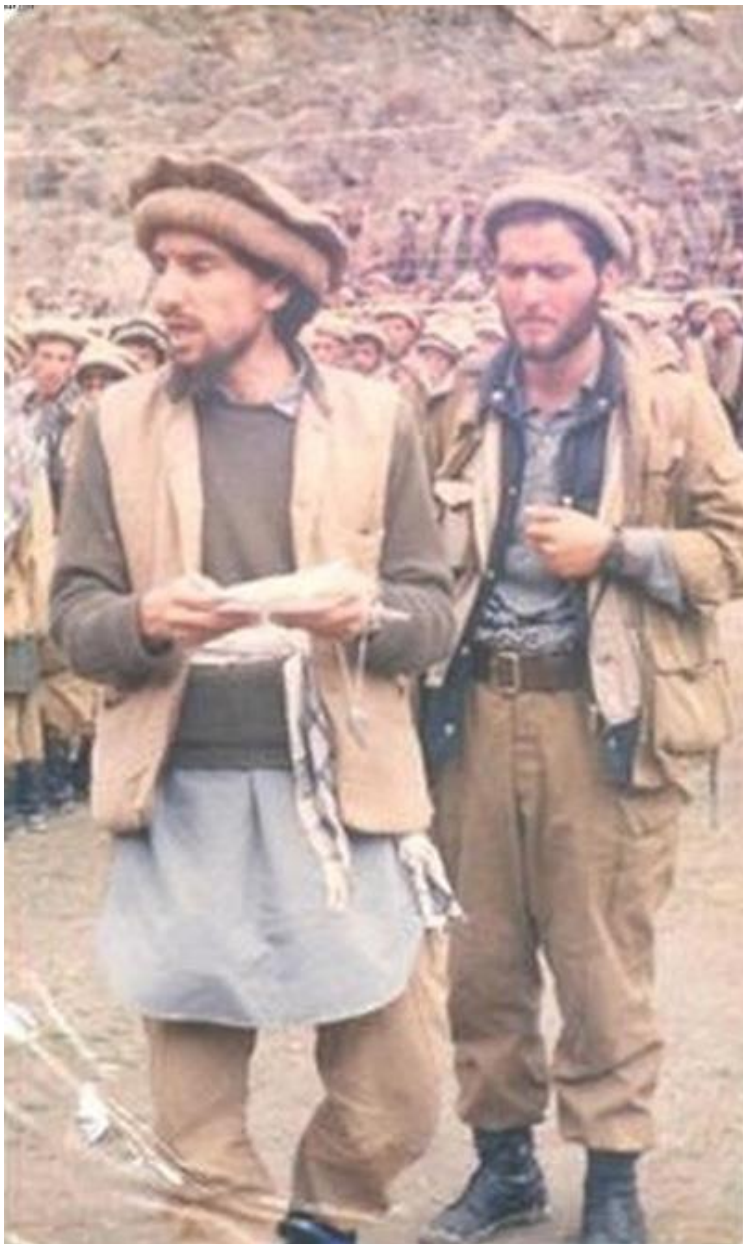

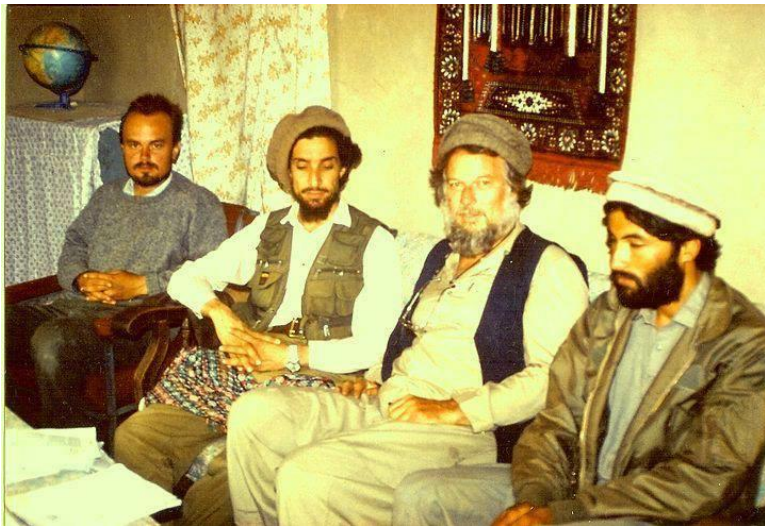

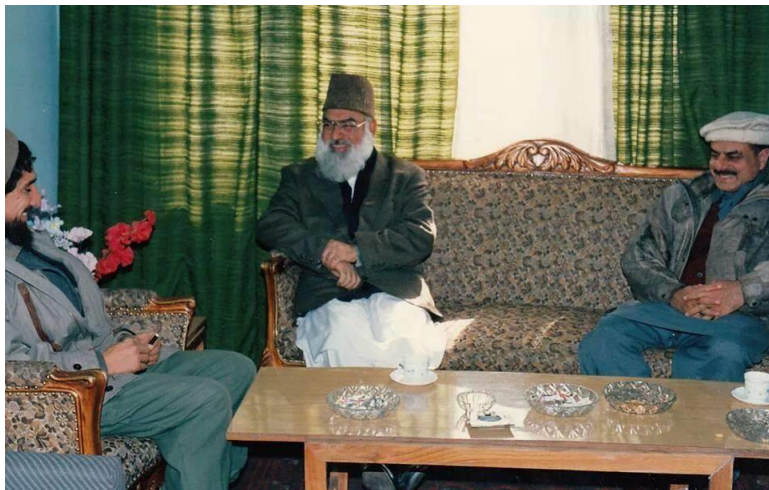

فاجعه ی سقوی دوم / ۵۹۹

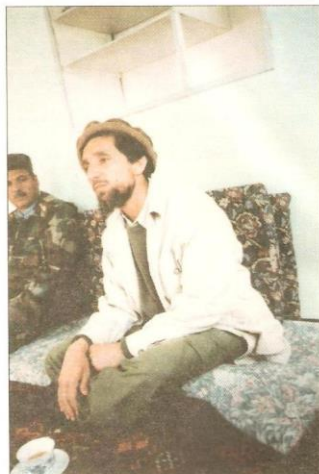
فاجعه ی ستوی دوم / ۶۰۰

فاجعه ی ستوی دوم / ۶۰۱

دستهای احمد شاه مسعود

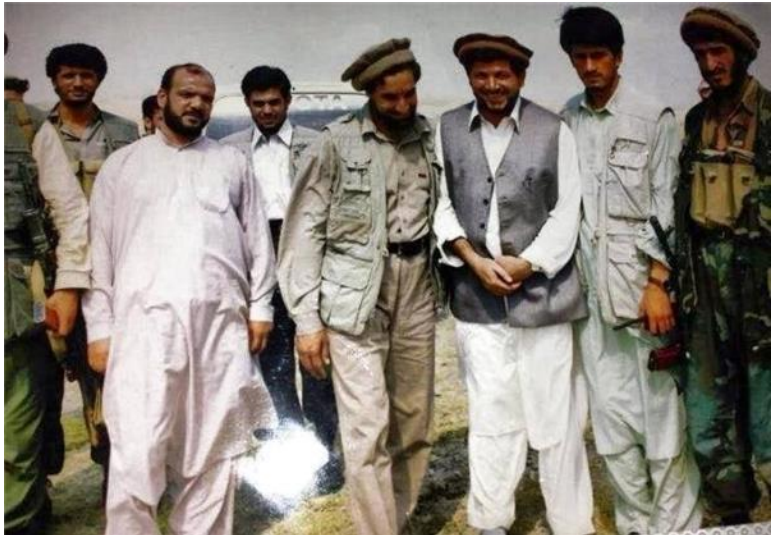
با احمد شاه مسعود در پنجشیر

احمد شاه مسعود و مؤلفاندر پنجشیر

احمد شاه مسعود و همزمانش در پنجشیر

فاجعه ی سقوی دوم / ۶۰۳

فاجعه ی ستوی دوم / ۶۰۴

نزدیکان مسعود

فاجعه ی سقوی دوم / ۶۰۷

فاجعه ی سقوی دوم / ۶۰۹

پس از ترور مسعود، پسرش (احمد مسعود) را شش ماهه ی مقدس، نگهداری کرده اند. پس از تضمین بیشتر، او را در زمانی که دهنش بوی شیر می داد، به وصلت دختر احمد ولی مسعود در می آورند که افزون بر ایراد صحی، تخمه ی مقدس به کره های سودآور آینده نیز برسد. این که در آینده مادینه می آیند یا نرینه، تقدیر الهی است. به هر حال، در این اواخر یگانه پسر یا پسرک مسعود را با حروف کارگذاری شده در دهانش تا شش ماهه پدram صحبت کند، در بازار سیاسی عرضه کرده اند. هنوز که این سطور را می نویسم، هیچ جناح یا کشوری بر وی سرمایه گذاری نکرده است، اما اگر مشکلات اقتصادی ایران/ ایرانستان کاهش بیابند، حتماً ایرانیزه می شود. شورای نظاری ها با گرایش های عمیق فارسیستی - مجوسی که در کتاب «سنگ های آسمانی» افشاء شدند، تمام مناطقی را در آن جاها نفوذ دارند، به ایرانی ها نشان داده اند. من خودم از شاهدانی استم که ایرانی ها توسط بنیاد مسعود، حوزه ی فارسیسم افغانستان را گز و پل کرده اند.

پسر مسعود، هرچند با شباهت هایی به پدرش، اما پس از آن که بروز کرد، کاملاً نمایان شد که نقیصه ی جسمی دارد. او بیشتر شش میزوف ها صحبت می کند. به طوری که حس می شود اصلاً متوجه معنی کلماتی که به کار می برد نیست. تقلید ژست های پدرش، خنده آورتر از همه است.

فاجعه ی سقوی دوم / ۶۱۵

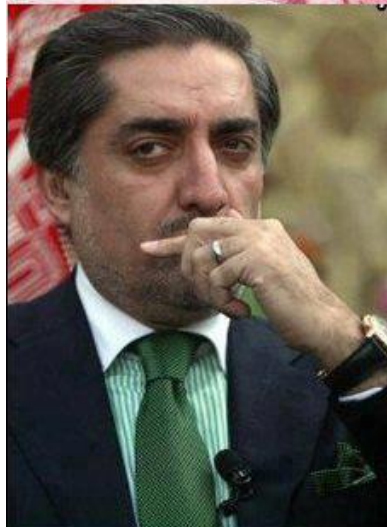

محمد قسیم فهیم^۱

۱- در مورد این شخص که در میان همولایتی هایش به «سنگ پای بینی» مشهور است، همین قدر می توان گفت که افزون بر تضاد گذشته اش (طلبه ی دارالعلوم عربی) با رتبه ی مارشالی که آن را مفت به دست آورد، عشق و علاقه به حیوانات، به ویژه به سگ، او را مطرح ساخته اند. پس از افشای کلب صوتی فهیم که در آن با تلویح از مدیریت جنگ در مناطق پشتون نشین، سخن زده است (درایت ما این بود که جنگ را به آن جا بردیم) نفرت عمومی برانگیخته شد. حتی جامعه ی جهانی نیز آن را نکوهش کرد. متأسفانه امثال فهیم ها در ایجاد بحران افغانستان از مجرمان اصلی هستند. حرص آنان برای قدرت، باعث شد هزاران تن سلاح بگیرند و با پیوستن به طالبان، بیش از همه دارایی ها، زمین ها و ثروت های فهیم ها را تهدید کنند. حالا شورای نظاری ها علاقه مندتر از همه، می خواهند با طالبان تفاهم کنند تا آن چه را غیر قانونی، حرام و نامشروع به دست آورده اند، حفظ بتوانند. چنان چه در تصاویر می بینید، فهیم از معمولی ترین افراد جامعه ی افغانستان بود؛ اما آنان با کارت بیگانه، همیشه استفاده کرده اند. م.ع

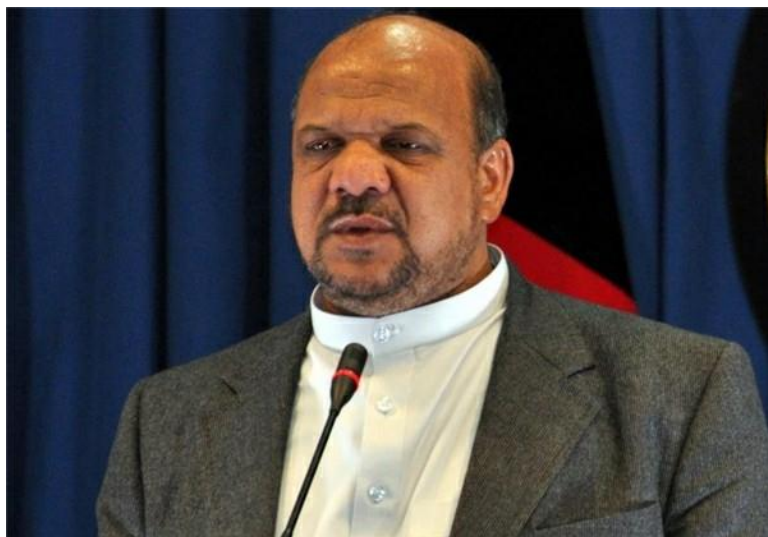

عطا محمد نور^۱

۱- وزنه ی اصلی این شخص، زمانی آشکار شد که از ولایت بلخ، کنار زده می شود. با این عمل، بیش از همه وزن کل تنظیمی هایی آشکار شد که هرچند به مردم افغانستان پنهان نیستند، اما ماهرانه تکنو کراتان پشتون را بازی می دادند/ می دهند که اگر یک تار موی شان نیز کم شود، کشور ما تجزیه می شود. داکتر غنی با وجود فقر سیاسی شدید، خوب می داند که انگل های تنظیمی مانند عطا محمد نور، اگر خارجی ها نباشند، در شمار اتباع درجه چندم کشور های آسیای میانه درمی آیند. آقای عطا حتی هنگام به اصطلاح امپراتوری اش در ولایت بد آب و هوا و کوچک بلخ، نتوانست در بیش از نصف آن حکومت کند. طالبان هنوز هم در اکثر ولسوالی های بلخ، سنگر های مستحکم دارند. عطا محمد نور بیشتر با حمایت ایرانی ها و تکیه به اقلیت تاجک، استفاده کرده است، اما این ساحه نیز به قدری تنگ است که هرازگاهی پس از فرار، فقط به منطقه ی مارئل بلخ که شامل حیاط چند هزار تاجک می شود، از تنوع قومی بلخ با اکثریت پشتون ها، هزاره گان و اوزبیکان فرار می کند. م.ع

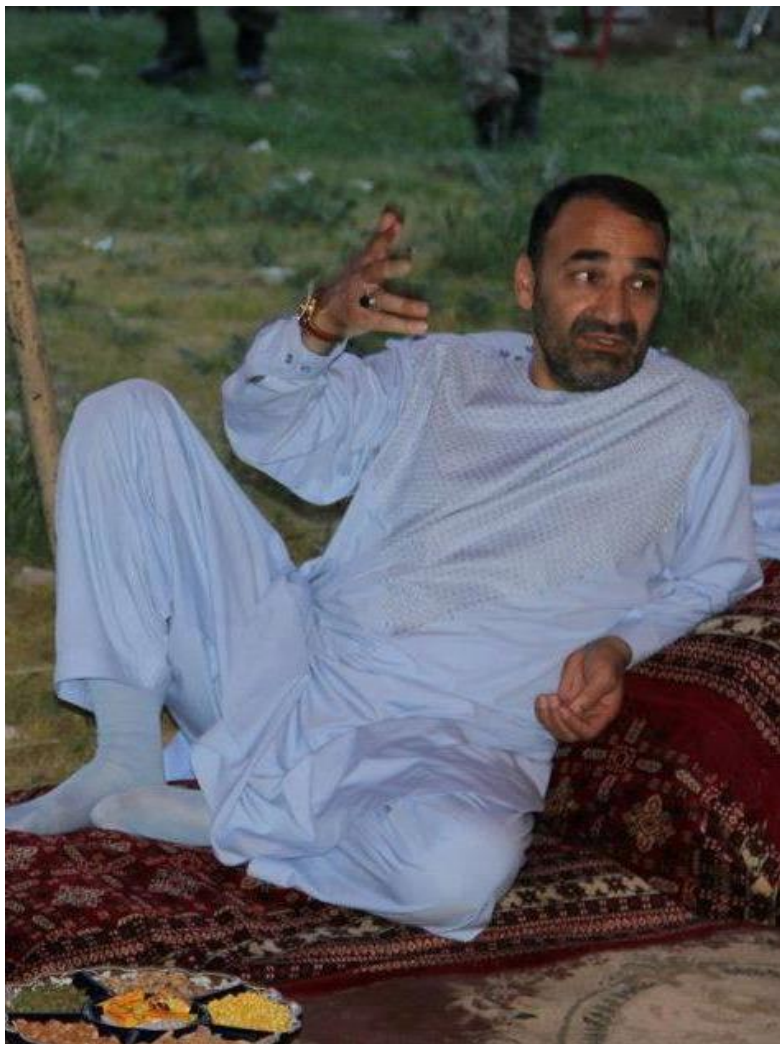

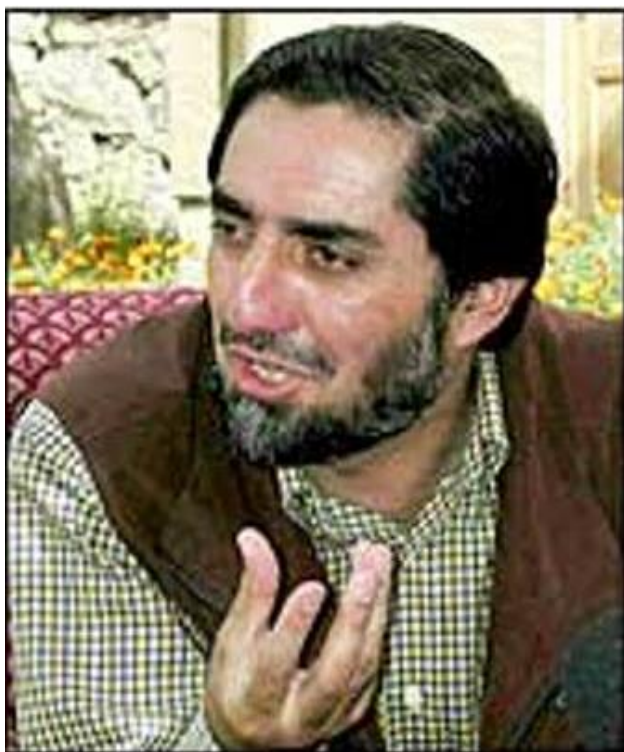

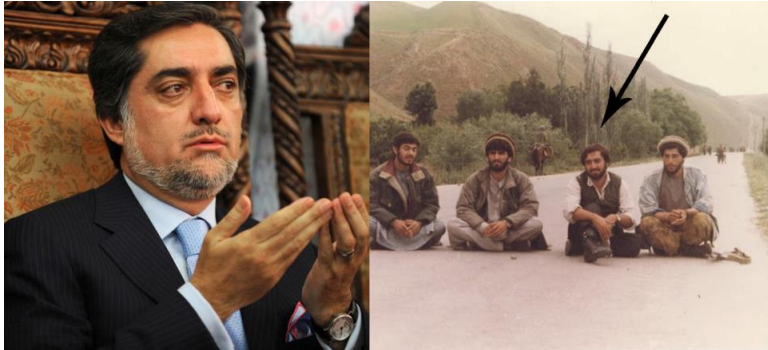

عبدالله عبدالله^۱

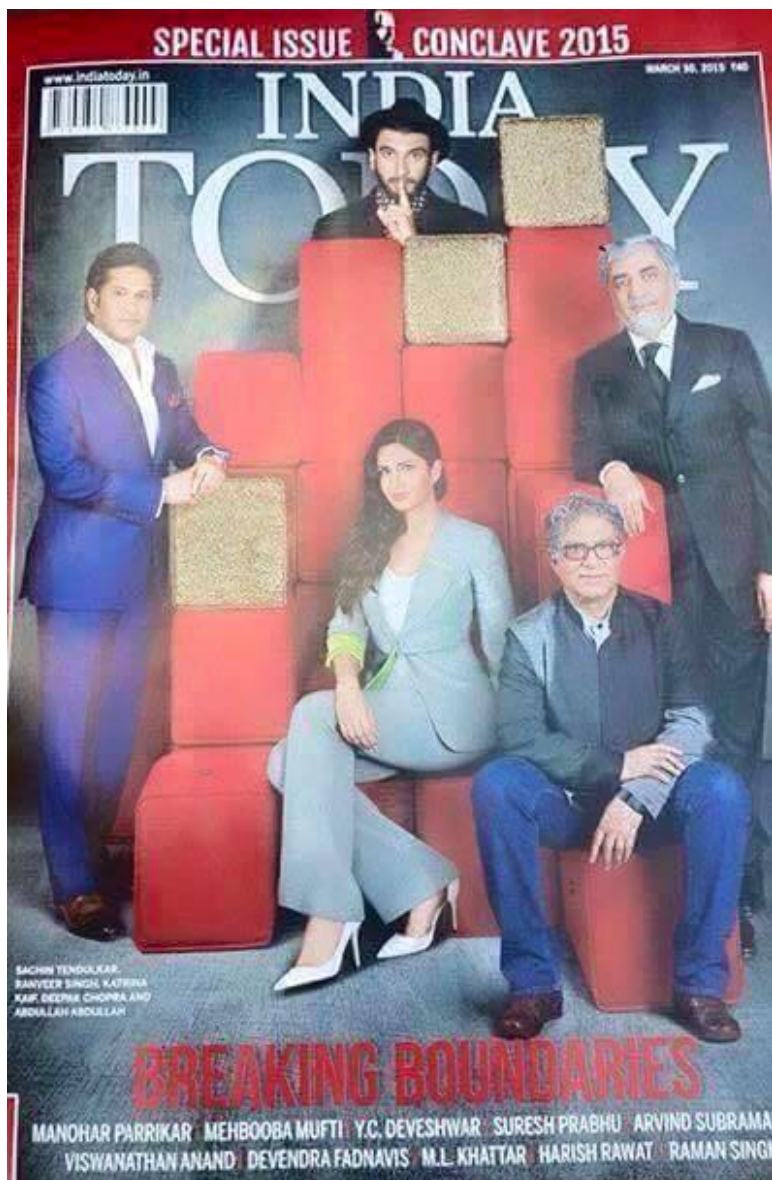
۱- هر چند عبدالله عبدالله نیز جزو عناصر اساسی سقوی شمرده می شود، اما اصالت پشتونی اش به وی سنگینی بخشیده است. داکتر عبدالله در طول حاکمیت های کرزی و غنی در تمام پُست هایی رسمی، هرگز طوری نشد که شوونیستان تاجک توقع داشتند. اکثر اعضای افغان ستیز جمعیت - شورای نظار و شوونیستان تاجک می خواستند داکتر عبدالله به ویژه در سمت ریاست اجرائیه، نقش عبداللطیف پدرام را بازی کند. چون این مامول شان بر آورده نشد، به شدت دست به تخریب او زدند. داکتر عبدالله پس از اشراف از نقش و حمایت تاریخ ساز پشتون ها سعی کرده است با ملاحظه ی آنان عمل کند. بنا بر این موفق شد در سمت ریاست اجرائیه قرار گیرد و همچنان نفوذش را گسترده بسازد. آن چه در این بخش از آقای عبدالله آورده ام، کمی در بی خودی های اوست که بیشتر در کمپاین های انتخاباتی دچار آن ها می شد. م.ع

فاجعه ی ستوی دوم / ۶۴۰

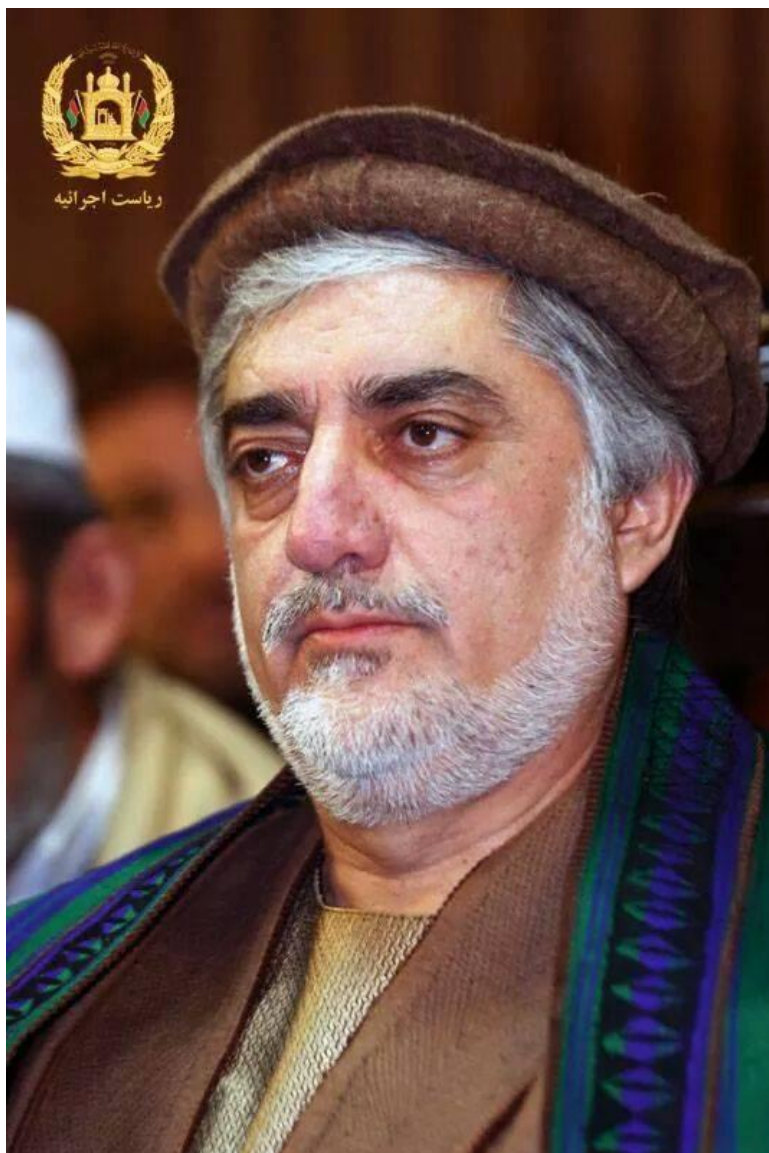

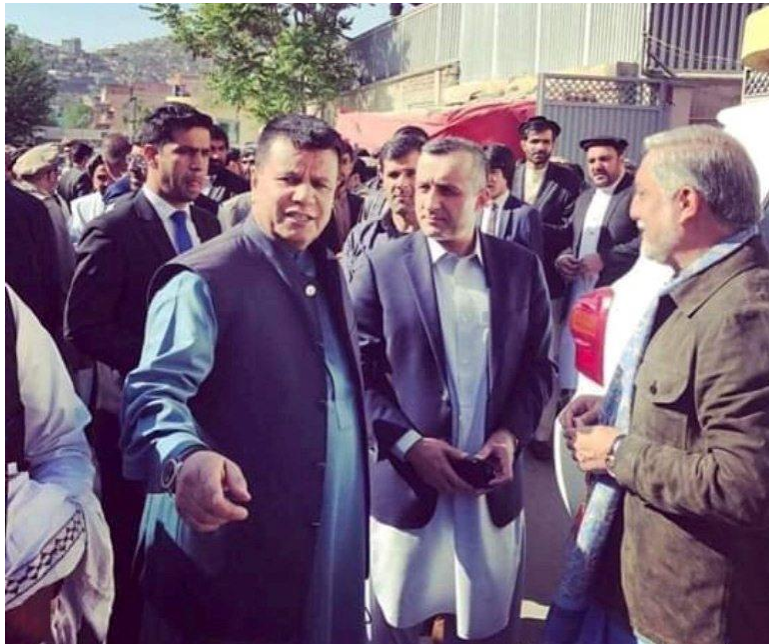

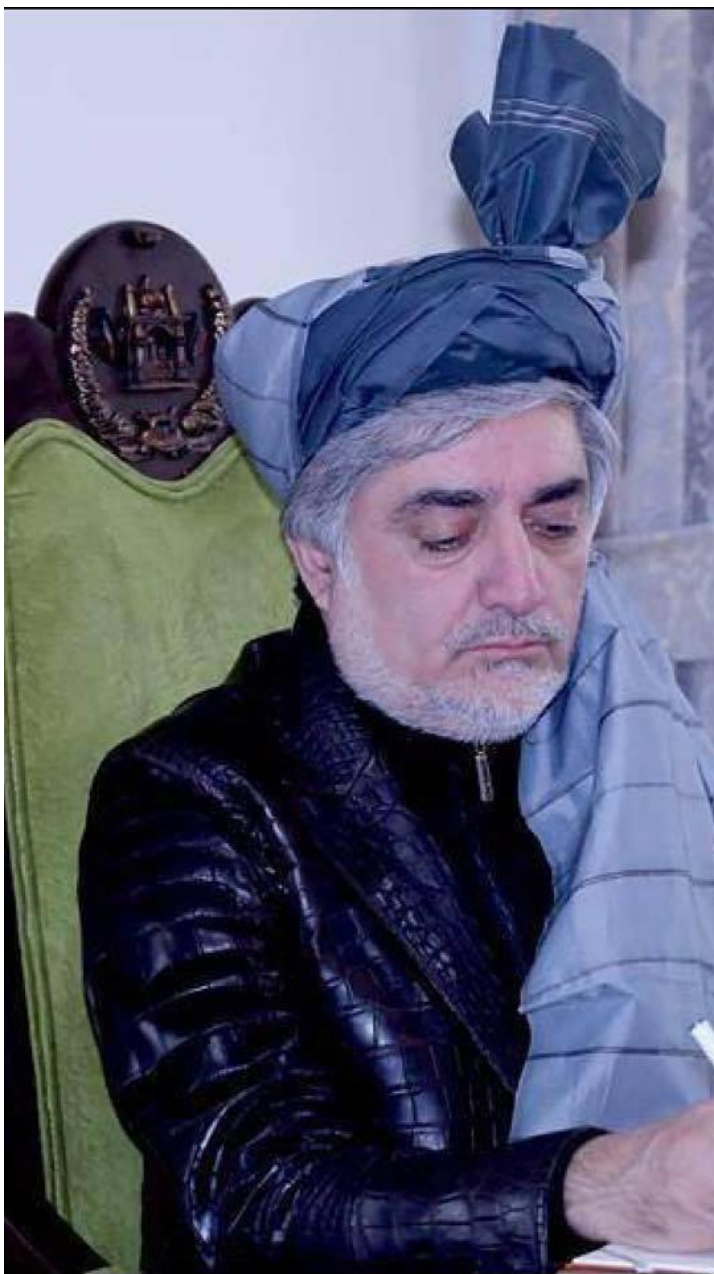

سایر سقویان

محمد علم ایزدیار از بنیانگذاران جنبش نو شعوبیه است. فرزند افراطی او به نام سالم ایزدیار در راس «جمعیت فکر نو» قرار داشت که توسط چند درجن شوونیست تاجک، تاسیس شده بود. هدف آنان که در کتاب «سنگ های آسمانی» فاش شد، اسلام ستیزی، افغان ستیزی، پشتون ستیزی و در نهایت مصادره ی همه چیز به نام اقلیت تاجک است. پس از کشته شدن فجیع سالم ایزدیار توسط اخوانیست های پنجشیری، محمد علم ایزدیار، «جمعیت فکر نو» را به نام «جمعیت فکر و عمل» دوباره به کار می اندازد. جنبش شعوبیه، قدیمی ترین نهضت عصیت قومی و نژادی اقلیت تاجک است. شاهنامه ی فردوسی با اشعار گنده در مورد زنان، ترکان، اعراب و اقوام دیگر، نمونه ی خوب اتاق فکری شعوبیه را محرز می کند. گفته می شود اکثر اعضای جمعیت و شورای نظار به شمول مسعود و شوونیستان «شورای تاجکان» و «انجمن خراسانیان» شعوبی بودند/ استند. م.ع

از راست به چپ: شخص اول، حاجی عارف نوری ست. این شخص در کابل تلویزیونی به نام «نورین» را راه اندازی می کند. اعضای خانواده ی نوری در چپاول شرکت دولتی کاماز، نقش سقوی داشتند. اکثر اینان مردم معمولی، مستری و نادار بودند، اما به اثر هرج و مرج چند دهه بحران افغانستان، صاحب تمول می شوند.

گرام الدین کریم، متهم به تجاوز عنف به دختران ورزشکار

به کوشش مصطفی عمرزی

فاجعه ی ستوی دوم / ۶۶۴

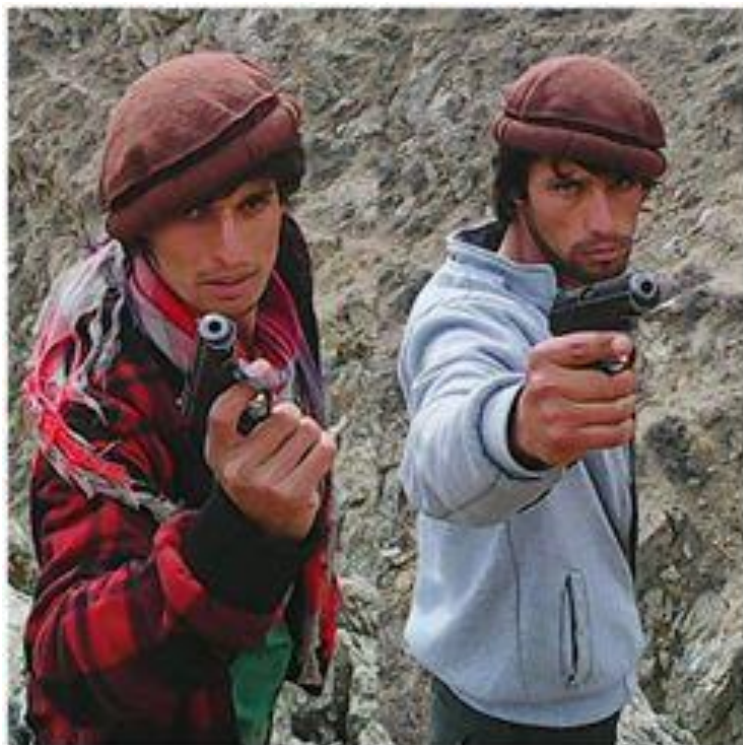

ملا فضلوی مستری بعداً مشهور به فضل احمد معنوی

به کوشش مصطفی عمرزی

نسل نو سقوی دوم^۱

۱- با وجودی که طی ۱۸ سال اخیر، بیش از ۷۰ درصد حکومت در دست این طبقه قرار داشت/ دارد و به اثر بازی های سیاسی محیلانه ی شان در حال افزایش می باشد، اما ثروت و تمول، هیچ فرقی به حال فقر فرهنگی شان نکرده است. بیشترین کاری که انجام می دهند، راه اندازی موترشویی و مستری گری ست. در خیرخانه در کابل که محل تجمع این طبقه می باشد، هیچ مرکز و نشانی مهم کار فرهنگی به چشم نمی خورد. افزون بر ضعف فرهنگی عمومی که نشان می دهد به اثر فقر فرهنگی و کاهش کار آن، شرکاری طفیلی ایرانی ها شده اند تا به این وسیله در زحمت دیگران، مفت شریک شوند و ژست بگیرند، بیشتر به مُخل فرهنگی نیز مبدل شده اند. چند نمونه ی فرهنگی آنان، بیش از مداحی سقویان، دامن زدن به مسایل قومی، زیر سوال بردن حیثیت افغانستان و دهن گنده گی های زشت به پشتون ها، کار دیگری بلد نیستند. م.ع

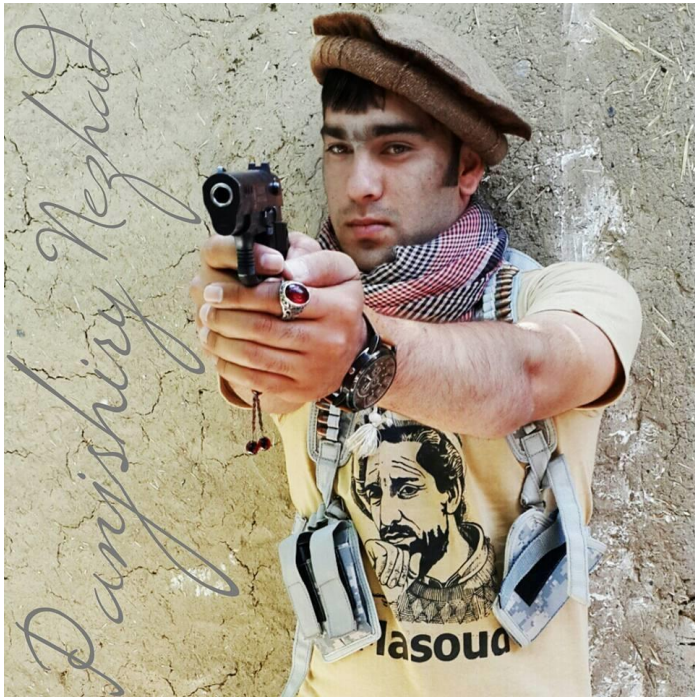

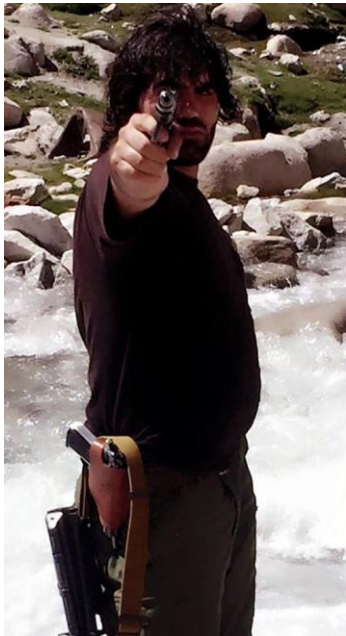

فاجعه ی ستوی دوم / ۶۷۲

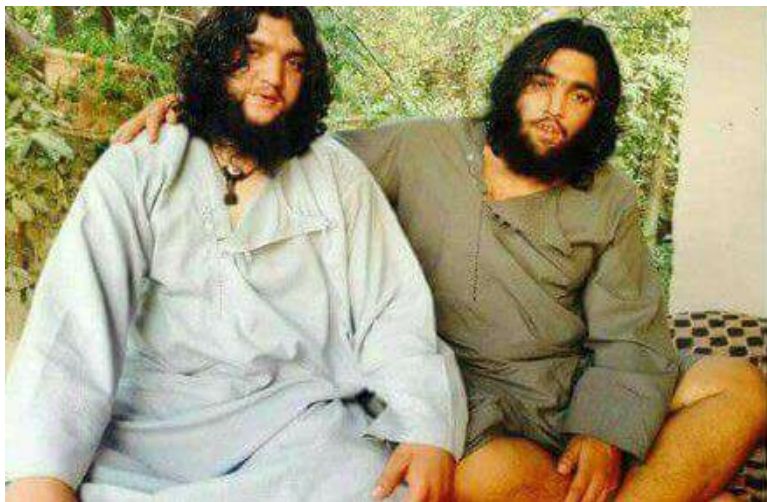

فاجعه ی ستوی دوم / ۶۷۸

Hosain Mansoor
3 hrs · 🌐

فردا باید همه با اسلحه های خود برخیزند
دیگر قربانی نخواهیم بود بلکه قربانی خواهیم کرد

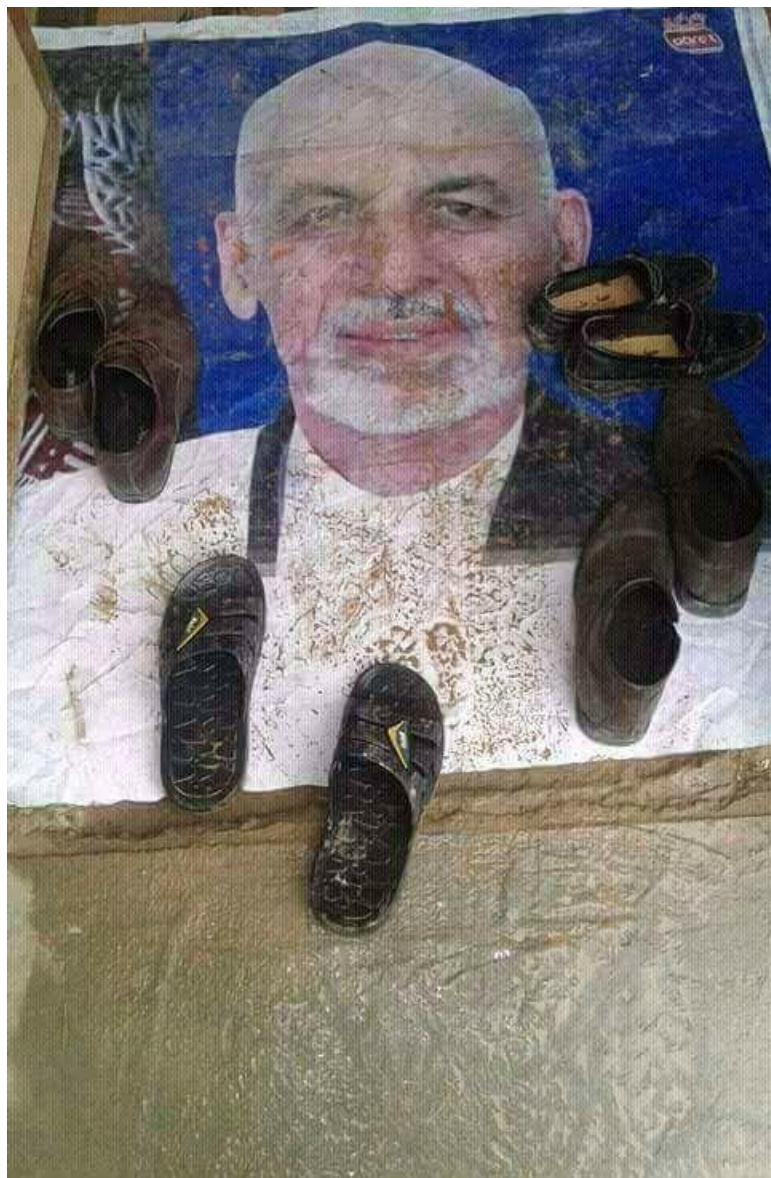
[See Translation](#)

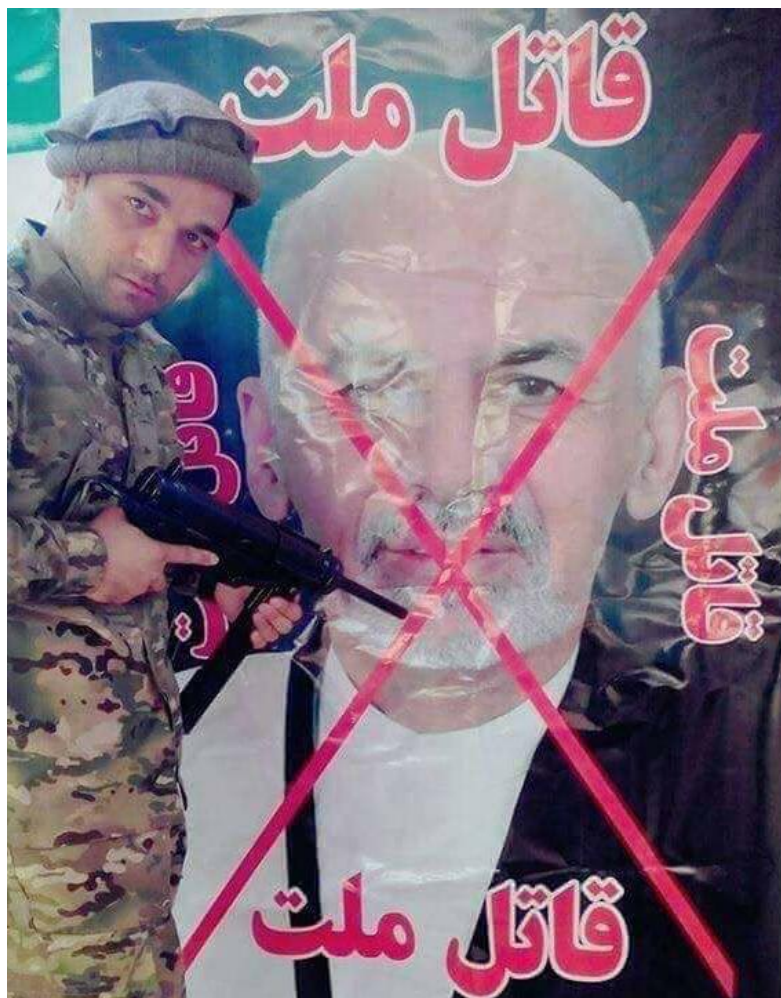
A photograph of a man with glasses and a beard, wearing a dark shirt and blue jeans, sitting on a patterned rug. He is holding a rifle. Behind him, several other rifles are leaning against a wall. The setting appears to be indoors.

👍 Like   💬 Comment   ➦ Share

👍 🗨️ 😊 507

فاجعه ی ستوی دوم / ۶۹۱

فاجعه ی ستوی دوم / ۶۹۵

فاجعه ی ستوی دوم / ۶۹۹

معرفی مصطفی «عمرزی» (نویسنده، پژوهشگر و روزنامه نگار)

- متولد ۲ عقرب سال ۱۳۶۲ش در کابل.
- فارغ از «لیسه ی عالی استقلال» در سال ۱۳۷۸ش.
- فارغ به سویه ی دیپلوم از بخش «رادیو و تلویزیون» پوهنځی ژورنالیزم پوهنتون کابل در سال ۱۳۸۲ش.
- دارنده ی گواهینامه ی «گزارشگر انتخابات» از پروژه های آموزشی شبکه ی جهانی BBC.

تجربیات کاری:

عضو شورای مرکزی، گزارشگر، خبرنگار، روزنامه نگار، مدیر مسوول نشریه، همکار قلمی، مصحح، نویسنده، تهیه کننده، کارگردان، مسوول ارزیابی نشریات، مسوول طرح و ارزیابی، مسوول واحد فرهنگی و همکار رسانه یی در نهاد ها و رسانه هایی چون اتحادیه ی ملی ژورنالیستان افغانستان، اتحادیه ی ملی ژورنالیستان و خبرنگاران افغانستان، انجمن شاعران و نویسندگان افغانستان، هفته نامه ی «قلم»، تلویزیون «۱»، رادیو و تلویزیون «باختر»، فصلنامه ی «بنیان اندیشی» (منتشره در جمهوری اسلامی ایران)، روزنامه ی «سرخط»، مجله ی «اوربند»، گاهنامه ی «تحریک»، وب سایت «پول افغان»، وب سایت «پول افغانستان»، وب سایت «دعوت میدیا ۲۴»، وب سایت «تاند»، وب سایت «روهی»، وب سایت «حقیقت»، وب سایت «دانشنامه ی افغان»، وب سایت «سمسور»، وب سایت «لر او بر»، وب سایت «نن»، وب

فاجعه ی سقوطی دوم / ۷۰۱

- سایت «خبرپانه»، وب سایت «کتابتون»، واحد تولید «آمو فلم» و تیم انتخاباتی «صلح و اعتدال» به رهبری محمد حنیف اتمر. آفرینش های کاری- فرهنگی برنامه ها و فلم های مستند تلویزیونی:
- ۱- برنامه ی مستند تاریخی «یک سده فراز و نشیب» در تلویزیون «باختر»: ۱۴ قسمت ۲۴ دقیقه یی.
  - ۲- برنامه ی مستند تاریخی «آینه ی تاریخ» در تلویزیون «باختر»: ۱۸ قسمت ۲۴ دقیقه یی.
  - ۳- برنامه ی مستند ادبی «نای» در تلویزیون «باختر»: ۲۰ قسمت ۲۴ دقیقه یی.
  - ۴- فلم مستند «۲۶ سرطان» در تلویزیون «باختر»: ۲۴ دقیقه.
  - ۵- فلم مستند «پژواک کوهسار» (پیرامون زنده گی مرحوم فقیر فروزی) در تلویزیون «باختر»: ۴۰ دقیقه.

تخلیقات:

- ۱- صحبت های مغاره نشینان (طنزی)- منتشر شده است.
- ۲- افغانستان و بازار آزاد (سیاسی- اجتماعی)- منتشر شده است.
- ۳- مرز و بوم (تاریخی).
- ۴- چهار یادواره (معرفی چهار فرهنگی افغان)- منتشر شده است.
- ۵- سخن در سخن (معرفی کتاب ها).
- ۶- یک قرن در تاریخ و افسانه (تاریخ تحلیلی و شفاهی افغانستان از ۱۹۰۰م تا ۲۰۰۰م)- منتشر شده است.
- ۷- افغاننامه (مشاهیر افغان)- منتشر شده است.
- ۸- پشتون ها (تحلیلی)- منتشر شده است.
- ۹- رسانه ها، مدیریت و نوسان ها (رسانه یی).
- ۱۰- در هرج و مرج زیستن (سیاسی- اجتماعی).
- ۱۱- تاریخ عمیق (طنزی).
- ۱۲- اندیشه در بستر سیاست و اجتماع (مقالات منتشره در روزنامه ی سرخط)- منتشر شده است.
- ۱۳- با زبان دری (تحقیقی- تحلیلی)- منتشر شده است.
- ۱۴- روزگار (نوستالژی).

- ۱۵- پاسخ (واکنش ها).
- ۱۶- تامل و تعامل فرهنگی (فرهنگی).
- ۱۷- ارتجاع و مرتجع (انتقادی).
- ۱۸- سیر فرهنگی (فرهنگی).
- ۱۹- پی آمد تصویر (فلم و سینما).
- ۲۰- در منظر بیگانه (تحلیلی).
- ۲۱- ذهنیت متنازع (ابراز نظر).
- ۲۲- افغان زمین (مجموعه نوشته های منتشره در مجله ی اوربند).

جزوه ها:

- ۱- به رنگ آبی (زنده گی شهید مینا).
- ۲- مردی از سرزمین آزاده گان (زنده گی و برنامه ی انتخاباتی محمد شفیق گل آقا شیرزی).
- ۳- محمد نادر «نعیم» (زنده گی و برنامه ی انتخاباتی محمد نادر نعیم).

تالیفات:

- ۱- هنر در سینمای افغانان (فلم هنری سینمایی افغانستان از ۱۳۲۷ش تا امروز) - منتشر شده است.

گردآوری ها:

- ۱- زمانی که مفاخر ناچیز می شوند (تنقید تاریخی) - منتشر شده است.
- ۲- حقیقت خورشید (پیرامون کلمات افغان و افغانستان) - منتشر شده است.
- ۳- در جغرافیای جهان سوم (بررسی ستم ملی و ستیز قومی در ایران).
- ۴- در متن مدعا (اهل سنت در جمهوری اسلامی ایران).
- ۵- نگرش نو بر شاهنامه و فردوسی (تنقید فردوسی و شاهنامه) - منتشر شده است.

فاجعه ی سقوی دوم / ۷۰۳

- ۶- مُنحنی تاریخ (تنقید کوروش و سلسله ی هخامنشی) - منتشر شده است.
- ۷- آریاییسم (تنقید پدیده ی آریایی) - منتشر شده است.
- ۸- پور خرد (معرفی زنده یاد استاد ناصر پورپیرار) - منتشر شده است.
- ۹- دری افغانی (پیرامون زبان دری و ویژه گی های آن) - منتشر شده است.
- ۱۰- آیین های سخیف (تنقید ادیان زردشتی، مزدکی و مانوی) - منتشر شده است.
- ۱۱- کتاب نامه ی من (پیرامون زنده گی و کارنامه ی مصطفی عمرزی).
- ۱۲- پندار ستمی (تنقید و بررسی پدیده ی معروف به ستمی).
- ۱۳- آرکایسم (تنقید باستانگرایی) - منتشر شده است.
- ۱۴- معنی (گزیده هایی از سخنان اندیشمندان).
- ۱۵- محوطه ی سیاه (تبیین و بررسی فارسیسم).
- ۱۶- رسالت ملی (کارنامه ی محمد طارق بزرگ).
- ۱۷- افغان ها و انگلیس ها (مجموعه ی تصاویر افغانستان، افغان ها و انگلیس ها در قرن ۱۹).
- ۱۸- رنسانس افغانستان (عمران افغانستان در سه سده ی پسین).
- ۱۹- افغان ها قبل از جنگ (سیمای زنده گی مدنی ملت افغان).
- ۲۰- صلح و اعتدال (مجموعه ی نوشته ها و ترجمه های مصطفی عمرزی در تیم انتخاباتی صلح و اعتدال به رهبری محمد حنیف اتمر).
- ۲۱- فاجعه ی سقوی دوم (سیمای بدترین تاریخ افغانستان).

ترجمه ها:

- ۱- تا حصار پنتاگون (سفرنامه ی واشنگتن): محمد اسماعیل «یون» - منتشر شده است.
- ۲- رسانه های کنونی افغانی: محمد اسماعیل «یون» - منتشر شده است.

- ۳- ساختار هندسی شعر پشتو: محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.
- ۴- انگیزه های فرار نخبه گان حرفه یی از افغانستان: محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.
- ۵- تخت دهلی را فراموش می کنم (سفرنامه ی هند): محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.
- ۶- افغانستان در پیچ و خم سیاست: محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.
- ۷- اگر جهانیان شکست بخورند؟: محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.
- ۸- درست نویسی پشتو: محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.
- ۹- فقر فرهنگی: محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.
- ۱۰- در قلب کرملین (سفرنامه ی مسکو): محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.
- ۱۱- مشی «تحریک ملی افغانستان»- در اختیار «د افغانستان ملی تحریک»، قرار داده شده است.
- ۱۲- اساسنامه ی «روند ملی جوانان افغان»- در «اختیار روند ملی جوانان افغان»، قرار داده شده است.
- ۱۳- اساسنامه ی «انجمن پیشرفت و رفاه زنان افغان»- در اختیار این نهاد، قرار داده شده است.
- ۱۴- اساسنامه ی «حزب حرکت مردمی افغانستان»- در اختیار این حزب، قرار داده شده است.
- ۱۵- مرامنامه ی «حزب حرکت مردمی افغانستان»- در اختیار این حزب، قرار داده شده است.
- ۱۶- ناگفته های ارگ: محمد اسماعیل «یون».

همکاری های فرهنگی با دیگران در تهیه ی کتاب ها، فلم ها و برنامه ها کتاب ها و نشریات:

«سایه بان بی سایه»، «تحقیقی پیرامون سوابق تاریخی و موقف حقوقی قرارداد و خط دیورند»، «پشتونستان»، «پژواک؛ زنده ی جاویدان

فاجعه ی سقوطی دوم / ۷۰۵

است»، «منار نجات»، «حکمت انگلیس در سیستان»، «زنده گی امیر دوست محمد خان - جلد اول» و «پیروزی» (راجع به احمد یاسین سالک قادری).

فلم ها و برنامه های تلویزیونی:

«مستند باختر» (برنامه ی تاریخی)، برنامه ی اجتماعی «همتا»، «بازتاب اعتماد مردم» (سلسله ی انتخاباتی) و «شهید ملت» (مستند زنده گی شهید عبدالحق).

تاییدات فرهنگی - مدنی:

- ستایشنامه ی «پوهنخی ژورنالیزم» پوهنتون کابل در سال ۱۳۸۲ش.
- ستایشنامه ی «مجمع صلح افغانستان» در سال ۱۳۸۶ش.
- ستایشنامه ی «شورای ژورنالیستان افغانستان» در سال ۱۳۹۳ش.
- ستایشنامه ی «مشرانو جرگه ی افغانستان» در سال ۱۳۹۶ش.

Destruction

The Worst History Of Afghanistan

By: Mustafa Omarzai

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**